nedeljski

Primorski dnevnik

Poštnina plačana v gotovini
Abb. postale I gruppo

Cena 150 lir

Leto XXXII. Št. 162 (9467)

TRST, nedelja, 11. julija 1976

PRIMORSKI DNEVNIK je začel izhajati v Trstu 13. maja 1945, njegov predhodnik PARTIZANSKI DNEVNIK pa 26. novembra 1943 v vasi Zakriž nad Cerknim, razmnožen na ciklostil. Od 5. do 17. septembra 1944 se je tiskal v tiskarni «Doberdob» v Govcu pri Gorenji Trebuši, od 18. septembra 1944 do 1. maja 1945 v tiskarni «Slovenija» pod Vojskim pri Idriji, do 8. maja 1945 pa v osvobojenem Trstu, kjer je izšla zadnja številka. Bil je edini tiskani partizanski DNEVNIK v zasužnjeni Evropi.

EDINI IZHOD

Novo razmerje sil v parlamentu, ki se je z volitvami 20. junija odločno spremenilo v korist levice napram krščanski demokraciji in njenim laičnim zaveznikom, odločilno pogojuje sestavo nove vlade. Zdaj, ko so se razpuhtele ode iz demokristjanskih fanfar po «Pirovi zmagi», je vsakomur, ki se količkaj poglablja v italijanske politične razmere, jasno, da so junijske volitve zadale dokončen udarec vsakršnim poskusom reševanja vladne krize, ki ne bi upoštevali volilnih izidov, ki torej ne bi izhajali iz dejstva, da so si leve politične sile zagotovile parlamentarno večino in z njo neposredno odločanje tako o trdnosti nove vlade kot predvsem o vladnem programu.

To spoznanje je danes prisotno v večji ali manjši meri pri vseh političnih strankah in hočeš nočeš tudi pri KD kot stranki relativne večine, od katere pa je slej ko prej odvisno, kako bo to splošno spoznanje sposobna realizirati tudi na vladni ravni, potem ko se je na parlamentarni že morala v skladu z razmerjem sil sprijazniti z novo stvarnostjo. V tem trenutku, morda pa bo jutri po sestanku strankinega vodstva to vprašanje že bolj znano, ni še povsem jasno, kakšne bodo njene odločitve: ali bo vztrajala še naprej na iskanju izhoda v okviru starih propadlih formul in na odrivanju komunistov v čisto opozicijo, ali pa bo skušala najti rešitev v obliki programskega dogovora vseh sil ustavnega loka, za kar se zavzemajo komunisti, ali v obliki, ki jo predlagajo socialisti in ki v bistvu pomeni pritegnitev komunistov v vladno sfero, pa čeprav tudi le na osnovi programskega dogovora in posredne parlamentarne podpore.

Medtem ko je povsem očitno, da vodi prva pot v brezizhodnost in v naglo poglabljanje političnih, družbenih in gospodarskih nasprotij v državi, je prav tako očitno, da je edini realni izhod v kateri od možnih oblik najširšega demokratičnega soglasja na takem vladnem programu, ki bo nudil zadostno jamstvo za takojšen in resen pristop k razreševanju najbolj perečih problemov gospodarske krize in družbenih reform. Katerikoli vladi, ki ne bi bila rezultat takega soglasja, bi bilo spričo pomanjkanja potrebne parlamentarne zaslombe usojeno le kratko brezkrvno življenje.

Je krščanska demokracija za tak izhod danes sposobna? To je vprašanje, na katero je spričo globokega razkola med odprtimi in konservativnimi silami v njej težko dati vsaj približno zanesljiv odgovor. Zanesljiva pa je lahko trditev, da je to edina perspektiva za italijansko družbo na sedanji stopnji njenega razvoja in da so volilni rezultati nakazali samo to in nobeno drugo realno in demokratično perspektivo. Zavreči to perspektivo danes bi pomenilo zamuditi priložnost za zgodovinski preobrat, za katerega je čas povsem dozorel, pomenilo bi zavreči edino realistično osnovo za prebroditev hude gospodarske krize in za pristop k načrtni politiki družbenih in socialnih reform s podporo vseh ustavnih sil.

Zato je želeti, da bi bila vladna kriza, ki se je formalno začela s predvčerajšnjo ostavko Morove vlade dejansko pa že prej, čimprej razrešena, ker bi vsako natezovanje na formulah bilo škodljivo, če ne celo usodno za državo in državljane. Državljani, zlasti pa delovni ljudje, zahtevajo hitrih in korenitih ukrepov, ker je njihov položaj z naraščanjem krize iz dneva v dan slabši in ker vsako odstopanje od demokratično izražene ljudske volje samo še povečuje nevarnost pustolovskih desničarskih avantur, kot zgovorno dokazuje najnovejši včerajšnji politični umor državnega pravdnika Occorsija v Rimu.

Slovenci v Italiji pa imamo poleg tega skupnega interesa z italijanskimi ljudmi še specifičen interes, da postaneta parlament in nova široko demokratično reprezentativna vlada čimprej operativna, ker pričakujemo od njiju, da bosta brez odlašanja pristopila k ratifikaciji in k uresničevanju osimskega sporazuma, ki predstavlja poleg ustavnih določil temeljno postavko tako za nadaljnji gospodarski razvoj našega področja, kot še zlasti za uresničevanje naših narodnostnih pravic v okviru dobrih sosedskih odnosov, utrjevanja demokratičnega sožitja in miru.

j. k.

ODGOVORNOST ZA ZLOČIN SI JE PREVZELA SKUPINA «ORDINE NUOVO»

Fašistični teroristi hladnokrvno ustrelili namestnika državnega pravdnika Occorsia

Umorjeni Vittorio Occorsio je vodil preiskavo proti neonacistom in dosegel razpust njihove organizacije Podoben atentat tudi v Bologni, vendar brez žrtev

RIM, 10. — Nov nerazumljiv politični zločin je pretresel Italijo. Malo pred 8.30 je «komandos» neonacistov z rafalom iz brzostrelke ubil namestnika državnega pravdnika Vittoria Occorsia. Zgodilo se je pred sodnikovim domom. Occorsio je ravnokar zavil s svojim avtom iz garaže, ko so ga v ozki ulici prestregli s fiatom 124 special. Moral se je ustaviti. Tedaj so skočili iz avta morilci in izpraznili vanj saržer iz brzostrelke. V glavo, prsi in druge življenjske organe ga je zadelo kakih dvajset nabojev težkega kalibra 9. Occorsio je bil na mestu mrtev.

Na kraj zločina so najprej prihiteli ljudje, nato pa preiskovalci. Prišel je tudi notranji minister Cossiga.

Po podrobnejšem pregledu avtomobila ubitega sodnika so opazili, da so morilci prebrskali njegovo torbo z akti in mu verjetno odnesli dokumentacijo zadnje preiskave o nekaterih ugrabitvah. Zraven trupla so našli letak, ki ga je podpisala skupina «Ordine nuovo». Gre za neonaciste, ki jih je v šestdesetih letih vodil sedanji misovski poslanec Pino Rauti. V letaku je rečeno, da se je «Ordine nuovo» maščeval Occorsiu zaradi preganjanja fašistov.

Skoraj ob isti uri je v Bologni eksplodirala zažigalna bomba pred stanovanjem tamkajšnjega preiskovalnega sodnika Bonfiglia, ki se je prav tako ukvarjal s fašisti. Atentat, ki na srečo ni terjal človeških žrtev, pač pa samo materialno škodo, je podpisala teroristična skupina «Ordine nero».

Ubiti sodnik Occorsio je bil znan italijanski javnosti. Bil je predvsem strog. Svoj čas se je ukvarjal s preiskavo proti Valpredi, pred tem pa je zahteval obsodbo časnikarjev revije «Espresso», ki so razkrili ozadje «škandala SIFAR». Zadnje čase pa je Occorsio vodil dve preiskavi proti neonacistom iz skupine Ordine nuovo. Dosegel je, da so jih obsodili na težke zaporne kazni, organizacijo pa so razpustili ter zaplenili njeno imovino. To je verjetni razlog za maščevanje neonacistov. Čudno je samo, da Occorsio ni bil zastražen.

Prerešetano truplo namestnika državnega pravdnika Vittoria Occorsia. Na kraj umora je prihitel tudi notranji minister Cossiga (Telefoto ANSA)

V NAŠEM DNEVNIKU

Od 17. julija do 2. avgusta posebna olimpijska stran

Naše bralce in ljubitelje športa obveščamo, da bomo ves čas trajanja letošnjih olimpijskih iger v Montrealu, ki se bodo začele v soboto, 17. t.m., imeli posebno stran posvečeno temu največjemu športnemu dogodku na svetu. Naša letošnja olimpijska stran bo še posebno pestra, saj bomo v njej priobčevali poleg izčrpnih rezultatov (zlasti z ozirom na nastope italijanskih in jugoslovanskih športnikov) še vrsto komentarjev, intervjujev, poročil ter raznih rubrik, kot so TV spored, napoved tekmovalnih programov, predvidevanja itd. Stran bo tudi bogato ilustrirana.

Vsak dan bomo imeli tudi neposredno poročilo našega dopisnika iz Montreala, zagotovili smo si posebno službo poročevalske agencije ANSA, pomagalo pa nam bo tudi več sodelavcev, tako da bo stran res izčrpna, informativna in zanimiva, na kar že zdaj opozarjamo.

Poleg olimpijske strani, bomo imeli, seveda, vsak dan tudi običajno športno stran, posvečeno ostalim tujim in domačim športnim dogodkom.

Cossiga v Londonu

RIM, 10. — Italijanski notranji minister Cossiga je opoldne odpotoval v London, kjer se bo sestal s tamkajšnjim notranjim ministrom Jenkinsom. Dvostranski britansko - italijanski stiki sledijo srečanju med notranjimi ministri evropske deveterice, ki je bilo 29. junija v Luksemburgu in na katerem so govorili predvsem o preprečitvi terorizma.

Spodletel poskus oboroženega upora v Peruju

LIMA, 10. — V Peruju je prišlo včeraj do poskusa oboroženega upora, ki naj bi ga vodil general Carlos Bobbio, poveljnik vojaške šole. Kot kaže je posegla letalska divizija, ki je v kratkem vzpostavila red, ne da bi prišlo do prelivanja krvi. V Limi so tuji časnikarji opazili nenavadno premikanje čet, medtem ko je bilo iz notranjosti vojaške šole slišati nekaj strelov.

Ubiti sodnik Vittorio Occorsio

PO UMORU NAMESTNIKA DRŽAVNEGA PRAVDNIKA OCCORSIA

JAVNO MNENJE ZAHTEVA ZATRTJE NEOFAŠISTIČNEGA TERORJA V ITALIJI

Čemu služi poskus radikalizacije v sedanji politični krizi?

RIM, 10. — Udariti je treba po fašističnih morilcih, preprečiti, da bi jim kdo še pomagal ali jih ščitil. To je, v glavnem, reakcija rimskega mesta, ki je v prvih jutranjih urah izvedelo za umor namestnika državnega pravdnika Occorsia. Potrebna je, nadaljujejo, taka demokracija v Italiji, v kateri naj ne bo mesta za terorizem, ker ga bo država izkoreninila s svojimi organi.

Socialistični tajnik De Martino je poudaril, da je treba streti teroristične centrale, ki so vse neofašističnega izvora. «Mera je polna», pravi tajništvo KD in poziva politične sile, naj čimprej zaključijo politično krizo, sicer bo Italija v rokah teroristov.

Za sindikalno federacijo CGIL - CISL - UIL je umor sodnika Occorsia dejanje, ki spada v okvir fašističnega rovarjenja proti državi in demokraciji.

Giovanni Leone terja od parlamenta ukrepe, ki naj utrdijo javni red in učinkovitost policije.

Tajnik KPI Berlinguer je mnenja, da ni umor Occorsia nekaj naključnega, saj se teroristi pojavljajo vsakokrat, ko Italijo pretresa kriza. Dejansko so teroristi odgovorili na omikan izid volitev 20. junija, ki so pokazale, da si ljudstvo želi demokratične obnove.

Tudi tisk reagira s silovitim ogorčenjem na jutranji zločin. Glasilo KPI «L'Unità» preko devet stolpcev poudarja v naslovu, da se širi seznam pokolov in umorov, ki si zadnja leta nekaznovano sledijo drug za drugim z presenetljivim sistematizmom.

Dogaja se, poudarjajo komentarji v jutrišnjih dnevnikih, da sledi zločinu ogorčenje in mobilizacija javnega mnenja, nato pa se vesti prehitevajo, javnost pozabi na natančne podatke in podrobnosti, pač pa sprejema čedalje več propagandistično posploševanje in poenostavljanje, kot so skrajnosti in nasilja brez barve. Tudi preiskave so že obrednega značaja, po ponavljajočih si shemah, vsekakor brezuspešne. Tako se je dogajalo pri poprejšnjih zločinih. Vprašati pa se moramo, ali res ni mogoče preprečiti terorizem in podobne zločinske pojave, ki se ponavljajo. Ali res moramo biti vsakokrat presenečeni, kot če bi bilo to prvič?

Socialistični poslanec Fortuna je mnenja, da se taki zločini nujno uokvirjajo v politično igro pred sestavljanjem nove vlade. «Rdeče brigade» so umorile Coca pred volitvami, dosegle radikalizacijo javnega mnenja in znane rezultate, sedaj za podobnimi rezultati težijo drugi, ki jim ne gre prav, da bi se demokratične sile pogovarjale v omikanem vzdušju. Zato torej umor Occorsia. Toda vlada mora nekaj storiti, poudarja Fortuna. Pred volitvami so govorili nekateri ministri o tem, da je izvor terorizma v Italiji izven njenih meja, v tujini. Naj vlada, če res ve kaj, pove kje in kako. Italija ne sme čakati, kdaj bo padel drugi ali tretji udarec kar tako, nepripravljena. Niti se ne smemo zadovoljiti z golim ogorčenjem in emocionalnimi reakcijami, zaključuje Fortuna.

CANDIDA CURZI

Odloženo plačevanje davka na združene dohodke moža in žene

RIM, 10. — Na zadnji seji Morove vlade, ki je bila v petek, so med drugimi sklepi sprejeli tudi odlok, ki ga je pripravil finančni minister Stammati, da se odloži plačevanje obroka davka na združene dohodke moža in žene za leto 1974 od današnjega dne na septembrski rok. Prva vest o tem ukrepu je bila precej nejasna. To izražajo tudi današnji komentarji v italijanskih dnevnikih. Nekateri ugotavljajo, da se vlada sploh ne bi smela ukvarjati s tem vprašanjem, o katerem bo moral dokončno odločati nov parlament, hkrati pa odlok stopi takoj v veljavo. Drugi pa pojasnjujejo, da se odlok nanaša samo na tiste davkoplačevalce, ki jih je davčna uprava šele maja meseca vpisala v seznam davkoplačevalcev. Za ostale davkoplačevalce, ki so za ta davek plačali že dva obroka, omenjeni odlok ne pride v poštev, čeprav je bilo v uradnem vladnem sporočilu rečeno, da se odlok nanaša na vse davkoplačevalce.

Ugotavljajo tudi, da je vlada sprejela ta zakonski odlok po nedavni razsodbi ustavnega sodišča o združevanju dohodkov moža in žene, razsodbi, ki še ni bila objavljena. Sicer pa je treba povedati, da bodo morali davkoplačevalci, ki so jim julija odložili plačevanje prvega davčnega obroka, v septembru plačati julijski in septembrski obrok, se pravi dva obroka hkrati, če ne bo prišlo celo do ukinitve davka, ali pa vsaj do spremembe sedanje davčne obremenitve.

Sauvagnargues obišče SZ

MOSKVA, 10. — Francoski zunanji minister Sauvagnargues bo sredi tega meseca odpotoval na uradni obisk v Sovjetsko zvezo, kamor ga je, kot poroča sovjetska tiskovna agencija TASS, povabila tamkajšnja vlada.

V Kopru odprli 7. izvedbo sejma «Primorska razstavlja»

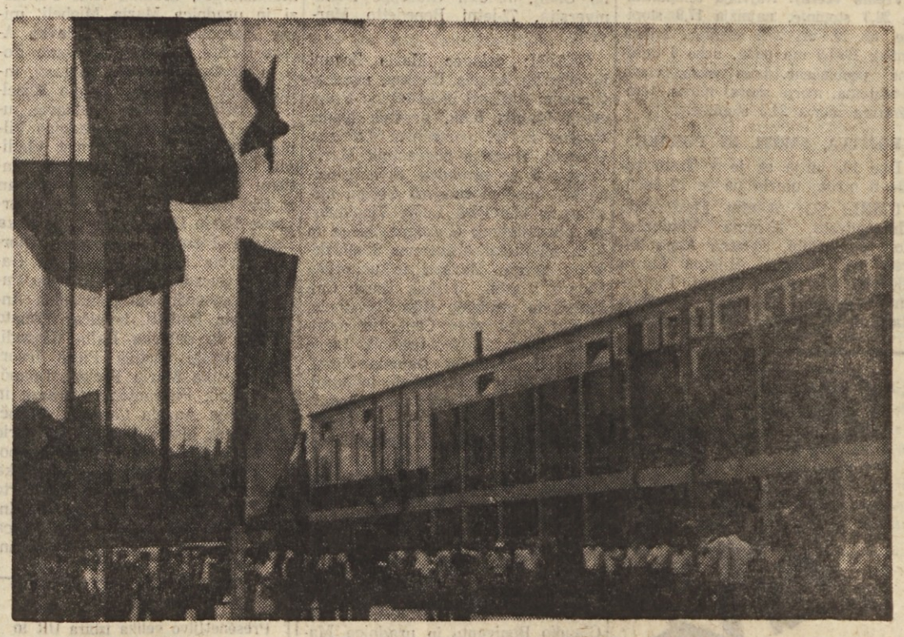

KOPER, 10. — Na razstavnem prostoru na semedelski bonifiki so danes slovesno odprli sejem Primorska razstavlja, ki je letos že sedmič po vrsti. Otvoritve so se udeležili številni ugledni predstavniki iz obalno - kraške regije, iz notranjosti Slovenije in iz zamejstva. Med drugim so bili prisotni predstavnik republiške gospodarske zbornice Aleksander Čerče, predsednik izvršnega odbora obalne skupščine prof. Tatjana Kosovel, sekretar obalno - kraškega komiteja Zveze komunistov Alojz Ceglar, član mešanega jugoslovansko - italijanskega odbora Črtomir Kolenc, predsednik koprske občinske skupščine Mario Abram, predsednik izvršnega sveta koprske občinske skupščine Darjo Valenčič, nadalje predstavniki drugih primorskih občin in občin hrvatske Istre, številni gospodarstveniki in drugi. Prišli pa so tudi številni

(Nadaljevanje na zadnji strani)

TEL ZAATAR ŠE VEDNO POD PRITISKOM DESNIČARJEV

Čedalje bolj dramatičen položaj v libanonskih palestinskih taboriščih

Že spodletelo posredovanje arabskih držav?

BEJRUT, 10. — Iz vrst naprednih sil in Palestincev poročajo, da je vrsta palestinskih taborišč v raznih krajih Libanona podvržena močnemu topovskemu ognju sirskih čet. Po obstreljevanju begunskih taborišč pri Sidonu, so danes Sirci baje napadli taborišča severno od Tripolisa. Spopadi naj bi bili še v teku, medtem ko so Sirci blokirali vse ceste, ki peljejo v Tripolis, da bi preprečili dobavo hrane in streliva Palestincem.

Najbolj dramatičen pa je še vedno položaj v taborišču Tel Zaatar, kjer so branilci v teku današnjega dne odbili že 51. napad. Kot kaže, je današnja ofenziva falangistov bila ena najhujših, odkar se je pred devetnajstimi dnevi začelo obleganje. Po zadnjih vesteh je položaj 14.000 Palestincev in 17.000 Libanoncev, ki živijo v taborišču in v njegovi neposredni bližini obupen, saj morajo živeti, zaradi neprestanega bombardiranja, v kleteh, tako da je nemogoče tudi pokopavati žrtve.

Tudi v ostalih predelih Libanona so boji še vedno v teku. Nasprotujoče si sile se borijo v bližini vseh večjih mest, predmestje Bejruta pa je podvrženo stalnemu bombardiranju.

Vodja naprednih kristjanov Raymnd Edde je ostro napadel Sirijo in jo obtožil, da načrtno uničuje libanonsko gospodarstvo, da bi prisilila prebivalce, da se izselijo. Vse industrije so uničene, trdi Edde, bencinska čistilnica Zahrani, ki je bila med drugim skoraj edini vir goriva za Palestince in za napredne sile, gori že več dni. V Dolini Bekkaa, enemu najbolj rodovitnih predelov Libanona, Sirci prepovedujejo črpanje vode iz artezijskih vrelcev, tako da je pridelek na poljih že skoraj popolnoma uničen.

Kar zadeva politični položaj pa prevladuje mnenje, da je posredovanje arabske zveze v krizi in da nima nobenega upanja na uspeh. Arabsko zvezo namreč kritizirajo tako desničarji, kot Palestinci in napredne libanonske organizacije. Falangisti očitajo enemu od članov posebne komisije, ki naj bi izdelala poročilo o libanonskem položaju, tunizijskemu zunanjemu ministru Čatiju, da jih je obtožil, češ da so povzročili propad zadnjega premirja. Palestinci in napredne sile pa postavljajo kot prvi pogoj za kakršenkoli sporazum takojšen umik sirskih oboroženih sil iz Libanona.

Po nekaterih vesteh so falangisti po zavzetju palestinskega taborišča Disr El Paša poklali 15 družin, medtem ko so voditelje taborišča križali. Taborišče so zravnali s tlemi sirski buldožerji.

LONDON, 10. — Menijo, da ni več nobenega upanja, da bi se četverica belih plačancev, ki jih je sodišče v Angoli obsodilo na smrt, izognilo kazni. Kraljica Elizabeta in zunanji minister Callaghan sta posegla pri predsedniku Netu, ki pa je kljub temu potrdil smrtno kazen. Neto je v svoji izjavi dejal, da je bila krivda obtožencev jasno dokazana in da je obsodba, ki jo je izreklo anglosko sodišče, v skladu z vsemi mednarodnimi normami.

DARUJTE ZA ŽRTVE POTRESA

V okviru naše nabiralne akcije za žrtve potresa smo prejeli:

V UREDNIŠTVU:

I.b razred zdravstvene šole Piran 900 N-din, Josip S. 10.000 lir, N.N. 20.000, Josip Prelc 10 tisoč, Drago Sedmak 10.000 lir.

NA TEKOČI RAČUN PRI KATOLIŠKI BANKI V ČEDADU:

Vaščani s Proseka in Kontovela preko PD Prosek - Kontovel 2.308.000 lir.

NA NAŠ TEKOČI RAČUN PRI TRŽAŠKI KREDITNI BANKI:

Jože Križman 10.000 lir.

V TRŽAŠKI KNJIGARNI:

I. B. 10.000 lir.

ZA ŽRTVE NA TOLMINSKEM:

Franc Kočevar 4.400 lir, Josip S. 10.000 lir.

* * *

POVZETEK

V uredništvu	50.000 lir
Na tekoči račun pri Katoliški banki v Čedadu	2.308.000 »
Na tekoči račun pri Tržaški kreditni banki	10.000 »
V Tržaški knjigarni	10.000 »
V Gorici	40.000 »
Za žrtve na Tolminskem	14.400 »
	2.432.400 lir
Prejšnja vsota	28.594.610 »
SKUPAJ	31.027.010 lir
+	900 N-din
Prejšnja vsota	4.245 »
SKUPAJ	5.145 N-din

* * *

Prispevke sprejemamo v tajništvu uredništva v Trstu - Ul. Montecchi 6 od 8. do 19. ure, v Tržaški knjigarni v Ul. sv. Frančiška 20, v Gorici - Ul. 24. maja 1 in na tekoči račun Primorskega dnevnika št. 1840 pri Tržaški kreditni banki.

PLAT ZVONA PREBUDILA PREBIVALCE TREBČ, BAZOVICE, PADRIČ IN GROPADE

Enotna manifestacija prizadetih vaščanov proti gradnji kaznilnice za mladoletnike

Ustavljen promet pred bivšim begunskim taboriščem v Padričah - Pontrelli končno sprejel delegacijo vaščanov

Ob šesti uri zjutraj so včeraj po vaških cerkvah v Bazovici, Trebčah, Padričah in Gropadi bili plat zvona, s katerim so vabili vaščane na enotno manifestacijo pred kaznilnico za mladoletnike, ki jo gradijo v Padričah. Že zelo zgodaj se je tako pred zaprtimi železnimi vrati zbrala številnejša skupina vaščanov in odločno manifestirala proti gradnji kaznilnice. Nekaj pred sedmo je prišla prva skupina delavcev, katerim pa so vaščani, sicer vljudno, vendar pa odločno, preprečili vhod. Prav tako so preprečili promet po cesti, tako da se je ustvarila kolona avtobusov in osebnih avtomobilov.

Nekaj pred 8. uro so posredovali krajevni orožniki in policisti, vendar se je enotna in odločna manifestacija nemoteno nadaljevala in je bil promet ustavljen še dalj časa.

To ni prva enotna in odločna manifestacija vaščanov proti gradnji mladinske kaznilnice v Padričah. Vaščani so nosili table z gesli, s katerimi so obrazložili glavne razloge za svoje odločno stališče. Tako smo lahko brali «Zapori so vzgajališča kriminalcev», «Kras naj upravljajo Kraševci», «Za nove vzgojne metode za mladoletne prestopnike» in podobno.

V Padričah je že do sedaj bilo redno življenje moteno zaradi begunskega taborišča, ki pa je postalo nepotrebno in so ga ukinili. Opuscene stavbe sodne oblasti in mednjimi predvsem novoimenovani predsednik prizivnega sodišča Pontrelli pretvarjajo v kaznilnico za mladoletne prestopnike. Pri tem pa se najbrž zgledujejo na nekdanje čase, ko je bil zapor edino vzgojno sredstvo in na fašistično razdobje, v katerem je bil zapor ter druga groba sredstva prisilen vzor za državo in njene oblastnike.

Domačini so odločno mnenja, da so zapori nepotrebni in da je treba graditi vzgojne zavode. V konkretnem primeru pa pravijo, da so bili Kraševci že tako oškodovani z vsemi razlastitvami za ceste in druge naprave in da bi bilo prav, da bi prejeli vsaj minimalno družbeno odškodnino na tak način, da bi zgradbe v Padričah spremenili v socialno središče, ki bi služilo potrebam vseh vasi.

Dejstvo je, da jih pri tem podpirajo vse demokratične sile tržaškega občinskega sveta, v katerem je že bila daljša razprava, med katero so se proti gradnji kaznilnice izrekle vse svetovalske skupine ustavnega loka, zagovarjala pa jo je — kot je to povsem naravno — samo neofašistična MSI. Tržaški župan Spaccini je vaščanom zagotovil svojo podporo, vendar pa je tudi zanimivo, da Pontrelli ni hotel niti sprejeti delegacije prizadetih vaščanov.

Malo pred poldnevom so manifestantom sporočili, da je Pontrelli končno pripravljen sprejeti njihovo delegacijo. Medtem ko je na sestanek odšla štiričlanska delegacija (vsako vas je zastopal po en predstavnik), so vaščani prekinili zasedbo ceste, tako da je lahko promet spet normalno stekel, še vedno pa so ostali pred bivšim begunskim taboriščem.

Predstavniki prizadetih vaščanov so izročili Pontrelliju vse resolucije, ki so jih doslej sprejeli na številnih sestankih ter mu podrobno predložili svoje zahteve. Državni pravdnik je s svoje strani izjavil, da razume te zahteve, vendar je dodal, da obstajajo zakoni, ki mu vežejo roke pri iskanju najbolj primerne rešitve problema. Nato je zvrnil na občinsko upravo krivdo za nastali položaj, saj je izjavil, da je prav tržaška občina predlagala posebni komisiji iz Rima naj bi zgradili kaznilnico za mladoletnike v Padričah. Ta komisija je hotela vedeti za mnenje občine o namestitvi kaznilnice pred štirimi leti. Ob koncu je Pontrelli dejal, da bi bilo bolje, če bi zgradili kaznilnico nekje v srcu dežele in obljubil, da bo posredoval pri glavnih sodnih oblasteh.

Ko se je delegacija vrnila v Padrice, so vaščani sklenili da prekinejo manifestacijo. Na kraju se je še prej sestal koordinacijski odbor, ki je sklenil, da bo nadaljeval akcijo s posredovanjem pri občinski upravi

(Nadaljevanje na zadnji strani)

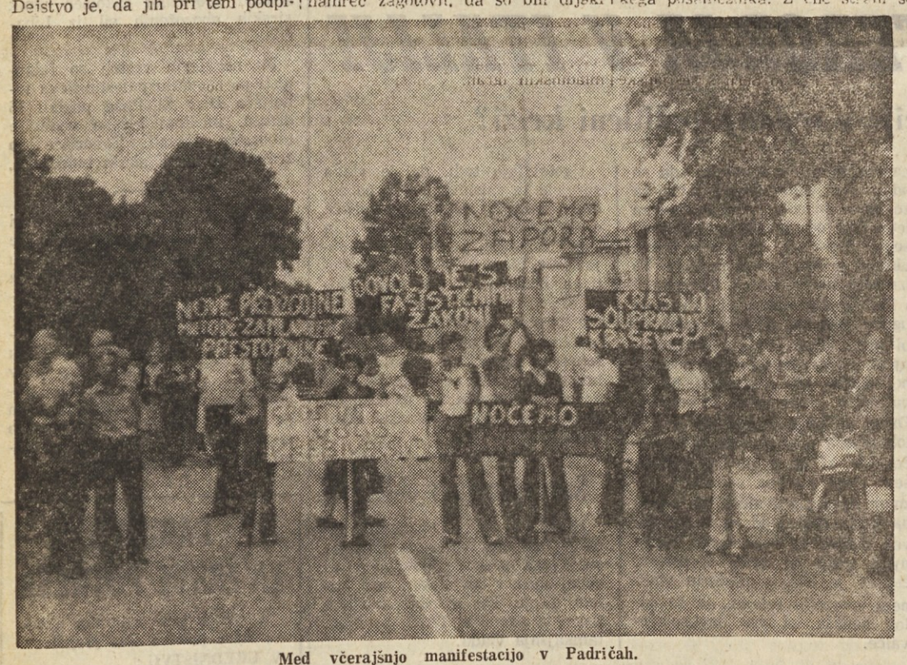

Med včerajšnjo manifestacijo v Padričah.

SINOČI V NABITO POLNEM GLEDALIŠČU ROSSETTI

S predstavo «Rose Marie» začetek tržaške poletne operetne sezone

V glavnih vlogah sta nastopila sopranistka Edith Martelli (Rose Marie) in Aldo Bottino (Jim Kanyon) - Režija Gino Landi, dirigent Hans Walter Kämpfel

Prostorno gledališče Rossetti je bilo sinoči ponovno prizorišče novega tržaškega operetnega poletja, ki se je tudi tokrat začelo po že ustaljeni praksi s ponovitvijo zadnje operete iz lanske sezone, to je z opereto «Rose Marie», ki je starejšim ljubiteljem te odrske zvrsti še prav dobro v spominu predvsem po zaslugi slovitih pevcev Jannette McDonald in Nelsona Eddia v njuni odrski in filmski verziji. Gledališče je bilo neglede na ponovitveni značaj predstave nabito polno in tudi vse naslednje predstave so v glavnem že razprodane, kar velja tudi za preostali dve operети na repertoarju. To le potrjuje, da je tržaško operetno poletje že davno preseglo mestni ali pokrajinski okvir in da se je Trst uveljavil kot eno izmed redkih evropskih mest, ki še vedno dajejo veljavo operetni zvrsti, za katero se je že zdelo, da je s propadom avstroogrske monarhije povsem preživela svoj čas.

Opereta «Rose Marie» avtorjev Frimla in Stotharta po libretu Harbacha in Hammersteina je svojevrstno delo svojega žanra, v katerem se zakonitosti klasične srednjeevropske dunajsko-budimpeštanske operete združujejo s severnoameriškim oziroma kanadskim ambientom iz časov iskalcev zlata in drugih avanturistov «novega sveta». Dunajske cesarske salone je v njej zamenjal nepogrešljivi «saloon», omamne valčke ameriški «musical», vse ostale operetne začimbe pa na svoj način vendarle ustvarjajo simbiozo med evropskim in ameriškim operetnim slogom in dajejo zato tudi tej opereti spektakularnost in blesk dobre, stare tradicije.

Tržaška realizacija skoraj enaka lanski, je to spektakularnost in blesk še potencirala z domiselnimi in tudi razkošnimi scenskimi, kostumskimi in koreografskimi rešitvami, pri čemer je treba zlasti poudariti delež režiserja in koreografa Gina Landija in njegovih sodelavcev. Orkestralno vodstvo je bilo v rokah dunajskega dirigenta Hansa Walterja Kämpfla, vokalno pa zborovodje Piera Maranzane. Oba sta z orkestrom in zborom gledališča Verdi ter s solisti skrbno naštudirala ustrezne partiture tako, da je tudi po izvajalski ravni bila predstava dostojna neglede na to, da jo nekateri posiljeno vključeni komični vložki že sami po sebi, še bolj pa zaradi hotene improvizacije in pretirane banalnosti brez potrebe raztegujejo in povzročajo občutne praznine v njenem sicer lepo zaokroženem pevsko - igralsko - koreografskem poteku. Zlasti koreografski delež, ki je v primerjavi z lansko postavitvijo doživel nekaj manjših, toda učinkovitih sprememb in dopolnil, je bistveno prispeval k blestečemu uspehu predstave, za kar ima veliko zaslugo tudi izredno dobro uvežban festivalski baletni zbor, v katerem izstopajo nekateri solisti.

Naslovno vlogo je pela in igrala tudi v opernem svetu priznana sopranistka Edith Martelli, vlogo njenega glavnega moškega partnerja Jima Kenyona pa Aldo Bottion. Oba, zlasti pa Martellijeva, sta bila pevsko zelo zanesljiva in sta zlasti glavne speve, med katerimi naj omenimo vsaj uvodni «Rose Marie», «Indijanski ljubezenski spev» v solu in v duetu ter še zaključni «Poročni valček» izvedla s potrebno vokalno in z ustrezno igralsko bravuro.

Pomemben delež je k uspehu predstave prispevala simpatična in vsestranska subretka Anita Bertolucci, medtem ko je komik Sandro Massimini v vlogi Hermana bil tudi tokrat ljubljenec občinstva. Posebej je treba vsekakor omeniti še baletni delež črnske plesalke Carle Brait v vlogi Wande, pa še Lea Gavera kot Haeleya, Alia Crevetta kot narednika Maloneja, Daniela Formico kot Emila in Gabriela Villo v vlogi «Črnega orla».

V celoti vzeto je dala predstava vtis velike utečenosti, scenske razkošnosti in skrbne priprave, za kar gre priznanje vsem njenim ustvarjalcem.

j. k.

● **Tržaška občina** obvešča, da bodo od 13. julija dalje izplačevali pri občinski zakladnici (Ul. Nordio 11) honorarje članom volilnih komisij ob priliki političnih volitev 13. julija bodo izplačali honorarje komisijam volilnih sedežev 1 do 100, 14. julija od sedežev 101 do 200, 15. julija od sedežev 201 do 300 in 16. julija od sedežev 301 do 373. Honorarje članom volilnih komisij sedežev 10, 25, 66, 84, 105, 187, 217 in 285 bodo izplačali pozneje, ker so le-ti posredovali nepopolno dokumentacijo.

Dr. Vlado Turina novi predsednik začasnega odbora za upravo Kulturnega doma

Ker je dolgoletni predsednik začasnega odbora za upravo Kulturnega doma v Trstu dr. Frane Tončič pred časom prosil za razrešitev kot predsednik je odbor na svoji zadnji seji soglasno izvolil za novega predsednika dr. Vlada Turino.

Odbor je ob tej priložnosti dr. Franu Tončiču izrekel zahvalo za njegovo zavzeto in preudarno vodenje odbora.

Med drugimi vprašanji je začasni odbor za upravo Kulturnega doma obravnaval tudi vprašanje bivšega Narodnega doma pri Sv. Ivanu v Trstu, ki bi na podlagi Londonskega sporazuma moral biti že pred davnimi leti izročen v uporabo svetoivanskim Slovencem. Odbor je sklenil, da bo z upoštevanjem določil osimskega sporazuma ukrenil vse, kar je potrebno, da do izročitve Narodnega doma pri Sv. Ivanu tudi pride.

Gledališča

Festival operete 1976 v gledališču Rossetti

«Rose Marie» bodo ponovili danes ob 18. uri v premierski zasedbi. Ponovitve te operete bodo v torek, 13., v soboto, 17., v nedeljo, 18., v petek, 23., in v sredo, 28. julija.

Mednarodni festival znanstvenofantastičnega filma

DANES, 11. JULIJA

GRAD SV. JUSTA. Ob 21.15: «Umano» (Francija) in «Inside» (Italija), oba dolgometražna filma, drugi «risani film».

KINO EXCELSIOR. Ciklus filmov «Fant'Italia». Ob 16. uri: «Tempi duri per i vampiri» in «La maschera del demonio» (angleška verzija).

Pred tem bodo predvajali znanstvene dokumentarne filme in eksperimentalne kratkometražne filme.

JUTRI, 12. JULIJA

GRAD SV. JUSTA. Ob 21.15: «Ivan Vassilievic cambia professione» (dolgometražni film SZ), «Alla deriva» (Švica) in «Più bianco della neve» (Poljska), srednje in kratkometražni filmi.

KINO EXCELSIOR. Ciklus filmov «Fant'Italia». Ob 16. uri: «Space Men» in «La vendetta di Ercole».

Pred tem bodo predvajali znanstvene dokumentarne filme in eksperimentalne kratkometražne filme.

Kino

MIRAMARSKI PARK «Luči in zvoki» - Predstavi: ob 21.30 «Der Kaisertraum von Miramar» (v nemščini); ob 22.45 «Cesarski sen v Miramaru» (v italijanščini).

Ariston 21.30 «L'invasione degli ultracorpi». Barvni znanstvenofantastični film.

Mignon 15.00 «Il settimo viaggio di Simbad». M. Kervin. Barvni film.

Grattacielo 15.30—22.00 «Il gattopardo». Barvni film v režiji Luchina Viscontija. Igrajo Burt Lancaster. Claudia Cardinale in Alain Delon.

Fenice 16.30 «La prima notte di quiete». Alain Delon, Giancarlo Giannini, Sonja Petrova. Barvni film.

Excelsior 16.00 14. mednarodni festival znanstvenofantastičnih filmov.

Nazionale 16.30 «Il vangelo secondo Simone e Matteo». Paul Schmidt. Barvni film.

Eden 16.30 «Sweet love». Beba Lončar. Prepovedan mladini pod 18. letom.

Ritz 16.00 «Agente 007 - Una cascata di diamanti». Barvni film.

Aurora 16.30 «Todo Modo». M. Volontè. Prepovedan mladini pod 14. letom. Barvni film.

Cristallo 16.20 «Rollercar: 60 secondi e vai!». N. B. Kaliki. Barvni film.

Capitol 16.30 «L'uomo dalle due ombre». Charles Bronson. Barvni film.

Filodrammatico 16.30—22.00 «Le sorelline». Prepovedan mladini pod 18. letom. Barvni film.

Moderno 16.30 «Intrigo in Svizzera». David Jenssen. Prepovedan mladini pod 14. letom. Barvni film.

Impero 16.00 «Dài papà, sei una forza!». Barvni film.

Vittorio Veneto 15.15 «Il colpo alla metropolitana - Un ostaggio al minuto». Walter Matthau in Robert Shaw. Barvni film.

Ideale 15.00—21.30 «Bersaglio di notte». Susan Clark, Gene Hackman. Barvni film.

Radio 14.30 «Cenerentola». Walt Disney. Barvni film.

Abbazia 15.00 «Tre canaglie per l'inferno». Anthony Ghidra, Peter Belpket. Barvni film.

Giardino Pubblico 21.00 «Mayerling». Catherine Deneuve. Barvni film.

Volta (Milje) 16.00 «Oggi a me, domani a te». Bud Spencer, M. Gonneri Ford. Zabavni film.

Šolske vesti

Zavodski svet državnega učiteljišča «A M. Slomšek» v Trstu obvešča starše, da nudi tržaška občina štipendije in podpore potrebnim dijakom, ki so obiskovali šolo v šolskem letu 1975-76. Zainteresirani naj vložijo prošnjo na šoli skupaj s kopijo davčne prijave (mod. 740 ali 101) do 15. julija.

Zavodni svet srednje šole Fran Erjavec obvešča starše, da lahko vložijo na šolo prošnjo za dodelitev občinske podpore za knjige in za šolske potrebščine. Prošnji mora biti priložen obrazec davčne prijave (obrazec št. 740 ali 101).

Ravnateljstvo državnega znanstvenega in klasičnega liceja «F. Prešeren» v Trstu, Ul. Guardiella 13/I, sporoča, da dne 24. julija ob 12. uri zapade rok za vpis za šolsko leto 1976-77. Prošnje sprejema tajništvo vsak dan od 10. do 12. ure.

Ravnateljstvo državne strokovne šole za industrijo in obrt — Ulica Matteotti 12, tel. 765-276 — sporoča, da je v teku vpisovanje za novo šolsko leto v sekcije za orodne mehanike, za monterje in popravljavce radio in televizijskih sprejemnikov ter za kemijske analitike (predvsem za dekleta) do 20. julija.

Ravnateljstvo državnega trgovskega tehničnega zavoda s slovenskim učnim jezikom «Žiga Zois» — Trst, Vrdelska cesta 13/2 — sporoča, da je čas za vpis za šolsko leto 1976-77 do vključno 24. julija. Prošnje sprejema tajništvo vsak dan od 10. do 12. ure.

«LUČI IN ZVOKI»

V MIRAMARSKEM PARKU

Tedenski razpored večernih predstav «Luči in zvoki» v parku Miramarskega gradu:

OB PONEDELJKIH :
tedenski počitek.
OB TORKIH :
ob 21.30 v nemščini; ob 22.45 v italijanščini.
OB SREDAH :
ob 21.30 v angleščini; ob 22.45 v italijanščini.
OB ČETRTKIH :
ob 21.30 v srbohrvaščini; ob 22.45 v italijanščini.
OB PETKIH :
ob 21.30 v italijanščini; ob 22.45 v nemščini.
OB SOBOTAH :
ob 21.30 v slovenščini; ob 22.45 v italijanščini.
OB NEDELJAH :
ob 21.30 v nemščini; ob 22.45 v italijanščini.

* * *

V pričakovanju preverjanja oddaje v srbohrvaščini ter do novega obvestila bosta obe četrtkovi izvedbi (ob 21.30 in ob 22.45) začasno v italijanščini.

Razna obvestila

Narodna in študijska knjižnica obvešča občinstvo, da bo do 31. avgusta odprta po poletnem urniku, t.j. vsak dan razen sobot od 8. do 16. ure neprekinjeno.

Sporočamo žalostno vest, da nas je zapustila naša draga mati

ANA BERDON

Pogreb bo jutri, 12. julija, ob 14.15 iz mrtvašnice glavne bolnišnice v Ricmanje.

Žalujoči: sin Josip, hči Pavla, vnuki ter drugi sorodniki

Podlog, 11. julija 1976

ZAHVALA

Ob smrti

ALOJZA DANEUA

se iskreno zahvaljujemo vsem, ki so z nami sočustvovali. Posebna zahvala dr. Borutu Spacalu, II. pnevmološkemu oddelku bolnišnice Santorio, č.g. župniku Žerjalu ter vsem, ki so na kakršenkoli način počastili spomin dragega pokojnika.

Družina Daneu

Opčine, 11. julija 1976

ZAHVALA

Prisrčno se zahvaljujemo vsem, ki so spremili k večnemu počitku našega dragega moža in brata

CVETKA VERGINELLO

Posebna zahvala darovalcem vencev in cvetja ter vsem, ki so na katerikoli način počastili njegov spomin.

Žalujoči: žena Alojzija, sestra Marija in brat Ivan z družinama

Sv. Križ, Pariz, London, 11. julija 1976

ZAHVALA

Iskrena hvala vsem, ki so mi izrazili sožalje, ali na kakršenkoli način počastili spomin moje mame

PINE LAH roj. ŠTURM

Hvala kolegom «Primorskega dnevnika», Radia Koper, bivšim aktivistom OF tržaškega okrožja, prijateljem in znancem.

Neva Lah - Lukeš z družino

Trst, 11. julija 1976

Ob prvi obletnici smrti našega preljubega sina in brata

EGIDIJA PELICONA

se ga z neizmerno bolestjo spominjajo

mati Evgenija, brat Guido in Marčela

13. 7. 1973 — 13. 7. 1976

Ob tretji obletnici smrti dragega

ZDRAVKA VERŠE

se ga z enako žalostjo spominjajo

sin Dejan, mama Danica in Francek

VČERAJ ZADNJI DAN USTNIH IZPITOV NA KLASIČNI

Letošnji kandidati na klasičnem liceju so zapustili dober vtis

Za prve končne ocene bomo izvedeli že v torek - Na ostalih slovenskih šolah se bodo maturantski izpiti zaključili konec tedna

Čeprav niso na učiteljišču, na znanstvenem liceju in na trgovskem zavodu niti na polovici ustnega dela velike mature, so kandidati na klasičnem liceju «France Prešeren» že prosti. Včeraj sta bila na vrsti še zadnja izmed 12 dijakov, od katerih je 5 iz Gorice in 7 iz Trsta. Za končno mnenje komisije, ki se je sestala včeraj popoldan in ki bo nadaljevala svoje ocenjevalno delo tudi jutri, bomo lahko izvedeli v torek približno ob 12. uri.

Prvi kandidati so torej že opravili svoje delo — kot kaže tudi nadvse uspešno. Predsednik izpraševalne komisije prof. Martin Jevnikar nam je namreč zagotovil, da so bili dijaki letos dobro pripravljeni in da so se med izpraševanjem lepo znašli. Predsednik nam je nadalje povedal, da so se zadovoljivo odrezali tudi pri pismeni nalogi. Predvsem je bil dober izid latinske naloge, a tudi slovenske naloge o splošni kulturi so bile v glavnem na solidni ravni.

Za ustno preizkušnjo na klasičnem liceju so letos določili slovenščino, italijanščino, matematiko in zgodovino. Kot drugod, si je tudi tu vsak dijak izbral en predmet, medtem ko mu je drugega določila komisija. Vendar so v glavnem vsi kandidati predstavili še napisan referat, ki seveda prispeva k boljši sliki vsakega posameznika. Z ene strani so ti referati predvsem dokaz dijakovega avtonomnega dela, z druge strani pa omogočijo boljšo oceno dijakovih zmožnosti pristopa do določenih specifičnih vprašanj in tem. V zadnjih letih se je precej razširila navada pisanja referatov, kar najbrž pomeni, da se je tudi povečal obseg avtonomnega dela dijakov.

Kar se tiče znanja slovenščine, nam je prof. Jevnikar povedal, da so ga kandidati letos prijetno presenetili. Menil je, da v glavnem dobro obvladajo jezik. Na vsak način bi lahko našli razlog za razmeroma dober uspeh na klasični v samem značaju te šole. Obiskujejo jo predvsem tisti, ki jih klasični predmeti privlačijo in ki nameravajo nadaljevati študij na univerzi. To pa ne pomeni, nam je dejal prof. Jevnikar, da je klasična elitna šola, saj so v njej zastopani različni sloji.

Vendar v zadnjem času opažamo, da število tistih, ki se vpišejo na klasični licej, zelo upada in to predvsem na slovenski šoli. Izmed dijakov, ki so letos zaključili nižjo srednjo šolo, sta se na klasično do sedaj vpisala baje le dva dijaka, medtem ko je število na znanstvenem liceju veliko večje.

Včeraj dopoldan smo se nekoliko pomudili na klasičnem liceju in smo zabeležili nekaj vprašanj iz italijanščine in zgodovine. Pri italijanščini je tekla beseda o pesniku Ungarettiju, o Carducciju, o njegovi zbirki «Odi Barbare» in o poeziji «Miramar», o D'Annunziu in njegovi dramatiki ter o njegovih novelah. Pri zgodovini je bil poudarek na industrializaciji evropskih držav v prejšnjem stoletju, na ludizmu, na utopističnem socializmu ter na idejah nacionalizma, liberalizma in socializma. Govor je bil tudi o samoupravljanju, medtem ko bi iz državljanske vzgoje omenili pogovor o volitvah v Italiji, o volilni pravici, o Slovencih v parlamentu in o strankah, v katerih nastopajo Slovenci.

Po zasedbi tovarne Calza Bloch

PSI o krizi v industriji in interpelacija Štoke

Zasedba tovarne nogavic Calza Bloch je v še večjem obsegu postavila v ospredje kritičen položaj industrije v naši pokrajini. Poleg izrazov solidarnosti, ki jih vsak dan prejemajo uslužbenci zasedenega tekstilnega obrata, je prišlo včeraj do razvejanega delovanja nekaterih političnih sil za iskanje izhoda iz tega zaskrbljujočega stanja.

Pokrajinsko vodstvo PSI je izdalo dolg komunike, v katerem ugotavlja hudo krizo v nekaterih industrijskih sektorjih na Tržaškem in očita krščanski demokraciji, da se izogiba rešitvi spornih vprašanj, predvsem političnega značaja, kar je nujen pogoj za začetek uspešnega upravljanja mesta. Zato socialisti predlagajo demokratizacijo mestne uprave, v katero naj bi bile aktivno vključene levičarske politične sile. Šele na podlagi takih predpostavk bo po mnenju pokrajinskega vodstva PSI omogočena reorganizacija ekonomskega in industrijskega sektorja kot tudi rešitev problemov slovenske manjšine. Da bi do tega prišlo pa je najprej potrebno poglobljeno srečanje med vsemi demokratičnimi silami.

V zvezi s krizo, ki je prizadela tovarno Calza Bloch je deželni svetovalec Slovenske skupnosti Drago Štoka naslovil na predsedstvo deželnega sveta interpelacijo, v kateri se sprašuje kaj bo ukrenila deželna uprava v korist delavcev, ki jim grozi odpustitev z delovnega mesta.

DRUGE VESTI NA ZADNJI STRANI

Včeraj - danes

Danes, NEDELJA, 11. julija
OLGA

Sonce vzide ob 5.27 in zatone ob 20.54 — Dolžina dneva 15.27 — Luna vzide ob 20.32 in zatone ob 5.26.

Jutri, PONEDELJEK, 12. julija
MOHOR

Vreme včeraj: Najvišja temperatura 28,3 stopinje, najnižja 17,9 stopinje, ob 19. uri 26,4 stopinje. Zračni pritisk 1009,9 mb pada, nebo 4 desetine pooblačeno, brez vetra, vlaga 55-odstotna, morje skoraj mirno, temperatura morja 24,5 stopinje.

ROJSTVA, SMRTI IN POROKE

Dne 10. julija se je v Trstu rodilo 6 otrok, umrlo pa je 12 oseb.

UMRLI SO: 78-letni Ferdinando Klingendrath, 83-letna Vladimira Kolb por. Cubi, 86-letna Anna Zafran vd. Berdon, 41-letna Laura Niccolai por. Rolli, 58-letni Fiorentino Garbini, 80-letna Giovanna Razman vd. Braico, 87-letna Maria Ghersini, 69-letna Elisabetta Zuletich vd. Iaccarino, 79-letni Giuliano Uhelj, 78-letni Giuseppe Delluniversità, 72-letni Benedetto Marvini.

OKLICI: delavec Mario Zogani in delavka Angela Ritossa, uradnik Giovanni Rottigni in učiteljica Francesca Mallia, tehn. uradnik Nadis Pangos in tr. pomočnica Luciana Gherdol, finančni podčastnik Mario Bortolotti in uradnica Elva Eldrighetti, finančni stražnik Sergio Migliori in učiteljica Luisa Vinciguerra, odontotehnik Giuseppe Saccà in kem. analitičarka Susanna Sossi, delavec Sergio Marassi in učiteljica Chiara Biasini, uradnik Ennio Calligaris in uradnica Rita Domancic, mehanik Tommaso Conte in uradnica Angela Rojac, uradnik Lucio Dolce in uradnica Daniela Rossi, delavec Franco Srednich in uradnica Adriana Geromella, uradnik Roberto Alvito in uradnica Maria Cosoli, kovač Pietro Defranceschi in delavka Umberta Attruia, elektrikar Guido Venier in uradnica Daniela Duda, uradnik Bruno Viti in uradnica Marina Peselj, mehanik Marino Maizan in delavka Laura Mauro, živinozdravnik Giovanni Ventura in prof. telovadbe Annamaria Cecchi, uradnik Luigi Freno in uradnica Giuliana Lucchesi, študent Claudio Bonivento in uradnica Marisa Contestabile, laborat. tehnik Giorgio Fiocco in bolničarka Ave Del Bello, uradnik Fulvio Lanza in uradnica Sigrid Pilot, delavec Michele Marinelli in delavka Iolanda Petrina, karabinjerski podčastnik Luigi Ceglia in gospodinja Vittorina Tuljak, mehanik Giovanni Coretti Pisek vd. Noferi, 83-letna Anita in študentka Elena Valic, mehanik Mario Sulcich in delavka Maria Stanmberghi, uradnik Aldo Fantuzzi in uradnica Maria Micheli, mizar Marcello Steffè in delavka Anita Richte, skladiščnik Libero Foti in strežnica Fiorella Carluzzi, industrijski izvedenec Claudio Roselli in delavka Maria Matkovic, uradnik Paolo Puppi in uradnica Vilma Rosa Moiola, ekonomist Vladimir Josip Ferfila in študentka Tatiana Stoka, delavec Aldo Kristan in trg. pomočnica Italia Ranieri, trgovec Dario Della Santa in delavka Daniela Piemontesi, delavec Giorgio Lacota in trg. pomočnica Gabriella Gnezda, mizar Giuseppe Pahor in gospodinjska pomočnica Anna Maria Radetti, bolničar Renato Svetina in delavka Dalia Giagodi, karabinjerski častnik Piero Irneri in študentka Maria Perizzi, finančni stražnik Pietrantonio Corazza in gospodinja Angela Carozza, finančni stražnik Mario Antonio D'Onofrio in šivilja Maria Antonietta Mancino, žerjavar Cataldo Depinto in likarka Marina Weber, delavec Umberto Giormani in delavka Luigia Luin, uradnik Sergio Cesari in uradnica Eliana Ritossa, mehanik Giovanni Ferlora in trg. pomočnica Susanna D'Elia.

DARILA

Presenetljivo velika izbira UR in ZLATNINE — ZLATO 18/750‰ — Velika izbira ur «SEIKO» — Posebni popusti.

Urarna in zlatarna

LAURENTI

Trst Trieste - Largo Santorio 4

DNEVNA SLUŽBA LEKARN
(Od 13. do 16. ure)

Vielmetti, Borzni trg 12; Al Centauro, Ul. Rossetti 33; Madonna del Mare, Largo Piave 2.

NOČNA SLUŽBA LEKARN
(Od 19.30 do 8.30)

Biasoletto, Ul. Roma 16; Davanzo, Ul. Bernini 4; Al Castoro, Ul. Cavana 11; Sponza, Ul. Montorsino 9.

ZDRAVSTVENA DEŽURNA SLUŽBA

Nočna služba za zavarovance INAM in ENPAS od 22. do 7. ure, tel. št. 732-627.

V predpraznicnih in prazničnih dneh dnevna in nočna služba deluje nepretrgoma od 14. ure predpraznicnega dne do 7. ure dneva po prazniku. To velja za zavarovance INAM - INADEL ENPAS. Dnevni poziv na telefonski številki 68-441, nočni pa na številki 732-627.

LEKARNE V OKOLICI

Boljunec: tel. 228-124; Bazovica: tel. 226-165; Opčine: tel. 211-001; Prosek: tel. 225-141; Božje polje, Zgonik: tel. 225-596; Nabrežina: tel. 200-121; Sesljan: tel. 209-197; Žavlje: tel. 213-137; Milje: tel. 271-124.

LOTERIJA

BARI	4	84	74	78	18
GAGLIARI	59	5	3	88	52
FIRENCE	22	59	13	10	33
GENOVA	47	46	26	33	16
MILAN	39	37	6	23	80
NEAPELJ	20	44	6	48	33
PALERMO	63	74	16	81	24
RIM	58	63	78	32	39
TURIN	20	44	54	72	8
BENETKE	31	13	35	68	63

ENALOTTO

1 X 1 X X 1 2 X 1 X X 2

KVOTE: 12 točk - 6.009.000; 11 točk - 277.000; 10 točk - 28.000 lir

S SEJE SVETOIVANSKE RAJONSKE KONZULTE

Zaskrbljenost prebivalcev Katinare da se spremeni etnični značaj vasi

Ponedeljkova seja je bila posvečena srečanju z odbornikom za urbanistiko in njegovimi sodelavci

Občinska uprava zaključuje krog posvetovanj z rajonskimi konzultami o načrtu za varianto regulacijskega načrta glede površin, namenjenih javnim storitvam. Tako je bila ponedeljkova seja rajonske konzulte pri Sv. Ivanu, ki je trajala pozno v noč, predvsem posvečena srečanju z odbornikom za urbanistiko De Luco in njegovimi sodelavci, v prisotnosti precejšnjega števila prebivalcev.

Odbornik je orisal koncept načrta, ki temelji predvsem na predvidevanju, da število mestnega prebivalstva ne bo naraslo nad 370 tisoč enot ter na ugotovitvi, da se mora gradbena dejavnost preusmeriti iz okolice v središče mesta. V zadnjih letih so stanovanjske gradnje praktično že zadušile predmestne okraje, medtem ko je možno v centru in v starejših predelih mesta preurediti mnogo stanovanjskih objektov. V tej zvezi pridejo v poštev tako posegi zasebnega kot tudi javnega značaja, ob uporabi zakona štev. 865.

Glede omenjene študije za varianto regulacijskega načrta, je De Luca dejal, da je bilo potrebno predvsem predvideti potrebe javnih storitev, kot so šolstvo, zdravstvo, športne in razvedrilne dejavnosti, zelenje v posameznih predelih občine, in nato določiti v ta namen ustrezne površine. Na področju svetoivanske konzulte je več struktur kot na primer psihiatrična bolnišnica, univerza, bolnišnica na Katinari, ki s svojimi potrebami po razširitvi ogrožajo marsikje obstoječe hiše domačinov.

V tej zvezi so zelo odločno izrazili svojo zaskrbljenost nekateri prebivalci iz Ul. Paglierici ter s Katinare. Predstavnik domačega slovenskega prebivalstva Katinare je poudaril nevarnost, da se spremeni etnični značaj te vasi. V odgovoru je odbornik poudaril, da se lahko prebivalci pomirijo, ker je tudi že sam občinski svet s posebnim sklepom izrazil politično voljo, da se v največji možni meri zavarujejo hiše domačinov. Seveda se pa lahko zgodi, da bodo javne potrebe oškodovale kakega posameznika.

Prebivalcem Brandežije, ki so se zaradi zemeljskega usada morali preseliti v hotele in že štiri leta čakajo na vselitev v svoja stanovanja, je odbornik De Luca zagotovil, da zadolženo podjetje nadaljuje z deli za utrditev zemljišča ter da imata tako podjetje kot občinska uprava ves interes, da se dela čimprej zaključijo, saj hotelski stroški precej obremenjujejo tržaško občino.

Govor je bil tudi o površini, kjer stoji pivovarna Dreher, ki naj bi se preselila v industrijsko cono. V tem primeru bi na eni tretjini tiste površine zrasle šolske strukture ter na dveh tretjinah stanovanjske gradnje in parkirišča.

Predsednik konzulte Obelt se je v svojem posegu med drugim zavzel za vprašanje slovenskih šol, ki jim primanjkujejo učilnice, in za problem tistih prebivalcev, ki še čakajo zagotovila, da se jim ne porušijo hiše. Podčrtal je tudi, da marsikateri predel konzulte še nima urejenih osnovnih javnih storitev, kot je kanalizacija, razsvetljava, ceste itd.

Svetovalec Nisi je opozoril odbornika na dramatično stanje Podlonjerja, kjer je cement zapolni že vsak kotiček, cesta je ozka in slaba, otroci pa ne razpolagajo niti z najmanjšo zeleno površino. To pa zaradi tega, ker občina že trideset let dopušča špekulacijske in urbanistično nenačrtovane gradnje.

V zvezi z bodočimi novimi šolskimi strukturami na področju konzulte so tehniki urbanističnega oddelka pojasnili, da v skladu s predvideno šolsko reformo in razdelitvijo pokrajine na šolske okraje tu niso predvidene nove gradnje za višje šole.

Izjava deželnega tajništva Slovenske skupnosti o dogodkih na Koroškem

V avstrijskem parlamentu zastopane stranke hočejo z brutalnim in skrajno nedemokratičnim sklepom prešteti Slovence na Koroškem in jim nato deliti pravice predvidene v sedmem členu avstrijske državne pogodbe na podlagi izida narodnostnega štetja in na podlagi zahtev nemških šovinistov. Ta skrajno krivični sklep so avstrijske stranke (socialisti, katoliška ljudska stranka ter liberalci) sprejele kljub odločnemu odporu koroških Slovencev, ki so od vsega začetka odklanjali narodnostno štetje in zahtevali, v skladu z državno pogodbo, svoje narodne pravice na vsem narodnostno mešanem ozemlju na Koroškem, ne glede na številčnost slovenskega prebivalstva.

Sklep avstrijskih strank ni naletel na ogorčenje samo pri koroških Slovencih, ampak je proti njemu protestiral ves slovenski narod, v domovini in v zamejstvu.

Ob težkih urah, ki jih preživlja naš narod na Koroškem, deželno tajništvo Slovenske skupnosti v deželi Furlanji - Julijski krajini

protestira

proti sklepu avstrijskih oblasti in bo ta svoj protest poneslo deželno tajništvo na pristojna mesta

izraža

popolno solidarnost koroškim bratom in jih bodri, naj bodo močni in še nadalje enotni v boju proti krivičnemu sklepu avstrijskih državnih strank

ugotavlja

veliko enotnost in skupno hotenje vsega slovenskega naroda, tako v Sloveniji kot v zamejstvu, kar združuje vse Slovence v veliko narodno skupnost ne glede na meje in življenje v različnih državah

zahteva

da avstrijske oblasti takoj opustijo akcijo za preštevanje Slovencev na Koroškem, kjer živijo že tisočletja, saj je prav tu potekla zibelka slovenskemu narodu, in je zato vsako narodnostno štetje ne samo odveč, ampak je dejanje, ki žali zgodovino slovenskega naroda in vse Evrope.

Važno obvestilo Sindikata slovenske šole

Odbor Sindikata slovenske šole je na izredni seji v sredo, 7. julija, po temeljiti razpravi o položaju slovenskega šolskega osebja in še posebej o položaju slovenskega ravnatelja ali profesorja, ki sta po členu 7 zakona štev. 932 (Belci - Škerk) z dne 22.12.1973 dodeljena v službo za šolsko skrbništvo, ugotovil, da nimata nobene pristojnosti, ki bi kakorkoli koristila slovenski šoli, čeprav je sindikat z vlogami in drugimi posegi večkrat zahteval od šolskega skrbništva in od prosvetnega ministrstva, da bi določila s pravilnikom naloge in pristojnosti temu službenemu mestu. Zato odbor sindikata, spričo nepravilnega in negativnega zadržanja šolskih oblasti do tega vprašanja in tudi spričo verjetno namerne kršitve zakonskih predpisov, vabi svoje člane in tudi druge šolnike, ki jim je slovenska šola pri srcu, naj v znak protesta ne vložijo prošnje, za to službeno mesto; če so jo vložili, pa naj jo umaknejo.

Novi učbeniki na slovenskih šolah

Eno od vprašanj, ki so v ospredju problematike na slovenskih šolah na Tržaškem in na Goriškem je tudi vprašanje sodobnih, modernih in naprednih izvirnih učbenikov, skratka res dobrih šolskih knjig, ki se odlikujejo po lepi obliki, bogati vsebini in še zlasti po lepi in sočni slovenščini. Taka knjiga je seveda lahko le izvirnik in ne prevod kakega italijanskega avtorja. Ko je treba odločati o kakem novem učbeniku, ne more biti dvoma ali naj bo to izvirna knjiga v slovenščini ali prevod, res slovenski učbenik po črki in duhu je lahko le izvirnik.

Gre torej za zelo važno, rekli bi življenjsko vprašanje, s katerim se bodo poprijele tudi razne komisije, ki so jih v zadnjem času imenovale šolske oblasti z namenom, da bi le izbirale med enim in drugim delom italijanskih avtorjev, ki bi jih bilo treba prevesti v slovenščino. Vsaka beseda o tem, da imajo slovenske šole pravico do izvirnih knjig v slovenščini, je odveč, saj celo čl. 3 zakona štev. 932 z dne 22.12.1973, ko določa nakazilo gmotnih sredstev za učbenike za slovenske šole, omenja najprej tisk izvirnikov. Po drugi strani pa se je s tem vprašanjem že večkrat ukvarjala tudi ustanova UNESCO, katera je na več zasedanjih sprejela načelo, naj bodo učbeniki in šolske knjige za posamezne narodnosti napisane v materinščini, češ da je to pravično in didaktično ter pedagoško najbolj utemeljeno. Prav zaradi tega je nekam čudno in anahronistično, da šolske oblasti, zlasti v zadnjem času vsiljujejo prevode, namesto, da bi razpisale natečaj za izvirne učbenike v slovenščini. Zato naj se člani komisij, ki bodo morale odločati o učbenikih za slovenske šole ne pustijo preslepiti, češ da bodo prevodi tujih knjig najhitreje rešili pomanjkanje učbenikov: dosledno naj zahtevajo razpis natečajev za sestavo izvirnih učbenikov, primeren honorar in razširitev natečaja tudi na sodelavce iz SRS.

Jutri bo praznovala na Proseku 60. rojstni dan

GUERINA PUNTAR

Še na mnoga zdrava leta ji kličeta mož Milko in sin Valter z družino.

Obvestilo tajništva Kmečke zveze uporabnikom vode za namakanje

Kmečka zveza obvešča kmete iz tržaške občine, ki uporabljajo vodo iz vodovoda za namakanje in so zato že podpisali z ACEGAT letne ali polletne pogodbe, da je pokrajinski odbor za cene odobril možnost drugačnih tarif za kmetovalce. Namesto navadnih kriterijev na podlagi katerih se mora uporabnik obvezati za določeno količino vode, ki jo mora plačati tudi če je ne porabi, če jo pa prekorači plačuje po postopno višjih tarifah, je sedaj možnost, da plačuje le dejansko porabo in sicer po 114 lir za kubični meter.

Ta olajšava sicer ne zadovoljuje Kmečke zveze, ki zahteva, da se kmetom prizna znižana cena vode, toda kljub vsemu razbremenjuje kmetovalce, ki bi drugače, spričo dolgotrajne suše, morali plačati vodo precej dražje.

Zato poziva vse kmetovalce iz tržaške občine, ki že imajo pogodbe na podlagi obvezne porabe, naj se takoj zglasijo na uradu za pogodbe (1. nadstropje) pri ACEGAT, da zahtevajo zapadlost prejšnje pogodbe od dneva zadnje meritve in podpis nove pogodbe na podlagi proste porabe.

Za vsako pojasnilo so na razpolago uradi Kmečke zveze v Trstu, Ul. Cicerone 8/b, v uradnih urah.

Izkaznice za uporabo strupenih sredstev

Kmečka zveza obvešča člane in kmetovalce, da so po zakonu dolžni pri nabavi protizajedavskih sredstev prve in druge stopnje strupenosti predložiti izkaznico iz katere izhaja, da znajo taka sredstva pravilno uporabljati.

Izkaznice izdaja pokrajinsko kmetijsko nadzorništvo vsem, ki so dopolnili 18. leto in ki so z uspehom opravili ustni izpit.

Kmetovalci, ki uporabljajo protizajedavska sredstva prve in druge stopnje strupenosti, naj si torej priskrbijo izkaznice, tisti pa, ki jih že imajo, morajo izkaznice obnoviti, za kar je potreben nov ustni izpit.

Tisti, ki še nimajo izkaznice, naj prinesejo s seboj sliko in ustrezen osebni dokument, tisti pa, ki so že v posesti izkaznice, je dovolj, da omenjeno izkaznico predložijo komisiji, da jim jo obnovi.

V predvidevanju, da se bodo člani in kmetovalci v velikem številu udeležili izpita in da bo potrebne omenjene izpite organizirati, da se kandidatom olajšajo sitne zamude časa. Kmečka zveza vabi člane in kmete, da se zglasijo v njenih uradih v Trstu, Ul. Cicerone 8/b za morebitna pojasnila in da se sestavi seznam po krajih.

Za sečnjo v Jugoslaviji

Kmečka zveza opozarja dvolastnike, ki nameravajo sekati drva na jugoslovanskem področju, naj pravočasno predložijo prošnje. V ta namen naj se javijo v pisarni Kmečke zveze med uradnimi urami od 8 do 14. ob četrtkih od 8. do 12. in od 15. do 18. ure. S seboj naj prinesejo *dvolastniško knjižico ter številke parcel*. Poleg osebnih podatkov je namreč treba navesti v prošnji številko parcele, na kateri nameravajo sekati, katastrsko občino, pod katero parcela spada ter površino parcele in količino drv. Prošnje bomo sprejemali do 13. julija 1976.

Tajništvo Kmečke zveze

POBUDA REPENTABRSKEGA P. D. KRAŠKI DOM

S PROSTOVOLJNIM DELOM UREJENA BALINARSKA STEZA

Vabilo vaščanom za nadaljnjo pomoč

Repentabrsko prosvetno društvo Kraški dom si že nekaj let prizadeva, da bi si zgradil rekreacijski center v Repnu. Dela so pa komaj sedaj v polnem teku, čeprav so od prvotne zamisli, to je od drugega društvenega občnega zbora, potekla že tri leta. Seveda je bilo treba najprej izbrati primeren prostor in premostiti vse birokratske zapreke. Tako je društvo poleti 1973 naslovilo na občinsko upravo prošnjo ter septembra istega leta tudi dobilo odgovor, da lahko zgradi zaželeni center na jusarskem zemljišču. Zaradi nekaterih zapletljajev pa je delo steklo šele lanskega novembra.

Prvotni namen je bil urediti prostor za košarko, odbojko in balinanje. Ker pa je domača mladina navdušena predvsem za nogomet, za katerega je že na razpolago občinsko nogometno igrišče, so se člani društva za enkrat odločili samo za balinarsko stezo.

Izbira zemljišča je zelo posrečena: objekt raste namreč pod Rupo, to je na desni strani ceste za Zagradec, pod košatimi hrasti in gabrikami, tako da je delo, in bo prav gotovo tudi zabava, celo v vročih poletnih dneh kar prijetno. Prostovoljnega dela se skoro vsako nedeljo udeležuje od 10 do 14 ljudi. Tako je bilo do danes narejenih že nad 800 delovnih ur. Domačini vseh mogočih poklicev so se radi odzvali vabilu društva in priskočili na pomoč. Sedaj je balinarska steza že končana, v glavnem je urejeno tudi parkirišče in prostor okrog steze. Dokončna ureditev objekta terja seveda še precej dela: nujno je treba postaviti manjšo zgradbo za shrambo in klet ter skopati jarek za vodo. Zato društvo še dalje vabi vse domačine, da priskočijo na pomoč, če hočejo balincati že v bližnji jeseni. Okolje je mikavno in objekt, ki bo služil vaščanom za razvedrilo, za tekmovanja z drugimi društvi in za medsebojna srečavanja, bo prav gotovo lepo sprejet in dobro obiskan.

Prostovoljci naj se za pojasnila obrnejo na Milana Škabarja (Repen 104) Maria Šuca (Col 40), Alojzija Viteza in Silvestra Škabarja (Repen 106).

UPRAVNO POSLOVANJE V ZGONIŠKI OBČINI

Tudi tržaško prizivno sodišče za rušenje «črnih gradenj»

Občinske štipendije 45 višješolcem

V torek je zgoniški občinski svet nadaljeval z razpravo preostalih točk dnevnega reda, ki jih niso izčrpali deset dni prej. Najprej so svetovalci soglasno potrdili, da imajo občinski uslužbenci, kot predvideva vsedržavna pogodba, zagotovljene sindikalne svoboščine, kar se je sicer doslej že dogajalo v praksi, ni pa bil napravljen ustrezni sklep. Tudi v drugi točki dnevnega reda je bil govor o občinskih uslužbencih, in sicer o njihovem pravilniku oblačil, ki je bil po predhodnem posvetovanju s sindikalnimi predstavniki soglasno sprejet.

Po sklepu, da se sejnine za sodelovanje pri raznih občinskih komisijah povišajo od 3.000 na 5.000 lir, so pregledali osnutek pogodbe s Tržaško hranilnico, ki je občinska zakladnica in izterjevalnica. Na predlog načelnika svetovalske večine Orla, je bila odobritev pogodbe preložena na prihodnje zasedanje, da se tako v pogodbo vključi člen, ki predvideva dvojezično izstavljanje davčnih kartel, obenem pa naj bi občinski svet vztrajal, da se zakladnica in izterjevalnica za zgoniško občino prenese iz sesljanske na proseško podružnico Tržaške hranilnice, kar bi bilo ljudem bolj pri roki.

V zadnji točki je končno občinski svet potrdil 16 odborovih sklepov.

* * *

Zgoniški občinski upravi je ministrstvo za javno vzgojo dodelilo državni prispevek v višini 1.800.000 lir za vzdrževanje občinskih vrtcev v finančnem letu 1976.

Pristojna občinska komisija je dodelila 45 višješolcem z bivališčem na občinskem območju štipendije v višini 40.000 lir na osnovi posebnega prispevka, ki ga je nakazalo deželno odborništvo.

Štiri stanovanja v ljudski hiši, ki jo je zgradila ustanova IACP v Repniču, so bila te dni dodeljena dvema domačinoma iz Repniča ter prosilcem iz Gabrovca in Bajte pri Saležu. Vseh prošenj, ki jih je proučila posebna komisija za dodelitev ljudskih stanovanj, je bilo kar 14, dva priziva nista bila sprejeta, tako da se bodo prvi štiriuvrščeni na lestvici lahko vselili že jeseni.

Na sodnem področju beležimo v teh dneh dve izredno pomembni razsodbi: državni svet v Rimu je dokončno zavrnil priziv družbe DELTA, ki se je pritožila zoper preklic gradbenega dovoljenja objekta ob trbiški cesti pri Proseku. Kar se pa tiče kršiteljev urbanističnega zakona, je tržaško prizivno sodišče obravnavalo prvi primer «črnih gradenj» in potrdilo prvostopenjsko razsodbo, kar pomeni, da mora kršitelj vzpostaviti prvotno stanje s porušenjem nedovoljene zgradbe.

— bs —

Obvestilo Tržaškega partizanskega pevskega zbora

Obveščamo vse pevce in orkestraše, da bo danes, 11. julija, v Dutovljah velik kraški praznik, na katerem bo nastopil tudi TPPZ, in sicer ob 18.00 (po legalni uri). Pozivamo vse pevce in godbenike, da se javijo gotovo pol ure pred nastopom na prireditvenem prostoru. Prostor bo zasenčen. Za tem prostorom je parkirišče za naše avtomobile.

Prosimo točnost!

Zakonski odlok o razlaščanju nepremičnin na potresnem območju

Ministrski svet je na včerajšnji seji sprejel zakonski odlok, ki uvaja nova pravila za razlaščevanje zemljišč v javno korist na območjih, ki jih je prizadel potres z dne 6. maja. Ustrezne norme so že zajete v deželnem zakonu štev. 22 z dne 11. junija letos, zakonski odlok osrednje vlade pa je bil potreben iz razloga, ker je le država pristojna za izdajanje norm, ki se nanašajo na razlaščanje nepremičnin v javno koristne namene. Praktično gre za pravila, po katerih se bodo na potresnem območju razlaščevala zemljišča za gradnjo novih naselij in za ureditev ustreznih socialnih storitev. Predsednik deželnega odbora Comelli je sinoči izrazil zadovoljstvo deželnih organov ob sprejetju novega odloka, «s katerim je vlada ponovno pokazala razumevanje in prizadevnost v zvezi s problemi obnovitve opustošenih območij v Furlaniji - Julijski krajini.»

DREVI PRI MONTEBELLU

Festival komunističnega tiska s pestrim in bogatim sporedom

Festival bo trajal teden dni - Danes bo na sporedu film «Solaris», večer jazza z Gaslinijem ter razprava med predstavniki strank ustavnega loka

Drevi se bo v prostorih tržaškega velesejma pričel tradicionalni festival «l'Unità» in «Dela», ki bo trajal teden dni. Festival, katerega prireja avtonomna tržaška federacija KPI, bo obsegal izredno pester politični, kulturni in rekreacijski spored, saj se bodo v sedmih dneh zvrstili filmi, politične debate, glasbeni programi, folklorne in amaterske gledališke skupine, poleg tega pa razna gostovanja iz drugih držav. Program je letos zelo obsežen, poleg tega pa tudi zelo kvaliteten in raznolik.

Uradna otvoritev bo ob 18. uri, ko bo spregovoril deželni odbornik KPI Claudio Tonel in slovenska senatorka Jelka Gerbec.

Ob 21. uri bodo v dvorani «B» vrteli film Andreja Tarkowskega «Solaris», ob 21.30 pa bo v dvorani «A» večer jazza z Giorgiom Gaslinijem.

Jutrišnji program pa obsega, ob 20.30 v sejni dvorani razpravo na temo «Problemi Trsta in države po 20. juniju». Sodelovali bodo predstavniki socialdemokratov, Slovenske skupnosti, radikalcev, socialistov, republikancev, liberalcev in komunistov.

Ob 21. uri bodo v dvorani «B» vrteli film Miguela Littina «La tierra prometida», ob 21.30 pa bo v dvorani «A» nastopila ruska folklorna skupina «Iskorka», ki se bo predstavila občinstvu s programom tradicionalnih pesmi in plesov kolhoza «Iskra».

V okviru programa «Šola in prostor» bo ob 19. uri javna razprava na temo: «Selekcija: zakaj je v šolah v Trstu toliko odklonjenih študentov?»

Delovanje konzulte za Valmauro in Sv. Sergij

Rajonska konzulta za Valmauro in Naselje sv. Sergija bo priredila več družbenih in ljudskih pobud. V četrtek, 15. julija, se bodo člani konzulte sestali z občinskim odbornikom za urbanistiko De Luco, da bi razpravljali o varianti na splošni regulacijski načrt. Sestanek bo ob 20. uri na sedežu konzulte na Stari istrski cesti 43.

V tem okviru je konzulta priredila krajevne razstave z načrti in skicami zainteresiranega področja.

Na Katinari bo razstava v župnišču do 14. julija, na Kolonkovcu je že bilo včeraj javno zborovanje z razstavo, pri Sv. Ani bo jutri ob 20. uri razstava in zborovanje, v Naselju sv. Sergija pa v sredo, 14. julija ob 20. uri na sedežu konzulte.

Poleg tega se bo konzulta sestala v torek, 13. julija, ob 19. uri z odborom najemnikov za ljudska stanovanja (IACP) pri Sv. Mariji Magdaleni spodnji Altura, da bi razpravljali o problemu nastanitve okoli 100 družin.

Poleg tega je na sedežu konzulte že začela delovati socialna služba in sicer brezplačno vsak dan od 8. do 10. ure.

DANES V NABREŽINI V OKVIRU XV. RAZSTAVE DOMAČIH VIN

Nagrajevanje udeležencev «Mladinskih iger» in zmagovalcev natečaja za izdelavo lepaka

Zahvala devinsko - nabrežinske občinske uprave posameznikom in klubom

Danes, 11. julija 1976, bo ob priložnosti XV. razstave domačih vin v Nabrežini nagrajevanje nižješolskih tekmovalcev na Mladinskih igrah ter zmagovalcev natečaja za izdelavo ilustrativnega lepaka s podelitvijo kolajn, diplom in pokalov ter knjig nagrajencem natečaja. Vsi udeleženci iger so vabljeni, da se udeležijo današnje nagrajevalne prireditve.

Natečaj za izdelavo ilustrativnega lepaka. V prostorih sesljanske turistične in letališčarske ustanove je uprava priredila razstavo risarskih izdelkov udeležencev natečaja, tako da si je občinstvo lahko ogledalo mnogoštevilna dela naših dijakov. Dne 14. aprila letos se je zbrala ocenjevalna komisija, ki so jo sestavljali znani krajevni umetniki Marcello Mascherini - predsednik, Jože Cesar, Edoardo Devetta, Lorenzo Furlani in Klavdij Palčič. Iz razstavkov je razvidno, da so se dijaki z navdušenjem in vnemo angažirali pri delu; nekatere risbe, ki so delo starejših dijakov, so oblikovno popolneje izdelane, kar dokazuje, da so že dojeli pojem lepaka, druge pa so sicer na nižji strokovni ravni, vendar so izrazito živahne ter izpričujejo karakteristično nedolžnost mlajših otrok.

Ob ogledu razstavljenih del jasno in očitno izstopa pristna spontanost in preprostost mladih avtorjev.

Ocenjevalna komisija je posvetila precejšnjo pažnjo in pozornost ravno na to plat in karakteristiko ter podelila dve nagradi, in sicer Emanueli Grimaldi - dijakinji nižje srednje šole «Carlo de Marchesetti» za izdelavo lepaka, ki upodablja zmaja ter Francu Frandoliju - dijaku nižje srednje šole «Igo Gruden» za lepak, ki uprizarja mavrico.

Drugo nagrado je «ex aequo» dobilo šest izdelkov, katerih avtorji so: Pavel Antonič z nižje srednje šole «I. Gruden», Tatjana Legiša z osnovne šole s slov. učnim jezikom iz Devina, Giorgio Bertocchi, Marco Favento, Fabrizio Serli s sesljanske osnovne šole «G. Oberdan», Ester Slavec s srednje šole «Marchesetti», Alessandro Merlino s sesljanske osnovne šole «G. Oberdan» in Branko Gruden z nabrežinske osnovne šole s slovenskim učnim jezikom.

Mladinske igre odigravajo v devinsko - nabrežinski občini čedalje pomembnejšo vlogo, o čemer priča veselje mladincev ob pripravi na tekmovanja in njihova resna in marljiva treniranja. V okviru tukajšnje občine so organizirali tekmovanja v atletiki, teku čez drn in strn, košarki, rokometu in nekaterih zimskih športnih disciplinah.

Uprava je vendar mnenja, da bo treba v prihodnjem šolskem letu razširiti tekmovanje na druge športe, saj je namen mladinskih iger prav ta, da se pritegne mladina k športu in da tako odkrijejo morebitne športne talente. Športnikov, ki bi se v bodočnosti razvili v prave prvake, je v naši občini veliko, naj omenimo le 14-letno smučarko Gianno Uxa, večkratno zmagovalko vsedržavnih tekmovanj v veleslalomu; odlično sta tudi izpadla na letošnjih tekmovanjih v atletiki predvsem v skoku v višino, Antonio Gregorin ter Marino Villanovich. V rokometu sta se odlikovali Marina Benci in Laura Slavec, ki bosta igrali s tržaškim predstavništvom zaključno fazo tekmovanj v Bologni. V sklopu Mladinskih iger je v naši občini nastala nova ženska ekipa rokometa; kot je znano, se ta šport v naših krajih goji zelo malo. Gre torej še posebna zahvala članoma ŠD Internazionale Aurisina, Robertu Lauriniju in G. Davanzu, ki sta z nesebično požrtvovalnostjo omogočila uresničitev te važne pobude.

Ne smemo pozabiti še na osnovne šole, ki že drugo leto sodelujejo pri mladinskih igrah. V naši občini so se iger udeležile osnovne šole z italijanskim učnim jezikom iz Sesljana in Ribiškega naselja ter vse osnovne šole s slovenskim učnim jezikom. Pri tem je treba pohvaliti požrtvovalno delo učitelja slovenske šole Franca Širce, ki je pripravil razne faze iger za slovenski okoliš.

Občinska uprava Devina - Nabrežine se zahvaljuje profesorjem, učiteljem in sploh vsem, ki so pripomogli k čim boljšemu uspehu mladinskih iger 1976, posebno pa smučarskemu klubu Devin, ki je dal na razpolago prevozno sredstvo in s tem omogočil prevoz učencev na tekmovanja.

V PRAPROTU

USPELA VAŠKA ŠAGRA Z 2. RAZSTAVO VIN

Bogate nagrade udeležencem mladinskega ex tempore

V ponedeljek, 5. julija 1976, se je v Praprotu uspešno zaključila vaška šagra z 2. razstavo tipičnih domačih vin. Bogat in pester program, prireditveni prostor in lepo vreme je privabilo namalo ljudi.

Program je bil športnega, kulturnega in zabavnega značaja. Na športnem polju naj omenimo predvsem pohod v naravo, ki je kot prva preizkusna faza dobro uspel. Naj omenimo samo najmlajšo udeleženko, Alenko Škabar, staro šele tri leta. Tu so prejeli pokale in medalje skupine, posamezniki in družine.

Vzporedno s pohodom v naravo je potekal tudi mladinski «ex tempore». Zanimanje za to panogo je vedno večje, saj to lahko sklepamo iz prisotnosti tekmovalcev, ki so prišli iz bližnjih in daljnih vasi, od Opčin do Devina. Bogate nagrade, ki so bile na razpolago, so poplačale trud mladih umetnikov. Komisijo so sestavljali priznani slikarji Zora Škerk-Koren, Noris Bevilacqua ter Jože Cesar.

Nagrede so prejeli:

Kat. A — vrtec:
1. Mitja Žagar - Nabrežina
2. Kristjan Zidarič - Prečnik
3. David Zidarič - Praprot
4. Samo Adam - Nabrežina

Kat. B: I. in II. razred osn. šole:
1. Erika Grilanc - Saležu
2. David Purič - Veliki Repen
3. Jurij Žagar - Nabrežina
4. Lara Lupinc - Praprot

Kat. C: III., IV. in V. r. osn. šole:
1. Bogdan Castellani - Gabrovec
2. Majda Legiša - Praprot
3. Suzana Briščak - Praprot
4. Peter Doljak - Nabrežina

Kat. D: nižja srednja šola:
1. Liana Drašček - Nabrežina
2. Rado Terčon - Prečnik
3. Vera Gulič - Šempolaj
4. Nataša Škrk - Saležu

Izven konkurence pa sta prejela nagrado Fabio Coretti (Nabrežina) in Rita Costanzo (Nabrežina).

Važna točka kulturnega programa je bil koncert ansambla «Igo Radovič». Prisotnost in vidno zadovoljstvo občinstva sta potrdila priljubljenost, ki jo ansambel uživa.

K zabavni točki pestrega tridnevnega programa je prišteti tekmovanje v briškoli, tek v vrečah, vlečenje vrvi, zbijanje vaz, pihanje balončkov in tekma v valčku, ki se je odvijala ob zvokih domačega, že priznanega, zabavnega kvinteta «Praprot». Izkušena ocenjevalna komisija je imela pri izbiranju plesnih parov nemalo težav, kajti številni pari, ki so se potegovali za nagrade, so že odnesli na enakih tekmovanjih lepa priznanja.

Uspeh in zadoščenje, ki ju je dosegla «Vaška skupnost» resnično spodbuja še k nadaljnjemu sodelovanju in namenu, to je: pripraviti našim otrokom skupen in primeren prostor za njihovo izživljanje in s tem ohraniti povezanost, ki jo ta vas že dolgo uživa. Ob zaključku naj se še zahvalimo vsem članom ocenjevalnih komisij, ki sta sodelovali pri programu. Posebna zahvala tudi vsem tistim, ki so prispevali k dobremu uspehu naše šagre.

Vsem ustanovam, tvrdkam in posameznikom, ki so na kakršen koli način prispevali za nagrade se zahvaljuje

«VAŠKA SKUPNOST»
Praprot

Darovi in prispevki

ZA SPOMENIK PADLIM V NOB IZ ŠKEDNJA, S KOLONKOVCA IN OD SV. ANE

V spomin na svoje mrtve daruje družina Nardin 5.000 lir.

* * *

Namesto cvetja na grob Josipa Tanceja darujeta Oskar in Marija (Križ 125) 10.000 lir za Dijaško matico.

V spomin na moža Alojza in ob obletnici smrti sina Zdravka darujeta Danica in Francek Verša 20.000 lir za Kulturni dom Prosek - Kontovel.

V počastitev ob 9. obletnici smrti Valerije Božič daruje mož Nino 10.000 lir za PD Škamperle.

Namesto cvetja na grob Karoline Gabrovec por. Štrekelj, matere Miroslava Štreklja, darujejo kolegi 12.000 lir za ŠK Kras.

V spomin na pokojne svojce darujeta Ladi in Mara 10.000 lir za ŠK Kras.

Namesto cvetja na grob Alojza Daneua darujejo Dolenčevi (Devinščina) 5.000 lir za ŠD Polet.

V spomin na Alojza Daneua darujejo Silvana, Zvonko in Marčelo z družinama 25.000 lir za novo kotalkališče ŠD Polet.

Ob 10. obletnici smrti Rudija Vilhelma daruje sestra Ivanka 5.000 lir za popravilo Prosvetnega doma na Opčinah, 5.000 lir za časopis Delo in 5.000 lir za TPPZ.

Ob 10-letnici smrti Rudija Vilhelma se ga spominjata žena Marija in sin Vladimir ter darujeta 5.000 lir za popravilo Prosvetnega doma na Opčinah, 5.000 lir za časopis Delo in 5.000 lir za TPPZ.

Namesto cvetja na grob Alojza Daneua daruje družina Giannija Ratzenbecka 5.000 lir za PD Tabor.

V isti namen daruje družina Rudija Vremca 5.000 lir za PD Tabor.

V spomin na drage starše daruje družina Busletta (Trebče 49) 10.000 lir za poimenovanje šole v Trebčah, 10.000 lir za ŠD Primorec in 10.000 lir za dom handikapiranih na Opčinah.

Namesto cvetja na grob Alojzije Legiša darujeta Olivija in Mirko Legiša 10.000 lir za Dijaško matico.

Ob 9. obletnici smrti Ivana Rustje in ob 3. obletnici smrti Zdravka Verše darujeta družini Rustja in Castellani 10.000 lir za Kulturni dom Prosek - Kontovel.

V počastitev spomina pok. Ade Biscardo darujeta Pepi Starc 5.000 lir in Marija Starc 5.000 lir za ŠD Kontovel.

V počastitev spomina pok. Josipine Štoka vd. Furlan daruje Marija Starc 5.000 lir za ŠD Kontovel.

V počastitev spomina pok. Alojzija Daneua darujeta Zofka in Romano Škerlavaj 5.000 lir za PD Tabor in 5.000 lir za dom handikapiranih na Opčinah.

V počastitev spomina svojih dragih pokojnih daruje Josip S. 10.000 lir za Dijaško matico.

V počastitev spomina pok. Lojzeta Daneua daruje Zmaga Malalan 5.000 lir za dom handikapiranih na Opčinah.

V spomin na pok. Karolino Štrekelj daruje družina Pirc - Černic 10.000 lir za dom handikapiranih na Opčinah.

Namesto cvetja na grob Alojzija Daneua darujeta družini Persi in Sgubbi 10.000 lir za popravilo Prosvetnega doma na Opčinah in 10.000 lir za dom handikapiranih na Opčinah.

Rikardo Renčelj daruje 4.000 lir za ŠD Primorec.

Raziskava o delovni moči z anketiranjem 348 družin

Statistični odsek na tržaški občini bo v prihodnjih dneh skušal dognati vzroke brezposelnosti ter podzaposlenosti, poleg tega pa še glavne značilnosti delovnega tržišča v našem mestu.

V tednu od 11. do 17. julija bodo opravili trimesečno raziskavo delovne moči in sicer s pomočjo posebnih anketnih pol, s katerimi bodo anketirali 348 družin, katere so izžrebali po kriteriju osrednjega statističnega urada.

Občina si nadeja čim večjega sodelovanja s strani anketiranih družin, saj je samo od njih odvisno, ali bo raziskava čim bolj popolna.

Deželne podpore za jamarske skupine

Deželni odbor bo predlagal skupščini, naj bi ponovno finansirala delovanje jamarskih skupin v Furlaniji-Julijski krajini. Gre za podelitev nadaljnje finančne podpore jamarskim organizacijam, na osnovi deželnega zakona štev. 27 iz leta 1966, ki je zagotavljal finančne prispevke do lanskega leta, tako da bi bilo delovanje jamarjev zagotovljeno tudi za štiriletje 1976-79. Poleg raziskovalnega dela opravljajo jamarske skupine tudi popis kraških jam na deželnem območju.

● **Jutri ob 20. uri** se bo na svojem sedežu v Ul. Cologna 30, sestala rajonska konzulta za Kolonjo in Škorkljo. Glavna točka programa bo varianta uslug na splošni regulacijski načrt tržaške občine. Predsedoval bo občinski odbornik za urbanistiko Antonio De Luca.

ŠZ GAJA

priredi danes

ŠAGRO NA PADRIČAH

Zvečer vas bo zabaval ansambel «The Lords»

Danes ob 18.30 nogometna tekma «Stari - mladi»

Delovali bodo dobro založeni KIOSKI

FESTIVAL LJUBLJANA

24. MEDNARODNE POLETNE KULTURNE PRIREDITVE

11. JULIJA
Pavla Uršič, harfa
J. S. Bach, Debussy, Tournier, Respighi, Miletič, Prokofjev, Zabel

12., 13. JULIJA
Ciganski plesi
Ciganski ansambel «Roma» Poljska

14. JULIJA
Northern California Chamber Chorale, ZDA
Zborovski koncert

15. JULIJA
Galina Kalinina, sopran — Vladimir Maljčenko, bariton — Sekstet Velikega gledališča
Moskva

16. JULIJA
PANTOMIMA
Chaos, ZDA

17. JULIJA
American Spoleto Festival Orchestra, Gershwin — Ensemble of the American Institute of Musical Studies
Večer skladb Georga Gershwina

RAZSTAVA
Serge Lifar, Paris
oljne slike
1.7 - 15.7. Emonska vrata, Trg revolucije

* * *

Vse prireditve bodo v Križankah v poletnem gledališču, cerkvi, malem dvorišču, preddverju ali viteški dvorani.

Informacije in prodaja vstopnic
FESTIVAL LJUBLJANA
Trg francoske revolucije 1
61000 Ljubljana, Jugoslavija
Tel.: 21-836, 24-575

S PETKOVE SEJE OBČINSKEGA SVETA

Še vedno v ospredju zanimanja gradnja ljudskih hiš na področju Ločnika

Odobren načrt za gradnjo naprav za čiščenje tekočih odpadkov pri Sovodnjah

Goriški občinski svetovalci so prejšnji večer skoro v celoti izčrpali obširni dnevni red. Poročali smo že o odobritvi načrta za gradnjo omejnega postajališca na relaciji Štandrež - Vrtojba. Svetovalci so v nadaljevanju razprave odobrili izdatek v višini skoro 230 milijonov lir s katerim bodo dali vsem občinskim uslužbencem, ki so bili v službi v razdobju 1. julij 1973 — 31. december 1974, izredni prispevek 400.000 lir. Polovico te vsote bodo dobili uslužbenci z julijsko plačo, drugo polovico pa v januarju.

Precej debate je bilo, kot že večkrat v tem občinskem svetu, o nekaterih gradbenih vprašanjih v Locniku. Arhitekt Baresi je izdelal načrt za novo nižjo srednjo šolo v Ločniku, za katero je dežela dala prispevek 580 milijonov lir. Potrebnih pa bo 680 milijonov in dodatni denar bodo našli v prihodnjih proračunih. Z delom naj bi začeli že to jesen, pri izdelavi nacrta so upoštevali mnenja ravnatelja, šolskega sveta in tudi rajonske konzulte.

Širša in bolj razvejana je bila debata o spremembi področja za gradnjo ljudskih hiš na jugozahodnem delu Ločnika. Zemljišče namenjeno gradnji ljudskih stanovanj so od prvotnih 100.000 kvadratnih metrov znižali za dve tretjini na 36.000, vendarle pa so kubaturo znižali samo na polovico in sicer od 223.000 na 117.000 kub. metrov. To pomeni, da bi lahko na tem področju zgradili stanovanja za okrog tisoč ljudi. Prebivalstvo v Ločniku je s temi gradnjami razdvojeno, prav tako so bila različna mnenja v ločniški rajonski konzulti, ki se je te dni sestala dvakrat, ob prisotnosti odbornika za javna dela Zucallija in arhitekta Coste, ki sta zagovarjala ta načrt. Za to začetno varianto so glasovale vse skupine, vzdržali so se le komunisti, ki so zahtevali pisano mnenje rajonske konzulte.

Tudi v zvezi z gradnjo naprav za čiščenje tekočih odpadkov na podrocju Gorice je prišlo do precejšnje debate. Goriška občina bo te naprave zgradila med tovarno Adani in Sočo na mejnem podrocju s sovodenjsko občino. Že pred časom so o stvari razpravljali v sovodenjskem občinskem svetu in takrat sprejeli resolucijo, da goriška občina lahko gradi to napravo, bazeni pa morajo biti pokriti, da ne bo naokrog smrdelo. Župan De Simone in odbornik Zucalli sta gradnjo teh naprav zagovarjala in dejala da so v Sovodnjah soglasni s tem načrtom, svetovalec Waltritsch pa je povedal, da se o stvari govori že tri leta, da pa so iz Gorice na sovodenjsko županstvo načrt poslali v odobritev šele dan prej, t.j. 8. julija in da je imela gradbena komisija, ki se je sestala v petek določene pomisleke, in da ni za sedaj načrta odobrila. Predlagal je zato, da bi razpravo odložili na kasnejšo sejo, kajti ni moč graditi neke občinske naprave na zemljišču sosedne občine če ni ta dala ustreznega dovoljenja. Načrt pa je vseeno prodrl, vzdržala sta se le socialistična svetovalca.

Pri varianti regulacijskega načrta za področje, ki ga na vogalu Korza Verdi in Ulice Oberdan zavzema poštna palača, so se vzdržali komunisti in socialisti, ker je poštna uprava samo zaprosila za varianto, ni pa doslej napravila nobenega načrta.

Ob zaključku seje so svetovalci odobrili še pogodbeni povišek stroškov za vzdrževanje občinskega upepeljevalnika pri Sovodnjah. Letos bo ta strošek znašal 96 milijonov lir, ko so napravo zgradili v letu 1972 pa so porabili le 33 milijonov lir.

Občinski svet se bo spet sestal v petek.

V sredo v Štandrežu skupščina za obrambo slovenske zemlje

Ob upoštevanju nastalega položaja, ko je dežela odobrila možnosti zakonskega razlaščanja kmetijskih površin v Štandrežu, sklicuje vaški svet v sredo, 14. julija ob 21.00 skupščino vseh standreških društev in organizacij. Skupščina bo v domu Andreja Budala. Ker bodo obravnavali za Štandrež vprašanje življenjske važnosti, organizatorji upravičeno pričakujejo, da se bodo skupščine udeležili tudi občinski svetovalci ter člani rajonske konzulte, kakor tudi domačini, ki so najbolj prizadeti.

TRIDNEVNO SLAVJE V DOLU

IZKUPIČEK PRIREDITVE ZA DOGRADITEV SPOMENIKA

Smo pač v času poletnih prireditev, ko je še najbolj prijetno preživeti nekaj uric na odprtem ob dobri kapljici ter v družbi prijateljev in znancev. V prihodnjem tednu nam tako priložnost ponujajo Doljani, ki prirejajo pri Devetakih vaški praznik. Letos so sicer poskrbeli bolj za kulinarične dobrote in za zabavo, saj bo vse dni igral ansambel The Lords. V petek in soboto pa se bodo najbolj zagrizeni pomerili v briškoli

Pri tem moramo omeniti, da so prireditelji, PD Kras iz Dola in Poljan ter sekcija VZPI Dol — Jamlje namenili celotni izkupiček za dograditev spomenika padlim na Palkišču. Te dni so namreč ponovno prijeli za dleta in dva domačina, Anton Berlot ter Bernard Frandolič sta se obvezala, da bosta dela speljala do konca.

TEČAJ ZA POPRAVNE IZPITE

V Slovenskem dijaškem domu «Simon Gregorčič» v Gorici se bo vršil tečaj za popravne izpite, ki bo trajal od 2. do 31. avgusta.

Prijave sprejema uprava Doma v Ul. Montesanto 84, tel. 83-495, vsak delavnik razen ob sobotah, med uradnimi urami, in sicer od 10. do 12. ure do vključno 26. julija.

Na šolskem skrbništvu objavili izide natečaja

V teh dneh so na oglasni deski šolskega skrbništva v Gorici objavili izide natečaja za dodelitev učiteljskih mest na osnovnih šolah s slovenskim učnim jezikom. Tečaja se je udeležilo devet kandidatk, ki so se tako uvrstile: Nataša Pavlin por. Peterin 119,50 točke, Emiliana Zavadlav 115,50 točke, Nella Paoletti por. Braini 114,85 točke, Milojka Paoletti 108,50 točke, Ramira Bric por. Biancuzzi 105,5 točke, Lidia Jarc 103,75 točke, Lucia Maraž por. Braidot 95,65 točke, Sonia Troha 90,50 točke.

PEČANSKA IN SOVODENJSKA POLJA SO ORUMENELA

Živinorejcem je letošnja suša vzela polovico sena in ves pridelek koruze

Živinorejcem bi morala dežela čimprej priskočiti na pomoč - Preprečiti špekulacije pri dobavi sena in umetnih krmil - Kmetijsko odborništvo naj nudi kmetom pred zimo gotova jamstva

Vprašanje preskrbe goveje živine, ki se je v teh dneh suše tako ostro pokazalo tudi pri naših živinorejcih, nalaga nemalo skrbi ne samo njim, temveč tudi vsem potrošnikom, saj je možno, da će ne bo v kratkem padlo zadostne količine dežja, bodo morali živinorejci skrčiti število glav v hlevu in tako nehote botrovati podražitvi mesa in mlečnih izdelkov. V slovenskih vaseh na Goriškem so sicer kmetje v glavnem opustili živinorejo ali kvečjemu imajo še po dve ali tri govedi za lastne potrebe. Večjih, udobno modernih hlevov, je malo. Enega od teh upravlja Oskar Malič s Peči, zato smo ga obiskali, da bi od njega izvedeli, kako rešuje težave s preskrbo goveje krme.

Oskar Malič je letošnje pomladi prvič pripeljal govedo iz njegovega starega hleva v nov, ki si ga je zgradil pri pečanskem pokopališču. V njem redi 28 govedi, od katerih so 4 junci, 3 teleta, 6 junic in 15 krav mlekaric. Krave so povečini furlanske, rdeče-pisane pasme in nekaj tudi iz vrste sivih alpskih krav. Krmi jih s senom in žlahtno sejano travo, ki jo sam nakosi na pečanskem in sovodenjskem polju, ter jo stišnjeno uskladišči. Običajno si je sam priskrbel sena za celo leto, letos pa je pridelek polovičen in to predvsem zaradi suše. Če upoštevamo, da na svojem zemljišču pridela le polovico sena in ostalo pa na njivah, ki jih najame od sosedov, potem ni težko razumeti, koliko stroškov, poleg osebnega truda, ga stane liter svežega mleka. Najemnina na hektar se suče okrog 30.000 lir letno, v dobrih letinah pa se na njih pridela okrog 35 stotov sena, kar pomeni, da stane njega seno pokonci okrog 900 lir stot. Računi za tekoče poletje pa so vse prej kot razveseljivi. Kosec je spravil le prvi narezek, drugega je že suša uničila in prav tako preti tudi s tretjim, jesenskim narezkom. Kje iskati krme za prihodnjo zimo? Cena domačega košenega sena na kupu (to je brez vezave) se že sedaj suče okrog 3.500 lir na stot. Uvoženo iz Padske nižine pa se že približuje 7.000 liram na stot.

Današnja udobna živinoreja nudi veliko pripomočkov pri pitanju govedi. Poleg rudninskih soli in najrazličnejših koncentriranih vitaminskih izdelkov, dajejo živini tudi umetno krmo ter dobršen odstotek pšeničnih luščenin ali otrob ter koruznega zdroba, ki gospodarju dobro poplačajo. Naši živinorejci pa se le poredkoma zatečejo k takemu načinu krmljenja, ker pravijo, da se jim računi vedno ne izplačajo s ceno za prodano mleko ali prodano žival. Oskar Malič ima poleg sena nasejanih več njiv z ječmenom in koruzo in s tem obogati govedom krmo. Ječmen je za letos ušel suši in je dobro obrodil, porazno pa je s koruzo, ki ni še začela kavljati zrnatega trsa in že zaviva «cigare» zaradi pomanjkanja vode. Poleg tega morajo živinorejci poskrbeti tudi steljo za pod živino. Malič nam je povedal, da njegova žitna polja mu dajejo tretjino slame, ostalo pa si bo moral kupiti.

Kdo in kako bodo našim živinorejcem pomagali iz težav? Upajo, da jim bo dežela skočila na pomoč, vendar bi to moralo biti čimprej, vsekakor pred zimo. Preprečiti bi morali vsakršne špekulacije pri podražitvi sena in umetnih krmil, ter nuditi kmetom posojila po znižani obrestni meri za njihov nakup. Drugače bo treba v marsikaterem hlevu sprazniti kak kotiček ali celo zapreti jasli do boljših časov z vsemi posledicami tudi za naslednja leta.

Takšni so računi živinorejca v teh dneh suše, katerega ponavadi preradi obrekamo, da si z mlekom preveč prisluži, ko ne vemo koliko truda in tveganja stoji za vsem tem. Ker smo že pri Maliču s Peči, povejmo še, da se njegov delovni dan prične mnogo prej kot se svita dan. Krave mora pomolzti nato sam odnese mleko v Gorico. Po povratku na dom ga čaka še delo v hlevu, zatem na polju in nazadnje še na kašči. Temu pripišimo odstotek izgube, ki jo ima zaradi poginitve živine ali njene predčasne poti v klavnico zaradi jalovosti. Za nameček ga je letos obiskala še suša. In to ni majhen udarec za požrtvovalnega živinorejca, ki mora poleg svoje družine skrbeti da preživi še 28 glav živine.

V torek v Ronkah gostje župani s prizadetih področij

V Ronkah bo v torek, 13. julija, ob 20.30, na dvorišču plesišča Excelsior, srečanje z župani nekaterih področij Furlanije, ki so bila prizadeta od potresa. Srečanje prireja občinska uprava v Ronkah. Prebivalstvu bodo poročali o akcijah za pomoč na področju in župani bodo povedali kako so pomagali prizadetim ljudje iz tržiškega okoliša. Županstvo v Ronkah vabi prebivalce Ronk in okolice, da pridejo na ta solidarnostni večer, na katerem bodo nastopile tudi nekatere kulturne skupine.

V San Giorgiu di Nogaro «Večer slovenske kulture»

Drevi bo v sklopu festivala komunističnega tiska l'Unità v San Giorgiu di Nogaro, večer slovenske kulture. Na njem bodo sodelovali pevski zbor Jezero iz Doberdoba, Sovodenjska folklorna skupina in narodno-zabavni ansambel Igo Radovič iz Nabrežine. Isti program bodo slovenski predstavniki ponovili na festivalu l'Unità v petek, 23. julija v Turjaku.

NAČRT MESTNEGA PODJETJA

Z reorganizacijo avtobusnih prog bi pridobila predvsem predmestja

Sedanjo progo štev. 1 (Štandrež-Svetogorska postaja) bi razdelili na dve progi - Oškodovani bi bili dijaki iz Štandreža, ki se vozijo v Dijaški dom - Pomisleki socialistov o podražitvi vozovnic

Pisali smo že, da je v sredo občinski odbornik za javne storitve Moise povabil na ločena pogovora načelnike skupin v občinskem svetu in predsednike rajonskih konzult, in da jim je obrazložil zahtevo mestnega podjetja, da se zvišajo cene vozovnic v mestnem prometu. To povišanje bi bilo skoro stoodstotno za vse vrte vozovnic, od enkratnih do abonmajev. Listek naj bi stal 100 lir namesto sedanjih 50, abonmaji za odrasle osebe za vožnjo na eni progi, bi se dvignil od 2.600 na 4.500 lir, za vožnje na vseh prograh pa od 3.000 na 5.000 lir. Dijaški abonmaji naj bi stali namesto sedanjih 1.300 lir za eno progo 2.500 lir, za vse proge pa namesto sedanjih 1.600 kar 3.000 lir. Podobno kot za dijake, bi veljale vozovnice za upokojence in invalide. Gre praktično za podvojitev cen.

Istočasno pa je upravni svet mestnega podjetja izdelal tudi načrt za reorganizacijo prog. Ta reorganizacija naj bi bila izvedena tako, da bi bili avtobusi racionalneje izkoriščeni in da bi predmestja z nekaterimi podaljški prog marsikaj pridobila v hitri in redni zvezi z mestnim središčem. Mišljena so bila tu predvsem tista predmestja, ki so imela doslej slabe avtobusne zveze s središčem ali pa je sploh niso imele. Proge naj bi bile tako izpeljane, da bi peljali avtobusi po njih skoro vsake pol ure. Izjema bi bila le v zgodnjih jutranjih urah, ko se avtobusov poslužujejo dijaki, delavci in uradniki.

Do spremembe naj bi prišlo na sedanji progi štev. 1, ki jo nameravajo razdeliti v dvoje. Prva proga, ki bi ohranila številko 1, na bi se začela v spodnjem delu Štandreža, šla naj bi po Ulici sv. Mihaela in nato zavila v Ul. del Carso, šla bi na glavni kolodvor, nato po obeh korzih na Travnik in po Ulici Carducci, Kornu, Ul. Pellico in začetnem delu Svetogorske ulice do Uršulink. Tu bi zavila v Ulico Mighetti in nato na levo v Ulico Orzoni in se vrnila po Ul. Pellico v mestno središče in v Štandrež.

Proga štev. 2 pa naj bi se začela na Trgu Fiume v ezulskem naselju, šla bi po Ul. sv. Mihaela in Aquileia na kolodvor, nadaljevala bi pot po isti poti kot proga štev. 1 do Svetogorske postaje.

Avtobusi na obeh progah naj bi vozili vsakih dvajset minut, v osrednjem in podobnem delu proge, pa bi bili avtobusi logično na poti vsakih deset minut.

Strokovnjaki mestnega podjetja so namreč ugotovili, da se zelo malo ljudi vozi iz Štandreža na Svetogorsko postajo ali v obratni smeri. Zato so predlagali to razdelitev sedanje proge štev. 1. na dve progi. Če bi uvedba te novosti ne pomenila sprememb za veliko večino koristnikov mestnih avtobusov, pa bi pomenila precej nevšečnosti tistim slovenskim dijakom iz Štandreža, ki se z avtobusom vozijo v Dijaški dom na Svetogorski cesti na popoldanski pouk. Morali bi stopiti na dva avtobusa in tudi njihovi stroški bi se zato povečali, poleg že najavljene podražitve mesečnega abonmaja.

Druge proge naj bi bile speljane po naslednjih ulicah:

PROGA ŠTEV. 3: Pošta, Ul. Seminario, Ul. Orzoni, Ul. Don Bosco, Drevored 20. septembra, Ul. Brigata Pavia, Stražice, Ul. Paolo Diacono, Ul. Manzoni, Ul. 9. avgusta, Pošta (vožnje vsakih 25 minut);

PROGA ŠTEV. 4: Pošta, Travnik, Rdeča hiša, bolnišnice, Ul. Vittorio Veneto, Ul. Garzarolli, Ul. Cipriani, Ul. Faiti, Ul. 24. maja, Pošta (vožnje vsakih 25 minut);

PROGA ŠTEV. 5: Pošta, Drevored 20. septembra, Podgora, Madonnina, Ločnik, Madonnina, Ul. Aquileia, Korzo Italija, Korzo Verdi, Pošta (vožnje vsakih 50 minut).

PROGA ŠTEV. 6: Pošta, Korzo Verdi, Korzo Italija, Ul. Aquileia, Madonnina, Ločnik, Madonnina, Podgora, Drevored 20. septembra, Pošta (vožnje vsakih 50 minut);

PROGA ŠTEV. 7: Pošta, oba korza, Ul. 24. maja, Ul. Duca d'Aosta, Ul. Trieste, Pokopališče, industrijska cona, in obratno (vožnje vsakih 60 minut).

PROGA ŠTEV. 8: Pošta, Drevored 20. septembra, Pevma, Oslavje in obratno (vožnje vsakih 60 minut).

Redne vožnje naj bi bile le v delovnih urah, v jutranjih in poznih večernih urah pa bi število voženj znižali. Podjetje ne bi potrebovalo novega osebja, potreben je le nakup nekaj novih vozil.

To je razvojni načrt mestnega avtobusnega podjetja, ki pa je povezan tudi z zvišanjem tarif.

O tem vprašanju so razpravljali prejšnji večer na sestanku vodstva mestne sekcije socialistične stranke. V debati je bila ne eni strani poudarjena nujnost preureditve prog, na drugi pa je bilo rečeno, da bi podražitve navadnih voženj in abonmajev, ki se na prvi pogled zdijo minimalne, v resnici precej prizadele prav tiste družine, ki živijo s skromnimi dohodki in ki prav zaradi tega najbolj uporabljajo mestne avtobuse.

Danes prijateljsko srečanje na Vrhu

Danes proti večeru bo na Vrhu zelo živo. Vrhovci namreč pričakujejo številne goste iz Podnanosa ter iz Sovodenj v Poljanski dolini v okviru tradicionalnega prijateljskega srečanja. Gostje bodo prispeli na Vrh že v jutranjih urah, nato pa si bodo v spremstvu domačinov ogledali nekatere kraške zanimivosti, med njimi tudi Doberdobsko jezero ter prizorišče bojev v prvi svetovni vojni. Obiskali bodo tudi spominski muzej na Debeli griži. Gostje bodo obiskali tudi nekatere slovenske vasi.

Ob 18.00 je predvideno zborovanje na prireditvenem prostoru «Na Largi», kjer se bodo gostje in gostitelji v prijetnem vzdušju zadržali nekaj ur. Člani VZPI in bivši vrhovski borci pričakujejo na srečanju tudi heroja Zvonka Ferjančiča da bi skupaj obujali spomine na hude čase. Prav tako pričakujejo, da se bodo za to priložnost zbrali «Na Largi» tudi vsi tisti Vrhovci, ki so se izselili na Laško, a z domačo vasjo niso pretrgali vezi.

POGODBA MED OBČINO IN POSOJILNICO

Milijarda lir posojila za metanovodsko omrežje

Metan bodo dobili v Štandrežu in v Podgori - Dela naj bi trajala dve leti

V teku so zaključna pogajanja med goriško občino in mestnim podjetjem in goriško posojilnico za najem posojila ene milijarde lir. Ta denar bodo porabili za razširitev metanovodskega omrežja v nekatere kraje goriške občine, kjer nimajo prebivalci še te ugodnosti. Mestno podjetje računa, da bodo s tem denarjem v roku dveh let sami razširili metanovodsko omrežje na ves Štandrež, na vso Podgoro in na nekatere obrobne ulice Ločnika, tako da bodo vsi ti trije kraji dobili v celoti metan. Posojilo bodo izplačali z izkupičkom povečane potrošnje v teh krajih, v večji meri pa z izkupičkom decembra lani povišane cene metana. Mestno podjetje je namreč dobilo okrog 130 milijonov lir več kot prej in s povečanim izkupičkom porabe v tistih mestnih predelih, kjer obstaja že dolgo let metanovodska napeljava, bo finansiralo razširitev metanovoda v predmestja.

Kasneje bi bilo treba napeljati metanovod tudi v Pevmo in važna naloga mestnega podjetja je tudi pregled celotne metanovodske mreže v mestu, kajti tu prihaja do velikih izgub zaradi starih cevi; izgube dosegajo skoro eno šestino metana, ki gre iz centrale v mestne cevi.

Naročene dvojezične table za slovenske vasi v goriški občini

Kot smo izvedeli, je goriška občinska uprava že naročila dvojezične table, ki jih bodo namestili pred Štandrežem, Podgoro, Pevmo, Oslavjem in Štmavrom. Sklep je pred nekaj meseci sprejel z veliko večino glasov goriški občinski svet, pokrajinski nadzorni odbor je ta sklep potrdil in ugotovil, da ne obstajajo težave zakonskega značaja, da ne bi bil sklep občinskega sveta potrjen. S tem potrdilom je bil napravljen precejšen korak naprej v priznanju dvojezičnosti. Dvojezične table bodo najbrž namestili letos jeseni.

Goriško letovanje otrok iz Slovenije, Avstrije in Gorice

V Gorico se včeraj dospele delegacije otrok iz Slovenije, Avstrije in Goriške, ki bodo petnajst dni skupno preživeli na mednarodnem letovanju v našem mestu, ki ga prireja goriška sekcija mednarodne organizacije CIVS.

V dveh štiričlanskih skupinah otrok iz Gorice in okolice sta tudi dva dijaka slovenske nižje srednje šole «Ivan Trinko». Iz Jugoslavije je dospela štiričlanska skupina iz Kopra, Avstrijce pa zastopata skupini iz Celovca in iz Gradca. Do včerajšnjih popoldanskih ur pa ni še dospela najavljena skupina otrok iz Ljubljane.

Otroci bivajo v zavodu Dante pri obmejnem prehodu Rdeča hiša.

V torek v Pevmi začetek turnirja

V tem tednu smo poročali o namiznoteniškem turnirju, ki ga prireja PD «Naš prapor» iz Pevme, z Oslavja in iz Štmavra so sodelovanju športnega združenja «Dom». Vpišejo se lahko člani in nečlani. Predvidena je ženska in moška kategorija.

Prva srečanja bodo v torek, 13. t.m. zadnja pa v petek, 16. t.m. V torek bodo na sporedu tekmovanja deklet in mladincev (letnik 1958 in mlajši); v sredo pa bodo nastopali člani (letnik 1957 in starejši). V ostalih dneh bodo na sporedu zaključni deli in finalna srečanja. Vsa tekmovanja bodo v prosvetni dvorani v Pevmi, začetek ob 20.00.

Vpisovanja sprejemajo Sergij Jakin in Stanko Radikon na Oslavju, v Pevmi pa Mario Saher.

Rekreacijsko igranje košarke v Gorici

Tekmovalna dejavnost je v poletnih mesecih v glavnem ustavljena. Prvenstva so se v raznih športnih panogah končala, športniki pa koristijo nekajmesečni zasluženi počitek. Nekateri odhajajo na počitnice v turistične kraje, drugi pa raje ostajajo doma.

Kljub soparnemu vremenu, pa se večja skupina slovenskih goriških športnikov ne misli popolnoma odreči športni dejavnosti ter se je zato odločila izkoristiti ta nekajmesečni premor za športno udejstvovanje na rekreacijski podlagi. Na razpolago je odprto igrišče slovenskega Dijaškega doma v Gorici, ob ponedeljkih in četrtkih od 20.30 dalje. Če se bo med mladimi pokazalo zanimanje (v poštev pridejo seveda tudi ne več tako mladi športniki), bo goriška mladina pod pokroviteljstvom ŠD «Dom» poskrbela za organizacijo nekakega prvenstva v košarki med prijavljenimi skupinami.

Zmagovalci bodo ob koncu prvenstva prejeli kolajne. Najboljši pa se bodo tudi uvrstili v namiznoteniški turnir, ki ga bo PD «Naš prapor» priredilo ob priložnosti vaškega praznovanja v avgustu.

Razstave

V goriški galeriji Il Torchio v Ulici Mameli bo še nekaj dni, do 15. julija, odprta razstava dveh jugoslovanskih naivcev, kiparja Martina Hegedušiča in slikarja Ivana Hegedušiča. Danes je razstava odprta od 11. do 13. ure, prihodnje dni pa od 11. do 13. in od 17. do 20. ure.

Razna obvestila

Slovensko planinsko društvo v Gorici priredi v nedeljo, 18. julija, družinski izlet na Jezersko. Vpisovanje na sedežu, Ul. Malta 2. Pohitite do 9. julija.

Uprava Slovenskega dijaškega doma v Gorici obvešča, da bo med počitnicami njen urad poslovalo vsak delavnik, razen ob sobotah, od 10. do 12. ure.

Kino

Gorica

VERDI 15.15—22.00 «Uomini si nasce, poliziotti si muore». A. Cieli in S. Dionisio. Mladini pod 18. letom prepovedan.
CORSO 16.00—22.00 «I cannoni di Navarone». G. Peck. A. Quinn.
MODERNISSIMO Zaprto.
CENTRALE Zaprto.
VITTORIA Zaprto.

Tržič

EXCELSIOR 14.00—22.00 «Incredibile viaggio verso l'ignoto».
PRINCIPE 16.00—22.00 «Il profeta del gol».

Nova Gorica in okolica

SOČA «Pridite k nam na kavo», italijanski barvni film ob 16.30, 18.30 in 20.30.
SVOBODA (Šempeter) «Hitri Murfi», ameriški barvni film ob 18.30 in 20.30.
DESKLE «Hollywoodski frizer», ameriški barvni film ob 18.00 in 20.00.

DEŽURNA LEKARNA V GORICI

Danes ves dan in ponoči je v Gorici dežurna lekarna D'Udine, Trg sv. Frančiška 4, tel. 21-24.

DEŽURNA LEKARNA V TRŽIČU

Danes ves dan in ponoči je v Tržiču dežurna lekarna San Nicolò, Ul. 1. Maggio 94, tel. 73-328.

ZDRAVNIŠKA DEŽURNA SLUŽBA:

Področje Gorica - Sovodnje - Števerjan — dr. Papagni - Ul. Goldoni 3, tel. 30234 - 5781.
Področje Krmina — dr. Venuti.
Področje Gradišča — dr. Spezzigu.
Področje S. Pier d'Isonzo — dr. Capogiri.
Področje Ronke in Doberdob — dr. Giacconi.
Področje Tržič — dr. Messana.

Prispevki

V počastitev spomina pokojne Zore Černigoj, daruje družina Mozetič 20.000 lir za žrtve potresa v Beneški Sloveniji in Reziji.

IZ NARODNE ZAKLADNICE

Naša Narodna in študijska knjižnica nadaljuje zbiranje ljudskega blaga

Prvi zapisi z mirenskega polja - Na Goriškem do sedaj precej neobdelanega področja

«Čas vse prinese, vse odnese», pravi ljudska modrost. Vsak dan smo priča tehničnemu razvoju in spreminjanju življenjskih navad. Industrializacija, hlastanje za dobički, borba za udobnejše življenje in drugi vzporedni pojavi sodobne družbe so človeka ločili od narave, katere neločljivi del je. Ni naš namen govoriti o posledicah takega življenja na razvoj bodočih rodov. Ugotavljamo samo, da s spreminjanjem življenjskih navad vsak dan izginja neprecenljiva kulturna dediščina, ki so jo naši predniki uspeli skozi stoletja ohraniti in oplemenititi. Narodna in študijska knjižnica v Trstu pa si je postavila težko nalogo, rešiti pred pozabo, kar se rešiti da. Ta cilj pa je mogoče vsaj deloma doseči na dva načina: z zbiranjem in hranjenjem starih in starinskih predmetov in zapisovanjem jezikovnih značilnosti. Uvodoma smo zapisali, da čas vse prinese in vse odnese. Ta stara modrost pa velja danes mogoče več kakor kdajkoli prej. Življenjske navade se danes izredno hitro spreminjajo; ljudje opuščajo nekatera opravila, pri delu se poslužujejo sodobnejšega orodja, opuščajo pridelovanje nekaterih kulturnih rastlin, predvsem pa hitro umirajo in z njimi izginja tudi preteklost.

Že od vsega začetka nam je bilo jasno, da tako obsežnega dela ne bomo zmogli sami, zato prosimo za pomoč in sodelovanje. Občasno bomo v Primorskem dnevniku objavljali prispevke iz narodopisja in to iz krajev, ki smo jih že nekoliko raziskali. Tako bodo imeli bodoči sodelavci že pred sabo nekakšen vzorec, ki ga bodo lahko primerjali z razmerami v domačem kraju. Pri tem ne smemo pozabiti, da ljudski rek «Vsaka vas ima svoj glas» v narodopisju upoštevamo. To omenjamo zato, ker se lahko v dveh sosednih vaseh za isti pojem uporabljata dve različni imeni. Nas pa zanima tudi ta razlika.

Naše raziskovalno delo smo skušali zaenkrat omejiti na Goriško iz razloga, ker je to področje do danes še precej neobdelano. Zato pričakujemo, da se bo največ sodelavcev oglasilo prav od tod. Če se bodo oglasili nekateri tudi iz drugih krajev, bomo njihove prispevke vsekakor upoštevali. Prosimo, da zaradi boljše koordinacije svoje prispevke pošljate na naše uredništvo v Gorici, Ul. XXIV Maggio.

Še pred desetletji se je velika večina naših prednikov bavila z obdelovanjem zemlje, zato bomo naše raziskovalno delo usmerili na kmetijo, točneje na njivo, od koder je prihajalo vse dobro in slabo, odvisno pač od letine. Na mirenskih njivah smo zapisali nekaj izrazov, ki se tičejo neposredno obdelovanja zemlje. Takih izrazov so se posluževali predvsem Mirenci, Rupenci in Pečani, medtem ko so v Štandrežu in v Sovodnjah že malo drugačni.

preorati
— orati njivo brazdo na brazdo, na drobno
zorati na drobno
— isto kakor preorati
zaorati
— zasuti poti, (zaorati krompir, sirk)
podorati
— glagol se rabi takrat, ko se na strnišču raztrosi gnoj, nato pa se njiva orje na drobno npr. pri sejanju žita (podorati gnoj, podorati strnišče)
zasuti, zasipati
— ista raba kakor zaorati
napraviti poti
— v preorani njivi napraviti jarke
črtati
— s črtalom, ki ga vleče vol ali konj ali krava zganiti zemljo med vrstami rastlin, tako da presahne plevel (črtati krompir, sirk)
očrtati
— isto kakor črtati samo dovršnik
pleti, opleti
— z rokama ali s pomočjo krampeža ali sapona izruti plevel med vrstami, kjer ga ni doseglo črtalo
oborati, oboravati
— z drevesom, ki ga vleče vprežna živina napraviti med vrstami poti, tako da se zemlja prisuje k rastlinam
osuti, osipati
— isto kakor oborati
odorati
— odorati zadnjo brazdo na meji parcele, odorati brazdo ob koncu njive
brazda
— jarek, ki ostane za plugom pri oranju na drobno
leha
— vzpetina, ki nastane med dvema potema
pot
— jarek, ki ga izkoplje drevo na dve stranici
razor
— isto kakor pot (množ. razorji)
branati
— z brano povleči na drobno preorano njivo
povleči, vlačiti
— s posebno brano povleči njivo, kjer je že nekaj posejano
sejati
— sejati žito, deteljo, travo (kar ima seme)
saditi
— saditi drevje, trto, krompir
posaditi
— sadike zelenjave (pesa, zelje, in tako dalje)
celina
— tla, ki jih plug še ni zganil
krepa
— strnjena prst, ki nastaja zlasti v močni zemlji ter če njivo obdelujemo ob dežju, ko je blato
strnišče
— njiva, kjer je rasla pšenica ali ječmen ali rž, ki je bila že požeta
puščoba
— zapuščena njiva, kjer so se razrastle divje trave in grmičevje
puščovina
— enako kakor puščoba
rahlica
— zelo rahla - zemlja je rahlica (raba v pridevniški obliki)
odpreti poti
— napraviti poti v strnišču, ne da bi njivo preorali na drobno

V ŠTANJELSKEM GRADU

Bogata razstava o kulturi med narodnoosvobodilno borbo

Avtor razstave je kustos Jure Mikuž iz Ljubljane - Odprta bo do 1. septembra

Latinski pregovor o muzah, ki pocivajo tedaj, ko se kresejo orožja, ne more veljati za naš narodnoosvobodilni boj. To ugotovitev nam zelo poučno, pregledno in dokumentarno ponazoruje razstava «Kultura med NOB», ki je bila v Štanjelu, v obnovljenem obzidnem stolpu, ki mu domačini pravijo «kolona». Na otvoritvi sta govorila ravnatelj muzeja Branko Marušič in predsednik odbora za obnovo Štanjela general v pokoju Rudi Kodrič - Branko iz Sežane. Razstava bo obiskovalcem v Štanjelu na voljo do 1. septembra t.l. Priporočamo jo vsem, ki jih bo pot peljala mimo Štanjela, da si jo ogledajo. Goriški muzej pripravlja za mesec september še eno občasno razstavo v štanjelski «koloni», nakar bo zelo prijeten prostor preurejen v stalno arheološko razstavo.

Štanjelska razstava o kulturi med NOB (avtor je kustos muzeja revolucije iz Ljubljane Jure Mikuz) govori o pomenu in vlogi kulture med NOB v najbolj širokem smislu. Bolj kot karerakoli druga revolucija v svetovni zgodovini je prav narodnoosvobodilni boj slovenskega naroda (in ostalih jugoslovanskih narodov) povezan s kulturo. Slovenski kulturni delavci sodelujejo v gibanju prav od samih začetkov, kulturnem življenju posvečajo borci veliko skrb, kultura pa je s svojimi napravami od pesniških zbirk, mitingov, gledaliških in pevskih nastopov do umetniških razstav stalen in prav nujen sopotnik boja. Kultura je pravzaprav tista, ki je dala narodnoosvobodilnemu gibanju potrebno širino in omogočala pohod v masovnost, v vseljudskost in v civilizacijski boj. Prav zato ni bil boj golo dvobojevanje orožij, pač pa borbeno soočanje idej na vsej tisti širini, ki označujejo identiteto naroda. Tudi zato so prišla vprašanja kulture v programska določila boja in tudi zato so bili enakovredni tvorci OF slovenskega naroda naprzdni slovenski kulturni delavci. Sožitje kulture z vojaško in politično akcijo je bilo od začetkov stalno in nerazdružljivo. Ne moremo zgrešiti resnice če zapišemo, da se značilnosti narodnoosvobodilne borbe še najbolj jasno pokažejo v kulturi in akcijah kulturnikov. Bodimo jasni in povejmo, da je vse tisto, kar je predstavljalo vrh v kulturnem snovanju na Slovenskem pred drugo svetovno vojno, pohitelo v vrste partizanskih borcev ali pa je ilegalno na zasedenem ozemlju gojilo duha boja. Nasprotna stran, ki je potihoma ali pa zelo odkrito drugovala z obema okupatorjema, ni predstavljala nikoli tiste reprezentativne ekipe, s katero bi se slovenska kulturna tvornost lahko poistovetila.

Bolj kot katerokoli razdobje slovenske zgodovine je narodnoosvobodilni boj poliriziral vrste kulturnih ustvarjalcev in poustvarjalcev. Napredne je aganziral k novim oblikam ustvarjanja in poustvarjanja. Pesnik pa naj bo lirik ali pa predvojni izpovedovalec socialnih prvin, piše sedaj borbeno in udarno poezijo. Svojo motiviko menja tudi slikar ali kipar. Ustvarja nove vidike slovenske umetnosti, dokumentarne priče boja, če živi kot partizan ali pa na zasedenem ozemlju s simboliko bića okupatorjevega dejanja. Slovenski partizani skladatelji pišejo napeve borbeni pesmi, drugi glasbeniki pa vodijo najrazličnejše pevske zbore. Kultura se izdaja v mnogih oblikah, še najbolj priljubljeno je gledališče. Igralske skupine hite od brigade do brigade in v enkratnih popoldnevih krepe borbeno zavest za junaški jutrajšnji popoldan. O vsem tem nam poroča razstava; narodnoosvobodilni boj je bil za vsako panogo slovenskega kulturnega ustvarjanja prelomno obdobje in mu je tudi zato vredno posvetiti največjo pozornost.

m.

Jugoslovanski državljan 37-letni Milko Simič iz Tuzle, ki se je v ponedeljek obesil v karabinjerski vojašnici v Ronkah in ki so ga nezavestnega prepeljali v videmsko bolnišnico je tam umrl prejšnji večer, ne da bi prišel k zavesti.

OB STOLETNICI ROJSTVA

Te dni v Ljubljani mednarodni simpozij o Ivanu Cankarju

Poleg domačih predavateljev je sodelovalo tudi več tujih slavistov, žal pa so manjkali sovjetski strokovnjaki

V sredo se je v Ljubljani začel tridnevni simpozij o Ivanu Cankarju, ki ga je skupaj pripravilo kar pet uglednih slovenskih ustanov: filozofska fakulteta univerze v Ljubljani, Slovenska akademija znanosti in umetnosti, Društvo slovenskih pisateljev, Slovenska matica in Slavistično društvo.

Simpozij je v prostorih Slovenske akademije znanosti in umetnosti slavnostno odprl predsednik SAZU prof. dr. Janez Milčinski in pozdravil navzoče ugledne slovenske osebnosti: podpredsednika skupščine SRS Bena Zupančiča, podpredsednika izvršnega sveta skupščine SRS Rudija Čačinoviča, člana izvršnega komiteja predsedstva CK ZKS Franca Šalija in člana izvršnega sveta skupščine SRS Elo Ulrih-Ateno in Andreja Uršiča. Poseben topel pozdrav predsednika SAZU je veljal tudi predstavniku bolgarske zveze pisateljev, pesniku in posredovalcu slovenske književnosti v bolgarščino Dimitriju Pantelejevu.

Nato je v uvodni besedi akademik Josip Vidmar na kratko orisal pomen in namen simpozija ter dejal, da se simpozij pridružuje številnim proslavam ob stoletnici Cankarjevega rojstva. Na tem simpoziju smo poklicani razmišljati o Cankarju z drugih vidikov, kajti vprašanja zadevajo Cankarja kot umetnika. Zato je naloga simpozija odpreti in zastaviti celo vrsto vprašanj v zvezi s tem. Uspeh simpozija pa bo zagotovo v tem, če bomo osvetlili Cankarjevo delo z najrazličnejših strani in opozorili na vsa bistvena vprašanja, ki se v njegovem delu pojavljajo, so še neraziskana in terjajo svoje ter nove osvetlitve, je menil akademik Vidmar.

Predsedujoči akademik dr. Bratko Kreft je nato obvestil prisotne, da, žal, sovjetskih udeležencev ne bo na simpozij in opravičil njihovo odsotnost, čeprav bi napovedani sovjetski slovenisti Eugenija Rjabova, Aleksander Romanenko in Mariana Beršadskaja s svojimi prispevki zagotovo orisali iz prve roke pot Cankarja v Sovjetsko zvezo.

Nato je prvi spregovoril pisatelj Beno Zupančič, ki je govoril na temo *«Cankarjevo tržaško predavanje: Slovensko ljudstvo in slovenska kultura v luči nekaterih vprašanj današnje kulturne politike»*. Za njim je Josip Vidmar razpravljal o preusmeritvi Cankarjeve tvornosti po letu 1910, pisatelj Ivan Potrč pa je dal svojemu prispevku naslov *«Lepota in moč Cankarjevega izraza je bila samo za pisateljevo misel in čustvo pričarana»*. Franc Zadravec je nato razpravljal o temi Ivan Cankar o ideji in tendenci v literaturi, Štefan Barbarič pa o razvoju Cankarjevega literarnega nazora (1895-1905). Dopoldanski del prvega dne simpozija je zaključil Nace Šumi z referatom *«Ivan Cankar in slovenska likovna umetnost»*.

V popoldanskem delu smo poslušali izvajanja Iva Frangeša iz Zagreba o Cankarju in hrvaški književnosti, Janeza Rotarja o Cankarju in jugoslovanski književni levici med vojnama, Janka Messnerja iz Celovca o Ivanu Cankarju na Koroškem po zadnji vojni, Manfreda Jähnichena iz Berlina o Cankarju na nemško govorečem področju — prispevki k zgodovini recepcije njegovih del, Zoltana Csuke iz Budimpešte o Cankarjevem delu v njegovi prevajalski dejavnosti in Venceslave Leskovec - Jordanove iz Sofije o Cankarju v bolgarski literaturi.

Drugega dne simpozija, v četrtek, je prvi spregovoril Anton Slodnjak o skrivnosti Pohujšanja v dolini Šentflorjanski, Maria Bobrownicka iz Krakova se je ukvarjala s problemi Cankarjeve dramatske ustvarjalnosti, Viktor Kudelka iz Brna pa je govoril o Cankarjevem prispevku k evropski dramatiki. Jože Koruza je razpravljal o menjavanju perspektive v dramatiki Ivana Cankarja, medtem ko je Slavko Batušić iz Zagreba govoril o delih Ivana Cankarja v Hrvatskem narodnem kazalištu.

Dušan Moravec je razpravljal o Cankarjevih pogledih na poslanstvo narodnega gledališča, Jozo Puziljević iz Zagreba pa je govoril o vidnih igralskih in režiserskih stvaritvah hrvaških gledališč v Zagrebu v zvezi z dramsko literaturo Ivana Cankarja. Šimun Jurišić iz Splita pa je posvetil svoja izvajanja prvemu gledališkemu prevodu in prvi predstavi Kralja na Betajnovi na srbohrvaškem jezikovnem področju.

Popoldne drugega dne je prvi spregovoril Dimitrije Vučenov iz Beograda o Jernejevih dialogih s svetom, v katerem živi, kot visok Cankarjev umetniški dosežek, Slobodan Tomović iz Titograda je razmišljal o etičnem problemu v noveli Hlapec Jernej in njegova pravica, medtem ko je Branko Djukić iz Beograda primerjalno govoril o socialnih motivih v delih Ivana Cankarja, Stefana Mitrova Ljubiše in Petra Kočića. Marja Boršnikova je razpravljala o problemu Grešnika Lenarta, France Petré o Cankarjevih variantah tipa upornika, Jože Pogačnik iz Novega Sada pa o nasprotju v enotnosti (Jerman in Kalander).

Zadnjega, tretjega dne simpozija, pa je bil v petek prvi govornik Aleksander Spasov iz Skopja na temo *«Branje Cankarjeve poezije v letu 1976»*, France Bernik je govoril o problemu romana v Cankarjevem pripovedništvu, Matjaž Kmecl pa o Cankarjevi črtici kot literarni zvrsti.

Juraj Martinović iz Sarajeva je razpravljal o simboliki zaprtega prostora v Cankarjevi Hiši Marije Pomočnice, Peter Scherber iz Göttingena je prispeval nekaj opomb k pripovedni strukturi Cankarjeve novele Smrt kontrolorja Stepnika, Helga Glušič je govorila o groteskosti v Zgodbah iz doline Šentflorjanske, Breda Pogorelec pa o gramatični figuri in metafori v Cankarjevi prozi.

DUŠAN ŽELJEZNOV

Prejeli smo

DIALOGI 76 — Letnik XII, štev. 6, junij 1976. Dialogi so mesečnik za vprašanja kulturnega in javnega življenja in ga izdaja Zveza kulturnih delavcev v Mariboru, zalaga pa ga založba Obzorja.

Sedanja številka «Dialogov» je v pretežni meri posvečena Ivanu Cankarju ob 100-letnici njegovega rojstva. Alenka Glazer objavlja študijo z naslovom: «Avtobiografske osnove v Cankarjevem delu»; Taras Kermauner pa zapis «Različna branja Hiše Marije Pomočnice». Pravzaprav je tu objavljeno že drugo nadaljevanje in konec. Manko Golar govori o «Očetovih spominih na Cankarja».

V nadaljevanju revije sledijo pesmi Jaše Zlobca in Pavle Oblak, nadalje razne beležke in ocene.

Franko Vecchiet te dni razstavlja v občinski ter v repenski galeriji

Kakor smo ob času poročali, se tržaški slovenski slikar Franko Vecchiet tokrat predstavlja kar v dveh galerijah hkrati. Pred dvema tednoma je odprl svojo osebno razstavo v Kraški galeriji v Repnu, kjer je razstavil kakih 20 svojih najnovejših del. Njegova razstava bo v Repnu trajala do konca julija. Pred dnevi pa je odprl razstavo tudi v občinski galeriji, kjer je dal na ogled poldrugi ducat svojih del. Občinsko galerijo Vecchiet deli z mlado tržaško slikarko Margherito Velio, ki jo vidimo ob Vecchietu. Za njima pa visi na steni eno izmed njenih del

V PROSTORIH TRŽAŠKE KNJIGARNE

August Černigoj dokazuje da ni opustil realizma

Poleg razstavljenih del na stenah sta na ogled še dve mapi

Razstava, ki jo je v Tržaški knjigarni priredil prof. August Černigoj, nima tistega izrazito naprednega videza, kot smo ga srečavali na večini njegovih razstav. V skrbno izdelanih risbah se nam zdi, da vidimo določen mojstrov namen, ki tokrat ni razstavil ne slik in tudi ne zlepljenk. Zdi se nam, da prof. August Černigoj hoče dokazati, da ni nikoli opustil realističnega predstavljanja zunanje pojavnosti v risanju po naravi. Umetnik pa to zunanjo pojavnost dojema na svojski način, pri izbiranju motivike. Ta je zajeta neposredno iz njegove delavnice. Vendar pa ne kot poljubni izrezi in pogledi tega anterierja. Kajti kljub dejstvu, da je Černigoj podal v teh listih s presenetljivo natančnostjo neverjetno množico raznih predmetov, slikarskih potrebščin, platen, stojal in okvirjev, pa tudi črtal, omar, stolov, rezil in dalje čopičev ter še drobnejših reči, ki jim morda le on sam ve ime in namen, pronica iz vse te pestre nakopičenosti slikovito premišljeno sestavljanje, ki ustvarja poseben čar, čar, ki je soroden tistemu, ki so ga pred petdesetimi in več leti sproščale Schwittersove ustvaritve interierjev, imenovane «Merzbau», v prostoru, to je ambientalno zamišljene konstrukcije, sestavljene iz elementov, kot bi danes dejali — geometrične abstraktnosti.

Poslednjim pa so podobne risbe, ki jih je razstavil, toda le če jih opazujemo z določene oddaljenosti. Pri ogledovanju od blizu pa bruhne iz njih privdih aktualnosti novega realizma, saj je tu še tako neznaten predmet natančno izrezan z neverjetno marljivostjo, do najpo-

drobnejših malenkosti. In je tu postavljen v ta le navidezni nered nakopičenih predmetov in reči z povsem jasno in določeno umetniško pretehtanostjo, ki priča o obsežnosti Černigojeve slikarske kulture.

Zato smo omenili «Merzbau», ki ga pa more tu občutiti le likovno daleč nazaj razgledani poznavalec samih početkov avantgarde. To pa je August Černigoj sam osebno doživljal, saj je on naš prvi dosledni uvajalec skoraj vsega novega v slikarstvu, kot se je to pojavljalo v svetu.

Te najnovejše Černigojeve risbe so resnično nastale v zaporedju srečnega nastrojenja umetniške umirjenosti in se nizale druga na drugo kot nekakšna rima v poeziji. Da bi liričnost te pesmi ne izgubila svoje melodičnosti, bi bilo želeti, da bi te risbe našle založnika za umetniško mapo, ki bi ohranila čar celotnega ustvarjalnega napona.

V posebni mapi pa so v Tržaški knjigarni na Črnigojevi razstavi še zanimive risbe slikarjevih vtisov s potovanja po Švici pred nekaj leti. V njih se prepleta neposredna in spontana igrivost risarske spretnosti s sproščenim dojemanjem pokrajine, hiš, ulic in ljudi, kot je to značilno za tega našega mojstra.

Novejša pa je mapa risb ženskih aktov, ki nam spet odkriva spremenljivost Černigojeve izraznosti, ki pa nastaja iz nujnosti globljega prikazovanja ženskega telesa, ki tu ohranja anatomsko obliko, kar pa je pri tem slikarju nenavadno.

Razpetost Černigojeve umetnosti med dva diametralno različno potekajoča tokova, med predmetnim in nepredmetnim, ki se pne preko vse njegove ustvarjalnosti, ni negativen pojav, pač pa je le dokaz umetniške moči, ki je uspela plodno se spoprijeti s kakršnimikoli novimi likovnimi tokovi.

MILKO BAMBIČ

V NAŠI ZAMEJSKI UMETNOSTI RASTEJO NOVE SILE

Franko Volk - tihi ustvarjalec si počasi a vztrajno utira pot

Velika občutljivost mu vsiljuje bolj mračne poglede na svet, vendar v svojih delih izraža tudi zaupanje, celo vero v boljši svet

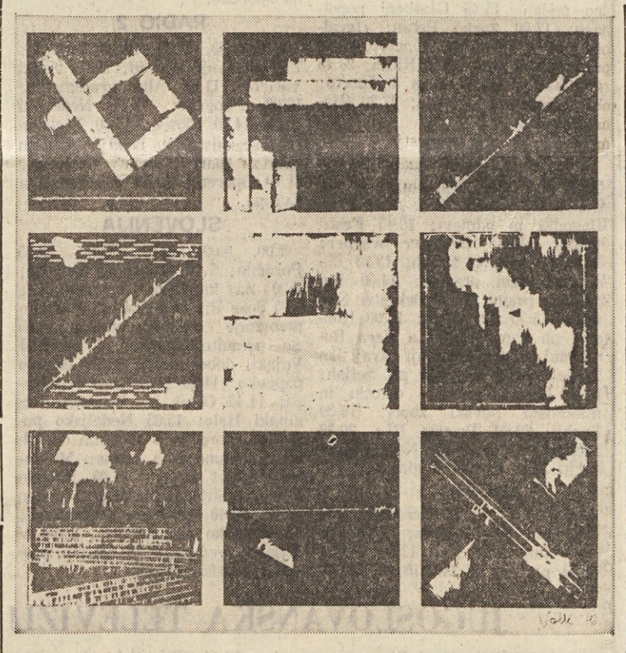

So ljudje, ki upravičeno ali tudi ne rinejo v ospredje, rekli bi v prvo vrsto in se po navadi tudi uveljavljajo. In so spet ljudje, ki se najbolje počutijo nekje v ozadju in jih mora vedno nekdo potiskati, da uveljavijo svoje sposobnosti in same sebe, kajti globoko so prepričani, da «svet bo sam spoznal», kaj veljajo ali bolje če sploh kaj veljajo. Izkušnje pa nam povedo, da temu, žal, ni tako. Posebno v naši dobi določene veljave postanejo veljavne le če se vsilijo. In ni redek primer, ko so celo veljavne vrednote odpovedale, ker se niso znale uveljaviti ali bolje, ker jih niso znali uveljaviti.

Te misli so nam rojile po glavi, ko smo pred dnevi odhajali z nekega podstrešja v eni središčnih uličic, kjer smo se le za nekaj trenutkov srečali z mladim tržaškim likovnikom, ki se sporadično oglaša v tržaški javnosti, vendar pa skoraj vedno v družbi z drugimi, tako da njegove vrline ne pridejo do prave veljave. S temi mislimi smo se ukvarjali tudi kak dan pozneje, ko smo podoživljali srečanje s tem likovnikom v njegovi podstrešni «delavnici», kjer ustvarja svojo «hibridno» umetnost, kot se je sam «drznil» reči, pa čeprav bi mogli z njim potrditi, da gre za «hibrida» v umetnosti. V mislih imamo Franka Volka, ki je sicer bančni uradnik, ki pa veliko svojih prostih ur prebije v svojem ateljeju s svojo umetnostjo. Da je njegova umetnost nekakšen «hibrid», bi kar soglašali, kajti v marsičem je grafika. Toda ena izmed osnovnih značilnosti grafike je ta, da eno in isto delo razmnožiš. Po nekem nepisanem zakonu na najmanj tri liste. Dela, ki jih ustvarja Volk, pa so unikati. Torej . . .

Sicer pa pustimo ta razglabljanja in se najprej pobliže spoznajmo s samim slikarjem ali če hočemo grafikom.

Franko Volk se ni rodil s čopičem ali z lopatico v roki. Z umetnostjo se tudi ni začel ukvarjati «že v otroških letih», kot zatrjuje večina «uspelih» likovnih mojstrov. Toda umetniški čut je nosil v sebi. To danes s prepričanjem in utemeljenostjo reče in pove, kajti brž ko mu je bilo dano, se je posvečal umetniški fotografiji, dokler se ni zavedel, da bi mogel povedati kaj več. In v tem smislu ga srečamo pred leti v Černigojevi šoli. Bilo je to tam nekje 1969. leta, ko se je začel z umetnostjo resno ukvarjati. Pa ne da bi mu bila Černigojeva šola dala vse znanje, kar ga je potreboval in ga še potrebuje. S Černigojem so često izmenjavali misli in rekli bi umetnostne nazore. Še večja zavzetost se ga je oprijela, ko se je v letu 1971 združil s petimi drugimi tržaškimi slovenskimi slikarji mlajše generacije v tako imenovano «Grupo U», ki pa se je, kot smo ob neki drugi priložnosti že ugotovili, v enem samem letu že izživela. Toda v okviru «Grupe U» je Volk nadaljeval to, kar je bil začel s Černigojem. Predvsem se je izmenjava misli in idej pospeševala, nadaljevala se je razstavna dejavnost, pa tudi šolanje, strokovno usposabljanje se je nadaljevalo. Franko Volk je namreč posečal večerno šolo pri mestnem muzeju in pri prof. Ninu Periziu obiskoval tečaj za akt, kar mu pa vsekakor ni zadoščalo in je nato, v poletju 1973, bil na mednarodnem tečaju v Urbinu, kjer se je posvetil prvenstveno kslografiji.

S tem njegova strokovnost, točneje njegovo strokovno usposabljanje, še daleč ni končano, ker se temu posveča še vedno, pa čeprav, kot smo že rekli, bolj sporadično razstavlja.

Prvič se je Franko Volk predstavil javnosti spomladi leta 1971 v koprski galeriji «Loža», kjer so razstavljali vsi tedanji učenci Černigojeve šole. Nato je sledila doba «Grupe U», ki smo jo že omenili. Z njo je Volk razstavljal v prostorih škedenjskega prosvetnega društva «Ivan Grbec». Franko Volk je nato razstavljal tudi v Tržaški knjigarni, z «Grupo U» je nato gostoval v Kopru, v Gorici in v Kulturnem domu v Trstu, povabili pa so jih tudi v Ancono na veliko razstavo nacionalnega značaja. Nadalje je Franko Volk sodeloval še na ex tempore tekmovanju v Piranu, kjer je 1973 dobil tudi diplomo, leto prej pa je sodeloval «grupno» na istem tekmovanju, ko je namreč «Grupa U» nastopila s skupinskim delom in dobila za to tudi ustrezno priznanje. Letos pa je Franko Volk razstavljal v Gorici in sicer v galeriji «Al Torchio», sodeloval pa je tudi pri zelo pozitivni in hvalevredni pobudi petih mladih tržaških slikarjev, ki so izdali «mapo» petih grafičnih listov, izkupiček katere je namenjen postavitvi spomenika padlim skedenjskim in kolonkovskim aktivistom in borcem v NOB.

Pred nedavnim, kot smo ob času že poročali, pa je sodeloval na veliki razstavi v Rimu, ki so jo pod naslovom «Slikarski aspekti Julijske krajine» organizirali Tržačani in Goričani, ki živijo v Rimu, in na kateri je dobil eno izmed nagrad za grafično umetnost, skupno s Tržačanko Metallinojevo.

Še bi lahko tako paberkovali po dosedanji dejavnosti Franka Volka, toda že v samem začetku smo rekli, da mladi umetnik ne rine v ospredje in je pravzaprav treba iz njega izvleči sleherni podatek, sleherno njegovo javno udejstvovanje. Zato se bomo ustavili glede tega tu, hkrati pa bi radi še nekoliko poglobili vprašanje, ali je njegova umetnost grafika ali slikarstvo, kar smo omenili že v samem začetku, ko smo navedli njegov izraz, da je plod njegovega umetniškega izživljanja pravzaprav nekakšen hibrid med grafiko in slikarstvom.

Franko Volk slika aluminijaste plošče. Njegova tehnika pa je nekaj svojevrstnega, kajti vsako svojo umetnino ustvarja nekako «na negativen način». Najprej aluminijasto plošco razdeli na različna polja, po navadi na kvadrate, nato s prav preprostim sprayem nanese barvo, v glavnem črno na aluminijasto osnovo, nato izpraska oziroma izstrga raz ploščo barvo tako, kot mu trenutno «narekuje» navdih, pač v smislu tega, kaj hoče na plošči in na polju ustvariti. Eno ali več polj celotne plošče pa prebarva z drugimi barvami in v teh poljih, v teh kvadratih je pravzaprav središče vse slike, je nekakšno stičišče motiva, kar pravzaprav daje tudi smisel celotni sliki.

Franko Volk je zelo tenkočuten človek. V njegovih slikah opažamo nekakšno kontestacijo, nekakšen odpor proti današnji potrošniški družbi. To nosi on tako rekoč v podzavesti in ta podzavest rine preko njegove rahločutnosti na dan v duševno razpoloženje, ki odklanja sedanje stanje in si hkrati želi nekaj novega, bolj poštenega, boljšega, bolj pozitivnega. Toda če je res, da odklanja sedanje potrošništvo, je v njem tudi toliko vere v človeka in človeštvo, da negativna stran ujame nekakšno ravnotežje, da je zaključni sklep vendarle toliko pozitiven, da bi v njegovih delih ne smeli iskati le negativnih poudarkov. Nasprotno, vedno več se v njem opaža pozitivnih teženj. Fre

Priznanje tržaški umetnici v Neaplju

Tržaška slikarka Zora Koren - Škerkova je tudi letos sodelovala na neapeljskem slikarskem tekmovanju z naslovom «Secondo concorso nazionale — La donna, l'arte, il 2000». Na lanskoletnem podobnem tekmovanju je dobila eno izmed priznanj. Letos pa je dobila kar prvo nagrado, ali tako imenovani «Primo premio vincitore del concorso», kot je navedeno na motivaciji in priznanju. Tržaška umetnica je poslala na letošnje tekmovanje v Neapelj eno izmed svojih novejših olj in sicer «Kraški motiv».

V ZALOŽBI MLADINSKE KNJIGE

Liviu Rebreanu: GOZD OBEŠENCEV

Delo je bilo prevedeno iz romunskega izvirnika

Založba Mladinska knjiga je izdala zanimiv roman iz moderne romunske književnosti GOZD OBEŠENCEV, roman, ki sam na sebi sicer ni kako posebno veliko delo, je pa dostojen predstavnik romunske literature, ki je med Slovenci skorajda ne poznamo. Napisal ga je Liviu Rebreanu, ki je prav s tem romanom, prevedenim v mnoge evropske jezike lepo predstavil svojo literaturo svetu.

Roman, ki je napisan po resničnem dogodku — junak zgodbe je bil pisateljev brat — se dogaja v prvi svetovni vojni.

Mlad romunski študent doma iz Transilvanije, ki je pripadala avstro-ogrski monarhiji, je študiral v Budimpešti, ko je izbruhnila prva svetovna vojna. Čeprav je bil sin vdove, ki je s svojo vzgojo tudi vplivala na njegov značaj, se je javil v vojaško službo in bil poslan na fronto. Tu je doživel svoj prvi notranji konflikt s samim seboj, ko je prisostvoval obešanju češkega begunca, poročnika Svobode. Tedaj se je v njem nekaj prelomilo in mladi študent je začel premišljati o tem, za koga naj se bori, ali za svojo državo, avstro-ogrsko monarhijo ali za Romunijo, ki se je tedaj pripravljala, da stopi v vojno na strani Antante.

Apostol Bologa — tako je študentu ime — začne razmišljati o pobegu na rusko stran, vendar je vtem hudo ranjen in dalj časa odsoten s fronte. Ko se vrne, ga pošljejo na romunsko fronto. Tu mladi fant po razočaranju s svojo formalno zaročenko, doživi nežno ljubezensko srečanje z mladim madžarskim dekletom in se z njo zaroči.

Njegovo srečo motijo gozdovi obešencev, kajti avstrijska soldateska vsak dan obeša sumljive domačine in tudi vojake, češ da so izdajalci. Vse to usodno vpliva na mladega oficirja, ki se odloči, da končno tudi sam prebegne k Romunom. Toda na tej poti ga preseneti madžarska patrulja, kateri poveljuje njegov kolega iz polka. Aretirajo ga in obsodijo na smrt na vešalih. Tako konča življenje mladi romunski patriot, ki je po notranjem konfliktu spoznal, kje je njegova domovina in ki se je odločil, da se sam začne boriti zanjo.

Ta sicer preprosta zgodba je napisana morda nekoliko romantično, toda psihološko poglobljeno, mirno, s skopimi prikazi zunanjih dogajanj, zato pa skorajda pretresljivo in tako, da se bralcu vtisne v srce in razum. Roman o mladem romunskem študentu in oficirju, ki je za domovino žrtvoval svoje življenje, je sicer morda neaktualen. K nam je prišel dokaj pozno, najbrž dolgo časa potem, ko je knjiga izšla v originalu. Toda kljub temu ima delo svojo antimilitaristično noto in svojo pravo umetniško vrednost. To pa sta kvaliteti, ki dajeta temu še kar obsežnemu pripovednemu delu značaj trajne vrednosti. Zato bo ta roman najbrž našel dosti bralcev tudi pri nas. Vsekakor pa se je z njim romunska moderna literatura (sam pisatelj je umrl že med drugo svetovno vojno) dostojno predstavila slovenskim prijateljem knjig in tuje literature. Zato gre založbi, ki je našla to delo in ga izdala v slovenskem prevodu, (lep prevod je oskrbela Katja Špur), priznanje.

Sl. Ru.

čitajte PRIMORSKI DNEVNIK

V ZALOŽBI KOPRSKE «LIPE»

Slovensko učiteljišče v Kopru od 1875 do 1909

Delo je izšlo ob stoletnici ustanovitve slov. učiteljišča

Sredi leta 1876, torej pred točno sto leti, se je izteklo prvo šolsko leto nekdanjega učiteljišča v Kopru. Ko je leta 1875 poleg italijanskega začelo v Kopru delovati tudi slovensko in hrvaško učiteljišče, je močno primanjkovalo učiteljev, zlasti, ker je bila takrat uvedena obveznost obiskovanja osnovne šole vsem otrokom, ki so dopolnili 6 let starosti.

Prav za vzgojo učiteljskega kadra pa je bilo ustanovljeno učiteljišče v Kopru, ki se je tja preselilo iz Rovinja. Tako so takrat delovala na Primorskem tri učiteljišča, po eno v Trstu in Kopru z italijanskim učnim jezikom, ter učiteljišče v Gorici s slovenskim in italijanskim oddelkom. Koprsko učiteljišče je glede na pomen Kopra in Istre zlasti še glede na vstajajoči italijanski iredentizem dobilo poseben pomen.

Slovenski in hrvaški učiteljiščniki so se šolali v stalni napetosti in stalnih bojih, saj so bili na eni strani komaj osveščeni slovenski in hrvaški kmetje ter koloni, na drugi strani pa italijanski zemljiški veleposestniki. Razredni boj je na tem ozemlju prerasel v nacionalni boj, razredna nasprotja pa so temu boju dala posebno ostrino. Razumljivo je, da so se slovenski in hrvatski študentje, ki so se šolali na učiteljišču v Kopru, vzgojili ne samo v dobre pedagoge, temveč tudi v prave narodne vzgojitelje in buditelje, zlasti še, ker so se v tej šoli znašli preprosti, večinoma kmečki sinovi iz vseh predelov Primorske in Istre.

Na tem učiteljišču so delovali tudi mnogi znani pedagoški in kulturni delavci, na njem so bili vzgojeni pomembni možje, ki so veliko prispevali k rasti slovenske kulture. Pomembno pa je tudi dejstvo, da je koprsko učiteljišče postalo leta 1909 prvo popolnoma slovensko učiteljišče na Slovenskem.

O vsem tem govori publikacija Slovensko učiteljišče v Kopru 1875-1909, *ki jo je ob proslavah stoletnice učiteljišča izdala koprska založba Lipa. V tej knjigi je napisano in izpričano vse, kar naj bi vedeli o začetku delovanja te ustanove, o njenih dijakih in profesorjih, pa tudi o kulturnem in nacionalnem pomenu te ustanove.*

Ustanova, ki je v 34 letih obstoja (leta 1909 se je učiteljišče preselilo v Gorico) vzgojila 426 slovenskih in 117 hrvaških učiteljev in odigrala veliko vlogo ne samo pri vzgoji učiteljskega kadra, temveč tudi pri razrednem in nacionalnem osveščanju, to spominsko publikacijo tudi zasluži. Opozarjamo nanjo vse, ki jih ta vprašanja kakorkoli zanimajo, pa naj gre za ustanove ali posameznike. Vsi bodo v njej našli bogato, tudi ilustrirano gradivo o slovenskem učiteljišču v Kopru. Imena vzgojenih učiteljev, pomembnih kasnejših kulturnih delavcev, ki so izšli iz te šole, (pisatelji France Bevk, Jože Pahor, Ivan Vovk, Josip Ribičič, Viktor Car Emin, skladatelja Venturini, Kumar in mnogi šolniki ter imena mnogih gospodarstvenikov) pa imena profesorjev te šole, (Vladimir Nazor, zgodovinar Franc Kos, slikar Saša Šantel, slavist Ivan Koštial) pa samo pomembnost te šole še potrjujejo.

Sl. Ru.

horoskop horoskop horoskop horoskop horoskop

Veljaven od 12. do 18. julija 1976

OVEN (od 21. 3. do 20. 4.) Bolj pametno bo neke razprave, ki se že predolgo vlečejo, zaključiti in nato z delom nadaljevati. Nekdo, ki vam vsiljuje svoje misli, ima nekaj drugega za bregom. Tudi ljubljena oseba bi rada iz vas izsilila nekaj, do česar ima vso pravico. Prehlad in nervoza.

BIK (od 21. 4. do 20. 5.) Nekaj vas bo spravilo v dobro voljo in lotili se boste tudi tistega dela, ki ste ga doslej odlašali. Ne računajte pa, da bodo rezultati odlični in da bo šlo vse gladko. Dobili boste obisk ali neko prijetno pošto, vsekakor nekaj novega bo, kar vam bo prijalo.

DVOJČKA (od 21. 5. do 22. 6.) Če se boste držali načrtov, bo šlo vse prav, če ne, boste dolgo plačevali račun. Odgovornost je namreč dvostranska: daje zadoščenje pa tudi obveznosti. Neka sorodna oseba ali človek iz bližine vam bo napravil veliko uslugo. Stopite k zdravniku, da bo mir.

RAK (od 23. 6. do 22. 7.) Najprej izpolnite vse svoje naloge, nato si privoščite tudi kako svojeglavo odločitev. Ne računajte, da boste vedno uspeli in v vsem. Načrti za bližnjo bodočnost in priprave za neko potovanje. Nekdo iz ožje družbe ne bo preveč navdušen.

LEV (od 23. 7. do 22. 8.) Na poslovnem področju ali na delu bo prišlo do nekih razjasnitev. Sredi tedna se bo nekaj spet zapletlo in vse do konca boste imeli težave s sodelavci ali poslovnimi tovariši. V čustvenih razmerjih pa boste doživeli neverjetno prijetno spremembo. Glavobol.

DEVICA (od 23. 8. do 22. 9.) Vse se bo uravnalo in zgladilo, tako da boste konec tedna kar zadovoljni z rezultati, pa čeprav v žepu ne bo ostalo veliko. Z novimi načrti v novi teden, v novo dobo. Tudi v družinskem okolju bo vladalo soglasje in prijetno razpoloženje.

TEHTNICA (od 23. 9. do 23. 10.) S podporo nekih vplivnih osebnosti ali vsaj ljudi, ki bodo imeli do vas razumevanje, boste dosegli to, kar vam ni uspelo doseči doslej. Vsekakor bo teden vsestransko pozitiven. Tudi na čustvenem področju boste namreč doživljali le prijetno soglasje.

ŠKORPIJON (od 24. 10. do 22. 11.) Vse motnje bodo odstranjene, če boste pravočasno ubrali pot kompromisa. Nikakega dvoma ni, da imate vi prav, toda v sporu s trmastimi ljudmi odneha tisti, ki je bolj pameten. Dokažite svojo pripravljenost.

STRELEC (od 23. 11. do 20. 12.) Z veselim srcem boste nadaljevali, kar ste začeli in uspelo vam bo speljati vse načrte pod streho. Tudi tiste, ki ste jih začeli in opustili. V ljubezni pa se bo nekje nekaj zrušilo, pri čemer pa ne mečite vse krivde na druge.

KOZOROG (od 21. 12. do 20. 1.) Sprejmite ponudbo za sodelovanje ali delo, kajti danes ni lepih poslov na pretek. Seveda ne računajte s samimi velikimi rezultati. Včasih je prav zadovoljiti se z malenkostjo, ki zagotavlja pot v bodočnost. Veliko več zadoščenja v ljubezni in zdravju.

VODNAR (od 21. 1. do 19. 2.) Bodite pozorni na sleherno svojo potezo, pa tudi na poteze svojih sodelavcev. Zvezde so vam sicer naklonjene, toda vaši načrti so preveč drzni in včasih ste preveč površni. Če kaj ne bo šlo po vaših mislih, boste našli zatočišče med svojci.

RIBI (od 20. 2. do 20. 3.) Zanimiva pobuda vam bo prišla od tam, od koder bi jo mogli najmanj pričakovati. Bodite previdni, da vas kdo ne spodnese. Opravka boste imeli tudi z ljudmi, ki ne izbirajo sredstev. Na potovanje boste šli in se prav prijetno počutili, pa čeprav to ne bo poceni.

Na Angleškem že četrt stoletja niso zabeležili tako hude suše

Morda bo kdo rekel, da smo že dolgočasni, ker o tem ponovno pišemo. Morda nas bo čas prehitel in bo v trenutku, ko bo ta zapis prišel pred bralce, lil dež. Toda tudi lep in daljši dež ne bo mogel popraviti tega, kar je pokvarila suša. In če bi dež popravil škodo na enem koncu, je ne bo povsod, koder je doslej vladala suša. V mislih imamo namreč sušni val, ki je zajel vso zahodno Evropo.

V zadnjih dneh smo ponekod po severni Italiji imeli nekaj ploh, ki so «zmočile prah», kot se je nekdo izrazil. Strokovnjakov dosedanji dežji niso potolažili in pomanjkanje moče je še vedno zelo aktualen problem za vrsto področij in za več kultur. Če se je sicer pšenica rešila in je bo manj le za kakih 5 do 10 odstotkov, koruza v severni Italiji bolj slabo kaže. Koder je ne morejo zaradi pomanjkanja vode zalivati, se že zvija in če je res, da bi se ob obilnem dežju mogla popraviti, za sedaj take moče še ni in nekateri zelo skeptično gledajo na vode iz bazenov in zajetij ENEL za rešitev iz hude suše. Najhuje pa je glede živinoreje, za katero ni dovolj krme.

Če naj nas tolaži dejstvo, da je drugod še slabše, stopimo v Francijo.

V Franciji se je vlada že večkrat sestala, da bi razpravljala o tem, kako zadevi odpomoči. Po tem, kar trdijo v kompetentnih krogih, je Francija imela doslej že za okoli 5 milijard dolarjev škode. Res je, da je Francija zelo bogata država in da njeno kmetijsko bogastvo ne predstavlja niti 20 odstotkov vrednosti njene industrijske proizvodnje, toda 20 odstotkov manjši pridelek pšenice in kar 50 odstotno nižji pridelek koruze nekaj pomenita tudi za Francijo. Če k temu dodamo pomanjkanje krme in ustrezni pravi pokol živine, bi se letošnja suša mogla čutiti v Franciji še celih pet alj več let. Ne pozabimo, da se hlev, ki smo ga izpraznili, s težavo spet napolni.

Ker je suša zajela že tudi vinograde, je nevarno, da bo tudi grozdja manj, pa čeprav je do trgatve še daleč.

Iz Francije stopimo na Holandsko. Tu je živinoreja prav tako v nevarnosti. Zato so holandske oblasti poklicale na pomoč vojsko, ki skrbi za dovažanje vode naseljem in prvenstveno čredam na paši ali v velikih hlevih. Holandska vojska tudi v vsej naglici koplje prekope za namakanje.

Niti Avstrijcem ni veliko bolje, pa čeprav je Avstrija začutila sušo šele v zadnjem času. Zato pa imajo v Avstriji zelo vroče dni. Švicarjem pa primanjkuje krme in tudi v tej tako urejeni deželi, kjer je praktično «vse odmerjeno», začenja odpovedovati, ker ne vedo, odkod naj nabavijo krmo za živino. Pri sosedah, v Italiji, Franciji in Zahodni Nemčiji bi je namreč ne mogli dobiti.

O Zahodni Nemčiji smo že pisali, da je vlada nekaj časa zadevo zanemarila, ker da je zahodnonemško bogastvo dovolj veliko, da zagotovi preskrbo od zunaj, kolikor domače kmetijstvo odpove. To je sicer povsem res, toda pomanjkanje vode čuti tudi že zahodnonemška industrija, nadalje energetika, rečni promet, da ne govorimo o ekologiji. Na nekaterih zahodnonemških rekah, kot na primer na veliki plovni arteriji Labi pojejo šlepi s 15 do 20 odstotnim tovorom, ker je vodostaj zelo nizek.

Pa tudi iz Vzhodne Nemčije prihajajo dokaj slabe vesti. Tudi to deželo je zajel val suhe vročine, ki slabo vpliva na letino. V Zahodni in Vzhodni Nemčiji računajo z zelo slabo letino sladkorne pese, zato smemo že sedaj računati, da se bo cena sladkorja močno dvignila, pa čeprav smo pri nas prav pred nedavnim že prišli do «plafonske» cene 500 lir za kg. V obeh Nemčijah računajo tudi z zelo slabim pridelkom krompirja.

Če iz Nemčije stopimo na Švedsko, bomo dali le en sam zato pa zelo zgovoren podatek: Stockholmsko jezero ni v zadnjih 300 letih nikoli imelo tako malo vode, kot je ima sedaj. Temu ustrezno je tudi po drugih krajih nižje, torej južne Švedske.

Nič boljše, če ne celo slabše je na Angleškem. Prvenstveno v južni Angliji, kjer takšne suše, kakršno imajo sedaj, niso imeli že najmanj 250 let. Zaradi pomanjkanja vode je na Angleškem prepovedano neracionalno uporabljanje vode. Posebno v tovarnah so uvedli skrajno varčnost in že pravo racionalizacijo vode. Jasno, da se sedanja suša odraža na pridelku, manj pridelka pa pomeni višjo ceno in predsednik združenja farmarjev je opozoril angleške gospodinje, naj se pripravijo na kako neprijetno presenečenje, med katerimi bo tudi to, da si ne bodo mogle priskrbeti hrane za zimo «po dosedanjih cenah». «Tudi če bi danes močno zalilo, pravi isti britanski funkcionar, bi se v nekaterih kulturah prav nič ali zelo malo spremenilo, kajti nekoliko prepozen bi bil za nekatere kulture dež».

Francoski ljudje, ki jim je na skrbi kmetijstvo, pa prav tako menijo, da bi bil dež prepozen za živinorejo in za sladkorno peso. Pravzaprav bi sedanji dež pomagal, da bi bilo nekaj stranskih kultur, toda glavne ne more več rešiti; npr. tudi sladkorna pesa bi se le popravila, ne bi pa mogla dati tega, kar bi dala v normalnih vremenskih razmerah.

KRIŽANKA... z našim krajem

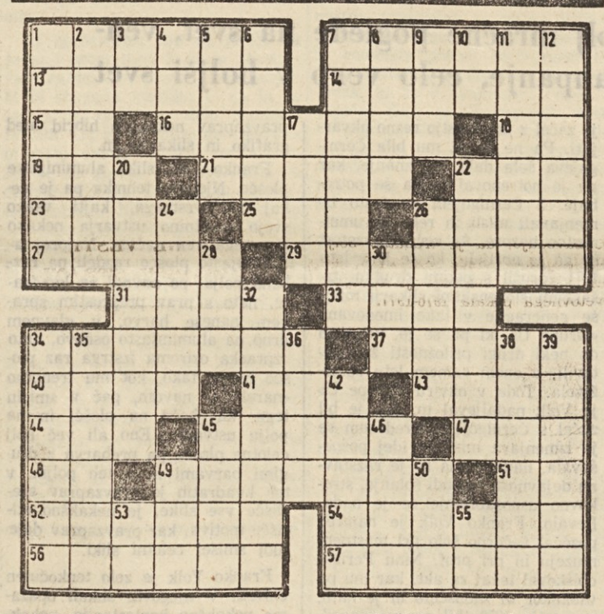

VODORAVNO: 1. nevarnost v gorah, 7. kordiljerska država v ZDA z največjim mestom Las Vegas, 13. bakrorezni šilek, okenska izložbena navojnica, 14. v grški mitologiji lep mladenič, ljubljenec Afrodite, 15. znamka italijanskih tovornjakov, 16. ki je (navadno) slabe volje, 18. Leslie Irving, 19. mamin ljubljenček, 21. oceten, 22. skala, 23. podoben, 25. šolska ocena, 26. ženske brez družbe, 27. ameriški režiser (Elia), 29. kdor živi ob jezeru, 31. zdravilna rastlina, 33. ime filmskega igralca Manfredija, 34. nagajiv, nadležen, 37. žepna beležka, 40. zaključek molitve, 41. zgornji del mape, 43. tuje žensko ime, 44. ceniki na pol, 45. ime slovenskega pesnika Bora, 47. afriški veletok, 48. veznik, 49. vodja Slovenske ljudske stranke in duhovnik (Anton), 51. Čehov Anton, 52. neokretneži, okorneži, 54. nizozemski humanist (Rotterdamski), 56. nespreten, 57. davek na uvoženo ali izvoženo blago.

NAVPIČNO: 1. «naš kraj», 2. ime filmske igralke in pevke Power, 3. španski spolnik, 4. mesto v SAP Kosovo, 5. očka, 6. Šolmanovo ime, 7. pripravljen, 8. raj, paradiž, 9. pred nemškimi imeni, 10. Arnott Neill, 11. položaji, ko se je treba odločiti med dvema možnostima, 12. prebivalec stare azijske države, 17. krajša razprava, 20. ki vsebuje elemente, ki povečujejo dojemljivost, razumljivost, 22. rumeno rdeče rastlinsko barvilo, ki je v korenju, 24. manjša skala, 26. gospod v španščini, 28. preko, zgoraj, 30. italijanski nogometaš, 32. raztresen, neskrben, 34. ameriški filmski igralec (Al), 35. poudarek, 36. atlantski pakt, 38. nraven, 39. je lahko ogrska in tudi pasja, 42. človek brez prevoznega sredstva, 45. se spreminjajo z okusi, 46. malodušen, neodločen človek, 49. cerkveni zbor, 50. ruski vladar, 53. ime grške črke, 55. Zorman Ivo.

(lako)

RADIO TELEVIZIJA

NEDELJA, 11. JULIJA 1976

ITALIJANSKA TELEVIZIJA
Prvi kanal

11.00 *Maša in Praznični dan*
12.15 *Kmetijska oddaja*
13.30 DNEVNIK
18.30 *Program za mladino*
Ihtavi, simpatični «Braccio di ferro» — trije risani filmi
18.50 *Skupaj, kot bi se nas ne tikalo*
20.00 DNEVNIK
20.45 *Toma:* PRIMER OBERON, TV film
21.40 ŠPORTNA NEDELJA
22.10 *Tukaj planet Zemlja: odgovorite*
23.00 *Napoved programa za prihodnje dni*
Ob koncu DNEVNIK

Drugi kanal

15.25 ŠPORTNO POPOLDNE
Avtomobilizem, Tour de France, Baseball
18.40 *Podeljevanje nagrad za televizijsko režijo*
19.50 DNEVNIK — ODPRTI STUDIO
20.45 BIM, BUM, BAM
21.40 DNEVNIK — ZADNJE VESTI
22.05 POTOVANJE SKOZI BENEŠKI BIENALE

JUGOSLOVANSKA TELEVIZIJA
Ljubljana

10.10 POROČILA
10.15 *Za nedeljsko dobro jutro: Savski val*
11.00 *H. de Balzac:* TETA LIZA, dramska nadaljevanka
12.30 *Kmetijska oddaja*
13.30 POROČILA
13.35 *Boks:* PARLOV — ADINOLFI
14.55 *Igre brez meja*
16.15 ILIDŽA 76
17.25 *Morda vas zanima: Taborniki*
18.10 NIKOLA TESLA — FILM OB 120-LETNICI rojstva znanstvenika
18.13 POROČILA
18.45 Dr — jugoslovanski film
20.30 DNEVNIK in *Tedenski gospodarski komentar*
21.00 *S. Karanović:* NA VRAT NA NOS, nova nadaljevanka
21.55 *Skrivnosti Jadrana:* VELIKA MEDVEDICA — dokumentarec
22.25 DNEVNIK

Koper — barvna

20.30 *Otroški kotiček: 20.000 milj pod morjem*
21.15 ZAMENJAJMO SI ŽENE — celovečerni film
22.50 *Olimpiade včeraj:* Peterica velikih

Zagreb

12.00 *Narodna glasba*
13.30 *Nedeljski pogovori*
21.05 BEOGRAJSKE ZGODBE

TRST A

8.15, 13.15, 14.15, 20.15, Poročila; 8.05 Slovenski motivi; 8.30 Kmetijska oddaja; 9.00 Maša; 9.45 Webrov Kvintet; 11.15 Mladinski oder; 12.00 Nabožna oddaja; 12.30 Glasbena skrinja; 13.30 Glasba po željah; 15.45 Glasbeni popoldan; 17.00 Žarko Petan: «Igralci»; 17.40 Nedeljski koncert; 18.30 Filmska glasba; 19.00 Ritmi; 20.45 Pratika; 22.00 Nedelja v športu; 22.10 Sodobna glasba; 22.20 Glasba za lahko noč.

KOPER

7.30, 8.30, 13.30, 14.30, 18.30, 21.30 Poročila; 8.40 Kako se počutiš; 10.00 Z nami je . . . ; 10.30 Dogodki in odmevi; 10.45 Festivalbar; 11.45 Orkester Warner; 12.10 Glasba po željah; 13.25 Zunanjepolitični pregled; 14.00 Popularne pesmi; 15.00 Orkester Stevens; 15.30 Juke box; 16.00 Koncert na trgu; 17.30 La Vera Romagna; 18.00 Sosednji kraji in ljudje; 18.50 Glasba po željah; 19.00 Naša pomlad - otroški in mladinski pevski zbori; 19.30 Zvoki; 20.00 Prenos RL; 20.30 Lahka glasba; 21.00 Naši popevkarji; 22.15 Operetna glasba.

RADIO 1

8.00, 13.00, 19.00, Poročila; 6.25 Almanah; 9.00 Godala; 11.00 Poletne improvizacije; 12.00 Popularne plošče; 13.20 Kič; 14.30 Operetna glasba; 15.45 Glasbeni variete; 17.00 Sandra Mondaini in Raimodno Vianello; 17.35 Orkestri; 19.30 Solistični koncert; 20.20 Jazz za mladino; 21.15 Klasik leta: Orlando Furioso; 21.45 Flavta in čembalo; 22.20 Ponovno na sporedu.

RADIO 2

7.30, 8.30, 13.30, 19.30 Poročila; 7.50 Jutranji spored; 9.35 Veliki variete; 11.05 Alto gradimento; 12.00 Popevke; 12.35 Nedeljski gost; 14.00 Plošče; 15.00 Preizkušajo se diletanti; 17.00 Glasba in šport; 20.00 Slavni interpreti; 21.10 Opereta; 22.50 Pozdravljena Evropa.

SLOVENIJA

7.00, 8.00, 10.00, 14.00, 20.00 Poročila; 7.15 Danes je nedelja; 8.30 Za kmetijske proizvajalce; 9.05 Joše Pivin: Suzanino čudovito potovanje - igra za otroke; 10.05 Še pomnite, tovariši . . . ; 10.55 Vojaki, dober dan!; 11.05 Iščemo popevko; 14.20 Nedeljska reportaža; 14.45 Obisk pri orkestru Reginald Hale; 15.05 Nedeljsko popoldne: poročila o športnih dogodkih in humoreska tedna: Milčinski: Skavt Peter; 17.00 Marjan Marinc: Stric Gabrijel ima vedno prav; 20.40 Glasbene razglednice; 20.50 Lahko noč, otroci!; 21.00 V nedeljo zvečer: 23.20 Skupni program; 00.05 Pesmi

PONEDELJEK, 12. JULIJA 1976

ITALIJANSKA TELEVIZIJA
Prvi kanal

13.00 *Poljudna znanost:* ZAKAJ TOTO'?
13.30 DNEVNIK
14.00 *Posebna oddaja iz parlamenta*
18.30 *Program za mladino*
Leteči predmeti, ki jih še niso identificirali: UFO
19.25 *Smith: Rešite kralja*, osma epizoda
20.00 DNEVNIK
20.45 IL PECCATO DI LADY CONSIDINE
22.40 *Filmske premiere*
Na koncu DNEVNIK in *Vremenska slika*

Drugi kanal

18.30 RUBRIKE DNEVNIKA ŠTEV. 2: *Anketa in Šport*
19.00 *Čudovita zgodovina olimpijskih iger* — peto nadaljevanje
20.00 DNEVNIK — ODPRTI STUDIO
20.45 JEKYLL
22.00 DNEVNIK
22.10 SIMFONIČNI KONCERT
Ob koncu DNEVNIK — ZADNJE VESTI

JUGOSLOVANSKA TELEVIZIJA
Ljubljana

18.45 *Obzornik*
19.00 *Neven* — pripravlja TV Beograd
19.35 *Odločamo*
19.45 *Mladi za mlade*
20.15 *Risanka*
20.30 DNEVNIK
21.00 *W. Trevor* — LJUBEZENSKA ZGODBA, angleška drama
21.55 *Ne prezrite* — LJUBLJANSKE POLETNE KULTURNE PRIREDITVE
22.20 *Mozaik kratkega filma:* GUERNICA
22.40 DNEVNIK

Koper — barvna

20.55 *Otroški kotiček*
21.15 DNEVNIK
21.35 *Živalski vrtovi* — BERLIN
22.00 *Pozdravite vse doma: Ansambel Resonanca*
22.30 *Mojstri stare japonske obrti* — sedmo nadaljevanje
23.00 *Baletni večer* — ČUDEŽNI MANDARIN

Zagreb

18.35 *Koledar*
21.00 *B. Kops:* JUTRI BO ŠE LEP DAN — TV drama
22.20 *Mozaik*
23.05 *Dokumentarni film*
23.45 KRONIKA DUBROVNIŠKIH POLETNIH IGER

TRST A

7.15, 8.15, 13.15, 14.15, 20.15 Poročila; 7.05 Jutranja glasba; 11.35 Opoldne z vami; 13.30 Glasba po željah; 17.00 Program za mladino; 18.30 V ljudskem tonu; 19.10 Pravna posvetovalnica; 19.20 Jazzovska glasba; 20.35 Slovenski razgledi; 22.15 Glasba za lahko noč.

KOPER

7.30, 8.30, 12.30, 17.30, 18.30, 21.30 Poročila; 8.40 Jutranja glasba; 10.00 Z nami je . . . ; 10.10 Radijski oder; 10.45 Festivalbar; 11.15 Poje Frankie Valli; 11.45 Ansambel Molinari; 12.05 Glasba po željah; 14.00 Na športnih igriščih; 14.35 Pismo iz . . . ; 14.40 Simfonični poemi; 15.15 La Vera Romagna; 15.30 Mini juke box; 16.00 Orkester; 16.45 Gastronomska oddaja; 17.45 Operne uverture; 18.00 Športni pregled; 18.15 Melodije in ritmi; 19.00 Glasbeni cocktail; 19.35 Slovenski oktet in Goriški oktet; 20.00 Prenos RL; 20.30 Lahka glasba; 21.00 Orkestri; 22.00 Pisana glasba; 22.35 Operna glasba.

RADIO 1

7.00, 8.00, 13.00, 15.00, 19.00 Poročila; 6.30 Budilka; 8.30 Jutranje popevke; 9.00 Vi in jaz; 11.00 Poletni program; 11.30 Orkester; 12.10 Hit parade; 13.20 Pisan spored; 14.15 Neapeljske popevke; 15.00 Turizem, šport in še kaj; 15.30 Nadaljevanka; 15.45 Italijanski motivi; 17.05 Komorna in operna glasba; 17.35 Knjižne novosti; 19.30 Zdravniške novosti; 19.50 Dirigentska umetnost; 20.30 Sodobni ital. skladatelji.

RADIO 2

7.30, 8.30, 13.30, 15.30, 19.30 Poročila; 7.50 Drugi dan; 9.35 Rossinijevo življenje; 10.35 Na počitnicah; 12.40 Alto gradimento; 14.00 Plošče; 15.40 Glasbeno-govorni spored; 17.20 Tour de France; 17.30 Posebna oddaja; 18.30 Plošče; 21.05 Mascagnijeva «Cavalleria rusticana».

SLOVENIJA

7.00, 8.00, 11.00, 13.00, 16.00, 20.00 Poročila; 6.15 Danes za vas; 7.20 Rekreacija; 7.50 Na današnji dan; 9.08 Glasbena matineja; 10.05 Pisan svet pravljic; 10.20 Pesmice na potepu; 10.40 Vedre melodije; 12.03 Za vsakogar nekaj; 13.10 Veliki revijski orkestri; 13.30 Kmetijski nasveti; 13.40 Pihalne godbe; 14.30 Priporočajo vam . . . ; 15.05 Amaterski zbori; 16.45 «Vrtiljak»; 17.45 Z zabavnim orkestrom; 18.00 Studio ob 18.00 uri; 19.00 Iz glasbene produkcije RTV Koper; 19.25 Zvočni signali; 20.40 Ansambel Franca Flereta; 20.50 Lahko noč, otroci!; 21.00 Če bi globus zaigral; 23.20 Popevke; 00.05 Tomaž Kralj: Pesmi; 00.15 Za ljubitelje jazza.

JUGOSLOVANSKA TELEVIZIJA OD 13. DO 17. JULIJA 1976

TOREK, 13. julija

19.10 Obzornik; 19.25 Brata Bojović; 20.00 Trisul - dokumentarni film; 20.15 Risanka, 20.30 Dnevnik; 21.00 Mednarodna obzorja: Španija danes; 21.55 Spring: Zanikrni tiger; 22.45 Dnevnik; 23.00 Olimpijske igre - reportaža iz Montreala.

KOPRSKA BARVNA TV

20.30 Odprta meja - slovenska oddaja; 21.00 Otroški kotiček - risanka; 21.15 Dnevnik; 21.35 Posel gospe Warenove - celovečerni film; 23.05 Libanon - dokumentarna oddaja.

SREDA, 14. julija

18.55 Obzornik; 19.10 Kolesarjenje; 19.45 Olimpijske igre 76 - barvna reportaža; 20.30 Dnevnik; 21.00 Film tedna: Afonja sovjetski film; 22.30 Miniature: Mitja Gregorač - tenorist; 22.45 Dnevnik.

KOPRSKA BARVNA TV

20.55 Otroški kotiček - risanke; 21.15 Dnevnik; 21.35 Indiosi - dokumentarna oddaja; 22.05 Igre brez meja; 23.25 Po poteh zahoda - Dolgo potovanje.

ČETRTEK, 15. julija

18.55 Obzornik; 19.10 Mozaik; 19.15 Kon Tiki - poljudna znanost; 20.15 Risanka; 20.30 Dnevnik; 21.00 Konic: Najvažnejši dan življenja - nadaljevanka; 22.05 Kam in kako na oddih?; 22.15 Četrtkovi razgledi: Stevardesa; 23.00 Glasbeni magazin; 23.30 Dnevnik.

KOPRSKA BARVNA TV

20.55 Otroški kotiček - risanke; 21.15 Dnevnik; 21.35 Dobri vojak Švejk - celovečerni film; 23.05 Zenica - mesto jekla.

PETEK, 16. julija

19.00 Obzornik; 19.15 Catch Candy - serijski film; 19.45 Umetnost in stvarnost - Kubizem; 20.05 Nasveti za dom: Zaloge hrane; 20.30 Dnevnik; 20.55 Notranjepolitični komentar; 21.05 Kapitan Mikula Mali - nadaljevanka; 21.40 S poti po Boliviji - dokumentarec; 22.15 Helena, sodobna žena - nadaljevanka; 23.05 Dnevnik; 23.20 Olimpijske igre.

KOPRSKA BARVNA TV

20.55 Otroški kotiček - risanke; 21.15 Dnevnik; 21.35 Prekleto močvirje - film; 23.00 Narodna glasbena oddaja.

SOBOTA, 17. julija

19.25 Veliki raziskovalci: Aleksander von Humbolt; 20.15 Risanka; 20.30 Dnevnik; 20.50 Zunanjepolitični komentar; 20.55 Olimpijske igre - prenos začetne slovesnosti. 23.30 Dnevnik.

KOPRSKA BARVNA TV

20.30 Otroški kotiček - risanka; 20.40 Dnevnik; 20.55 Olimpijske igre v Montrealu -

Maks Zadnik

ISTRSKI ODRED

96.

(ODLOMKI IZ KNJIGE V AVTORJEVEM IZBORU)

Napad na več ko dvakrat močnejšo nemško kolono v Javorju ter vdor v Hrušico, kjer so borci presenetili nemškega oficirja in podoficirja, je zbudil izredno močan moralno-politični odmev med brkinskim ljudstvom in borci, saj je odločno zanikal sovražnikovo propagando, da so partizani tod uničeni. Hkrati pa je zmedel nemško poveljstvo in ga prepričal, da partizanov ni mogoče uničiti kar tako.

Partizanski udar pa je sprožil tudi bliskovite protiukrepe presenečenega sovražnikovega poveljstva, ki je imelo tedaj v Podgradu okoli 500, v Materiji približno 250 in na Kozini več kot 300 gorskih lovcev iz bataljona «Heine» ter drugih enot. Tokrat Nemci niso čakali jutra. Komaj so se borci 4. čete umaknili iz Hrušice prek Javorja proti Brezovemu brdu, že so hitele za njimi iz vseh bližnjih postojank dolge kolone Nemcev in italijanskih fašistov. Z Gabrka pa se je vrnila v Javorje tista kolona, ki je bila krenila hkrati z razbito iz Podgrada.

Zato je moral četni komandir hitro in odločno ukrepati, da ne bi Nemci presekali četi umika proti Vremski dolini, saj je ena izmed njihovih kolon prispela v mline pod Javorje takoj za umikajočimi se partizani. Kljub takojšnji nemški intervenciji in obsežnosti protiukrepov — 80 gorskih lovcev je udarilo iz Podgrada ter marširalo 5 ur na Suhorje in Ostrožno brdo in ostalo tam celo noč, 80 pa jih je prišlo iz Materije na Artviže in v Padež, Mislice in Vatovlje — je ostalo nemško zasledovanje brezuspešno. Četa se je v nočnem pohodu po globokem snegu umaknila k nemški postojanki, približno 20 km daleč, v Vremski Britof. Tak «lov» s podobnim izidom se je nadaljeval tudi v naslednjih tednih in mesecih. V njem je nemška moč postopoma kopnela, partizanska pa rasla.

O akciji v Hrušici in umiku v Vremsko dolino je Karel Vene zapisal v svojih spominih:

«. . . Celo noč smo bredli po globokem snegu. Zjutraj, tik pred svitanjem smo z nadčloveškimi napori prispeli v Vremski Britof in se nastanili v nekem lesenem skednju. Bili smo poleg postojanke in prav s tem smo Nemce spet prelisičili, kajti njihova logika ni mogla dojeti in nikoli ni dojela naših ukan in naše iznajdljivosti.»

Nemci so zaradi partizanske drznosti v naslednjih dneh spet močno okrepili nadzor po Brkinih, vendar partizanov niso izsledili, ker jih je varovalo ljudstvo in jih hranilo kamorkoli so prišli. Brkine pa je konec januarja zadela še ena huda nesreča: pojavil se je pegavi tifus, ki so ga prinesli s seboj četniški begunci. Ta je zahteval spomladi 1945 mnoge žrtve. Kako se je 4. četa v naslednjih dneh prebijala in se izmikala sovražnikovim zasledovanjem, zvemo iz njenih poročil, bataljonovega operacijskega dnevnika ter Venetovih in Zorčevih spominov.

Poveljstvo 4. čete je 28. januarja poročalo štabu 4. bataljona: «V notranjosti Brkinov se podnevi ni mogoče gibati zaradi intenzivne sovražnikove kontrole. Pohode čez Brkine opravimo največkrat ponoči. Zadržujemo se skriti okoli postojank do 15. ure...»

V operacijski dnevnik pa je štab 4. bataljona isti dan vpisal:

«Četrta četa se v Brkinih stalno spopada s sovražnikom, ki ta sektor pogosto napada...»

Še bolj realno podobo o razmerah, v katerih je četa delovala konec januarja v Brkinih, nam dajejo Venetovi spomini:

«Ko se je zdanilo (misli na 23. januar 1945 — op. pisca), je že bila v vasi četniška patrulja. Opazili smo jo iz skednja, skozi špranje med deskami. Z enim samim rafalom bi bil lahko pobral vseh pet ‚kosmatincev'. Komaj smo se vzdržali, kajti če bi bili streljali, bi se bili od tam težko rešili. V skednju smo ostali do poznega popoldne in tam tudi kosili. Z nami je bil tudi borec Stanko Zgrablič, domačin, ki je poskrbel, da so nam terenci skuhali in prinesli kosilo. Proti večeru pa smo odšli proti Divači. Četniki (bili so pripadniki srbskega prostovoljskega korpusa — nedičevci — op. pisca) so nas gledali s proge, le 500 do 1000 m daleč, vendar niso na nas streljali...»

Po umiku iz Vremske doline se je 4. četa vrnila proti Materiji in se zadrževala nekaj dni po vaseh Kovčice, Orehek, Slivje, Ritomeče in Brezovica. Tu je njen komandir obolel in se potem zdravil v mlinu pri Vatovčevih nad vasjo. Že pred 30. januarjem pa je četa odšla proti Barki in Vremski dolini. Nemški pritisk se je v zadnjih dneh januarja unesel, ker je nemško poveljstvo odpoklicalo iz Materije in s Kozine del bataljona «Heine», v postojankah pa so ostali pretežno stari vojaki. Četniki in nedičevci pa tedaj na tisto območje še niso vdirali. Zato je poveljstvo 4. čete obvestilo štab 4. bataljona, da je v Brkinih že tri dni mirneje.

Konec januarja je bila večina bataljona še vedno v taborišču med Mašunom in Koritnicami. Dne 28. januarja ja je naposled dobil štab bataljona iz štaba VII. korpusa nakazilo za 100 oblek in 50 parov čevljev. Opreme pa še ni bilo. Težave s prehrano so se večale, zato je odšla 31. januarja patrulja pod vodstvom bataljonskega komisarja in četnega ekonoma ponjo v Pivške Dolane; od tam so jo terenci pripeljali z vozovi skozi sovražno postojanko na Pivki. Glavna oskrba za bataljon je šla skozi Koritnice. Tja so hodile tudi bolničarke Helena Mihelič, Ivanka Cetin in Marija Vergan prat in parit perilo. Pomagale so jim vaške mladinke Lojzika Novak, Dora Knafelc, Vida Knafelc, Stana Tomšič, Vera Ludvik, Marija Delost in Pavla Kirn. Vendar je bilo življenje za tovarišice v bataljonu prenaporno, zato je štab bataljona predlagal 29. januarja štabu VII. korpusa, naj bi jih premestil v zaledne enote ali odpustil. In res je bilo še isti dan sklenjeno, da se Ivanka Cetin premesti na KIVP; vendar je premestitev odklonila, Verganova in Miheličeva pa sta prav tako vztrajali v bataljonu.

Konec januarja se je iztekla doba Istrskemu odredu kot 4. bataljonu 9. brigade. Glavni štab NOV in PO Slovenije je 27. januarja 1945 s telefonsko depešo št. 53 izločil iz pristojnosti VII. korpusa KIVP in 4. bataljon 9. brigade ter ju podredil štabu IX. korpusa. Štab IX. korpusa je bataljon vključil v 30. divizijo, v 18. SNOUB «Bazoviško», ter o tem takoj obvestil bataljonski štab in KIVP z odredbo št. 99 in 98. Odločil je, da 4. bataljon 9. brigade in KIVP ostaneta še nadalje na tistem območju z enakimi nalogami in jima ukazal, da ga takoj obvestita o razmerah in možnostih za mobilizacijo na svojem področju.

(Nadaljevanje sledi)

PLAVANJE

KRATKA ZGODOVINA OLIMPIJSKEGA PLAVANJA

Najprej podviži Kanahamoka in Tarzana «Revolucija» Japonske, Avstralije in NDR

Ženske so začele kar v pristanišču Stockholma - V Berlinu obrat s prevalom - Furukava je plaval pod vodo - Napaka v Rimu

Današnje plavanje ima bolj malo skupnega s tistim iz prvih olimpijskih iger. V nasprotju z atletiko, ki je že 100 let v skoraj istem okviru, se je plavanje do današnje organizacijske stopnje povzpelo razmeroma pred kratkim in postopoma.

Mejnik bi lahko postavili leta 1924 v Parizu. Ne samo zaradi Johna Weissmüllerja — kasnejšega Tarzana — temveč zaradi dejstva, da je bil za tedanje tekmovanje zgrajen pravi bazen.

Na prvih OI moderne dobe so leta 1896 v Grčiji plavali v morskem zalivu blizu Pireja, štiri leta kasneje v Parizu pa kar v reki Seni. Leta 1908 je bila v Londonu ustanovljena mednarodna plavalna zveza FINA. Plavali so na 100, 400 in 1500 m prosto, 100 m hrbtno, 200 m prsno in v štafeti 4x200 m prosto.

Leta 1912 so nastopile tudi ženske, njihov nastop pa je bil drugorazreden. Svoje tekmovanje so opravile kar v stockholmskem pristanišču. Znamenite so postale te igre zaradi velike osebnosti havajskega plavalca Kanahamoka, ki je 100 m preplaval v času 1'3''4. Po prvi svetovni vojni so v Antwerpnu plavali v jarku vojaške utrdbe. Med zmagovalci najdemo na 100 m ponovno Kanahamoka. Njegov čas je bil po osmih letih še boljši: 60''4.

Kanahamoka (celo dva), najdemo tudi v Parizu leta 1924, boljši od njiju pa je bil «Tarzan» Weissmüller, zmagovalec na 100 m v 59''. Weissmüller je tedaj zmagal tudi na 400 m s časom 5'4''2, štiri leta kasneje pa ponovil zmago na 100 m, medtem ko si ni več upal iskati slave na 400 m.

Na 1500 m najdemo na prvih mestih Sveda Borga s časom 19 minut 7''2. Njegov rekord je kljuboval kar 9 let.

Do prvega velikega preobrata v svetovnem plavanju je prišlo na OI leta 1932 v Los Angelesu. Japonci so presenetili ves svet in zmagali skoraj povsod. O njih se je potem govorilo čudežne stvari, ki pa so bile brez osnove. Druge države so celo poslale na Daljni vzhod svoje «izvedence-vohune», ki pa so odkrili samo to, da so Japonci veliko več trenirali kot ostali.

Na igrah v Berlinu je bila razlika že odpravljena, čeprav so bili Japonci še med boljšimi. Leta 1936 se je v hrbtnem slogu pojavil obrat s prevalom. Prikazal ga je American Kiefer.

Po drugi svetovni vojni so v Londonu leta 1948 še čutili rane. Znamenitost teh iger je bila Danka Grete Andersen, ki je kasneje kot prva ženska preplavala Rokavski preliv.

V Helsinkih je prišlo do druge male revolucije. V ospredje je mogočno stopila Madžarska, ki je v ženski konkurenci osvojila 4 od 5 možnih ztalih kolajn. Ves svet je tedaj obkrožila slika francoskega očeta, ki je oblečen skočil v bazen, da bi pozdravil zmago sina na 400 m.

Avstralci so ves svet prisilili, da je vrhunsko formo dosegel izven sezone. Sami so bili seveda brez teh težav in njihova ekipa je doživela veliko zmagoslavje. Pri moških so domačini osvojili 5 od 7 možnih zlatih kolajn, v ženski konkurenci pa se je pojavila legendarna Dawn Fraser, ki je nato še dvakrat zmagala na 100 m prosto. Zgodovinski je bil tudi dosežek Crappove na 400 m. Kot prva ženska je plavala manj kot 5 minut. ZDA so osvojile dva naslova, po enega pa Nemčija, Velika Britanija in Japonska. Prav Japonec je bil kriv, da danes v prsnem slogu diskvalificirajo plavalca, ki potone celo glavo. Furukava je razvil namreč čisto poseben slog. Plaval je pretežno pod vodo in dihal vsakih 30 m in tudi več. Tehnična komisija je po igrah ugotovila, da je plavanje pod vodo škodljivo in slog prepovedala. Razveljavili so tudi njegov svetovni rekord 2'34''7 na 200 m.

Igre v Rimu so šle v zgodovino zaradi hude napake sodnikov. Ves svet je videl, da se je na 100 m prosto prvi dotaknil roba Američan Larson, časomerilci pa so izmerili Avstralcu Devittu desetinko manj. Izbruhnila je vojna pristojnosti, dokler ni glavni sodnik (Šved) sklenil zamenjati časa in zmaga je pripadla Avstralcu. Baje je bil sodnik tedaj pošteno pijan.

Zadnje tri izdaje iger so presveže, da bi že spadale v zgodovino plavanja. Omeniti gre le glavne junake. V Tokiu je bil v ospredju Schollander, Avstralka Frasel pa je osvojila svojo tretjo zmago na 100 m. V Ciudad Mexicu je ameriške sprinterje presenetil Avstralec Wenden, pri dekletih pa je celo serijo kolajn zbrala Debbie Meyer iz ZDA. Pred štirimi leti v Münchnu sta izstopala Spitz in Avstralka Gould.

OLIMPIJSKE IGRE

V MONTREALU, V KANADI

Čez teden dni startajo OI

Čez slab teden, v soboto, 17. t.m., se bodo začele letošnje olimpijske igre v Montrealu. Olimpijsko vzdušje je v tem kanadskem mestu čutiti na vsakem koraku. Danes priobčujemo nekaj kratkih vesti o teh igrah.

* * *

Organizacijski odbor letošnjih olimpijskih iger v Montrealu je sporočil, da se bo teh iger udeležilo 416 tekmovalcev več, kot zadnjih iger v Münchnu.

* * *

Najštevilnejšo reprezentanco bodo imeli Sovjeti, ki bodo poslali preko Atlantika 522 tekmovalcev.

* * *

Najskromnejše zastopstvo bo imelo otočje Fidži: 3 može.

* * *

Najnovejše merilne naprave v Montrealu bodo merile vse športne dosežke natančno do tisočinke sekunde, oz. do milimetra.

* * *

V atletiki bo starterjev strel s pištolo sprožil tudi vse merilne naprave, pri plavanju pa bo to storila posebna membrana na odrivnem bloku.

* * *

Organizatorji predvidevajo, da bo igram sledilo pred TV sprejemniki več kot milijarda gledalcev.

Za novinarje so pripravili 9 televizijskih studijev, 110 uradov za tuje dopisnike in 50 radijskih studijev.

* * *

Oče Davida Bergerja, enega izmed izraelskih atletov, ki so bili ubiti med znano akcijo Palestincev v Münchnu, je zahteval od organizatorjev, naj med igrami pozovejo k «minuti molka» v počastitev spomina na žrtve izpred stirih let.

V nasprotju s to zahtevo je kanadska vlada prepovedala vse komemorativne proslave v času od 12. julija do 7. avgusta.

* * *

Olimpijske igre v Montrealu si bo ogledal tudi predsednik Ugande maršal Idi Amin Dada. Maršal, ki je bil pred leti ugandski državni prvak težke boksarske kategorije, je izjavil, da ga prisotnost izraelske ekipe v Montrealu, glede na zadnji izraelski «raid» v Ugandi, ne bo motila.

* * *

Tanzanija je sklenila, da ne bo poslala svojih tekmovalcev v Montreal, ker bo na teh igrah sodelovala tudi Nova Zelandija, katero so na zasedanju afriških držav na Mauritiusu obtožili podpore rasistični Južni Afriki. V Montrealu zato ne bo prišlo do tako pričakovanega dvoboja v teku na 1500 m med Tanzanijcem Bayijem (svetovni rekord 3'32''2) in Novozelandcem Walkerjem.

* * *

Ugandec Akii Bua, olimpijski prvak v teku na 400 m z ovirami, je zopet začel trenirati. Po dvanajstdnevnem zdravljenju bo skušal v Montrealu nadomestiti to, kar je doslej zamudil. Po njegovih besedah bo na igrah na višku forme.

* * *

Italijanska reprezentanca na olimpijskih igrah v Montrealu bo imela 220 tekmovalcev.

* * *

Montrealska policija ni niti zanikala, niti potrdila vesti, da se je v tem mestu pojavil znani venezuelski terorist «Carlos», prijatelj Palestincev.

Dejstvo pa je, da so na vseh montrealskih vpadnicah postavili policijske bloke in vsi policisti imajo pri sebi «Carlosovo» fotografijo.

* * *

Za nogometni olimpijski turnir v Torontu vlada zelo majhno zanimanje. Doslej so prodali le minimalno število vstopnic in vse kaže, da bodo osem kvalifikacijskih tekem v tem mestu odigrali pred napol praznimi tribunami.

POLETNI MESECI BI NE SMELI BITI LE OBDOBJE POPOLNEGA POČITKA NAŠIH OTROK

Naša društva bi lahko poleti organizirala aktivnost za otroke

V tem obdobju so namreč sproščeni tako naši strokovni kadri, kot tudi igrišča

Z izjemo maturantov, ki v teh dneh polagajo «obracun» svojega obiskovanja višjih srednjih šol, imajo vsi naši ostali dijaki in učenci ze več tednov počitnice. Mnogi so že (ali pa še bodo) odpotovali na letovanje, mnogi pa bodo tudi v vseh poletnih mesecih ostali doma. Prav o teh pa želimo danes spregovoriti nekaj besed.

Splošno je znano, da razvijajo naša društva veliko aktivnost. Ta aktivnost pa je osredotočena izključno na mesece, ko potekajo razna prvenstva in na čas tik pred njimi. Poleti je prvenstev konec, tekmovalci se razidejo, odborniki nekoliko izprežejo in vsa aktivnost praktično zamre.

Prav tu pa pride do pojava, ki ni povsem v skladu s cilji našega zamejskega športa, ki boluje že na kroničnem pomanjkanju vodstvenih in strokovnih kadrov, igrišč, denarnih sredstev, često pa tudi naraščaja. To pomanjkanje je povsem razumljivo med letom, toda med šolskimi počitnicami ga res ne bi smelo biti. Igrišča so namreč v tem obdobju prazna, trenerji več ali manj «brezposelni», organizatorji tudi nimajo večjih obveznosti, stroškov pa društva v tem času tudi nimajo ravno velikih, saj igralci nikamor ne potujejo, niti ne povzročajo drugačne «izgube». Prav to obdobje bi morala zato naša društva zato bolj izkoristiti za tisti del svoje aktivnosti, ki jo med letom bolj tezko uveljavljajo (ali pa je sploh ne morejo), namreč za delo z najmlajšimi.

Dejstvo, da so mnogi otroci na letovanju drži, kot smo prej dejali, le delno, ker jih je mnogo tudi doma. Poleg tega pa velika večina otrok ni odsotna ves čas počitnic, ampak samo določeno obdobje.. Ker pa prav v poletnih mesecih ti otroci nimajo nobene organizirane aktivnosti, ta doba kar sama kliče po tem, da bi naša društva poleti posvetila najmlajšim vec pozornosti.

Kakšno aktivnost naj bi gojili v tem času?

Odgovor na to vprašanje bi morali poiskati najprej v značilnostih tistega kraja, kjer bi se za tako pot odločili. Lahko bi z našimi najmlajšimi začeli z aktivnostjo, ki je v tistem kraju značilna, kjer goje kotalkanje s kotalkanjem, kjer namizni tenis bi uveljavljali tega, kjer poznajo pretežno košarko bi pač igrali pod koši, itd. Toda nikakor ni nujno, da otroke zaposlimo res le s «krajevno» panogo. Enakovredno delo z mladino bi bilo, če bi organizirali skupno kopanje, morda izlete, razne igre na travnikih, zabavna tekmovanja. Glavni namen te poletne aktivnosti namreč ne bi smel biti v tem, da bi otroke naučili tega ali onega športa, ampak predvsem v mobilizaciji novih sil in v privajanju otrok k športnemu udejstvovanju, pa naj bo to takšno ali drugacno. Marsikateri naš športni aktivist bi bil verjetno še sam presenecen, ko bi spoznal, koliko moznosti se nudi v delu z otroki v poletnih mesecih v tej smeri.

Taka aktivnost, ki je vidimo pri naših društvih še zelo malo (marsikje je sploh ni), dobi še posebno ceno, če povemo, da je mogoče otroka uvajati v telesno aktivnost le tja do pubertete tako, da pridobi za kasnejše obdobje koristne gibalne sposobnosti. Po puberteti je mladostnik za boljše športne dosežke v veliki meri že izgubljen (ali pa tudi povsem). Skoraj nikjer tako ne velja izrek «Kar se Janezek nauči, to Janez zna», kot prav tu, v telesni vzgoji, v športu. In prav ob tem spoznanju so vzhodni Nemci, Kubanci in druge, na področju telesne vzgoje, napredne države zgradile svoje presenetljive športne dosežke.

Poletje je sicer res čas počitnic in počitka, kljub temu pa bi naša društva vendarle lahko našla v tem obdobju čas (in voljo) za «novačenje» mladih sil, ker bi koristilo ne le društvom, ampak tudi našim otrokom, ki bi se podobne akcije te ali one naše športne organizacije prav gotovo od srca razveseleli.

BOJAN PAVLETIČ

Atletika je eden najprimernejših načinov za poletno zaposlitev naših najmlajših. Nedavna tekmovanja nižješolcev so pokazala, da je mogoče mladega človeka uspešno navdušiti za «kraljico športov», pa tudi rezultati, ki jih naši šolarji dosegajo, so dober test za njihovo prihodnje udejstvovanje

Pot do velikih uspehov je dolga, zmaga pa je enako sladka za začetnika, kot za olimpijskega zmagovalca. Med tistimi našimi organizacijami, ki so pravilno razumele pomen športa že v rani mladosti, je tudi Komisija za deraščajočo mladino pri SKGZ, ki vsako leto priredi veliko otroško tekmovanje

Za tak skok čez kozo ni potreben le dober odriv, ampak tudi pogum, eden osnovnih psihofizičnih elementov pri vzgoji otroka, kasnejšega vrhunskega tekmovalca. Srčen športnik bo tudi borben tekmovalec

Preden bi se naši otroci začeli ukvarjati s specifično vadbo v tem ali onem športu, bi si morali najprej pridobiti osnovno telesno spretnost. Tekmovanje na poligonu je vsekakor primerno za pridobivanje te osnovne spretnosti

ATLETIKA — PRIHODNJO NEDELJO

Poleg peteroboja še «angleški» teki

Start tudi na 400 m čez ovire za ženske

Prihodnjo nedeljo bo atletska sekcija ŠZ Bor priredila na Kolonji atletsko tekmovanje, ki bo v glavnem obsegalo ženski peteroboj. Na njem bodo nastopile skoraj vse atletinje Bora. Glavno besedo bi morali imeti Patrizia Padovan, ki bo verjetno presegla mejo 3000 točk in tako obilno izpolnila normo za nastop na državnem prvenstvu. Druga od borovk bo verjetno Marina Purić, atletinja iz Repna, ki je v zadnjem času veliko napredovala predvsem v daljini in v šprintu.

Med mladinkami bi se morala dobro uveljaviti Bruna Mahne. Po lepih uspehih v teku na 800 m je prejšnji teden odkrila, da zelo dobro skače tudi v daljino.

Za izpolnitev programa bodo v dopoldanskih urah izvedli še nekaj nenavadnih panog. Moški bodo tekli na 100 jardov na eni milji, ženske pa imajo na razpolago 400 m čez ovire. V okvir normalnosti bo spadal met kladiva.

SMUČANJE

«Azzurri» 3000 m visoko

Italijanska smučarska reprezentanca je nad prelazom Stelvio začela s prvimi pripravami na snegu. Na nadmorski višini 3000 m je zasnežitev kljub pomanjkanju padavin razmeroma dobra in smučarji se lahko mirno privajajo na sneg. Zbor prve vrste služi tudi za preizkušanje svoje opreme.

Nad Stelviom so se zbrali Thöni, Gros, Radici, Bieler, Amplatz, De Chiesa, Confortola, Oberfrank, Nöckler, Pietrogiovanna, Senoner in Presazzi. Vodi jih trener Alfons Thoma.

Thoma je izjavil, da so vsi smučarji zelo prevzeti od dela, ker se zavedajo, da je trenutno boljši od Italijanov Šved Stenmark. Jasen namen «azzurrov» je osvojitev svetovnega pokala 1976-1977.

ŠD Breg čestita

RADI SOSIČ

in

BRANKU LAKOVIČU

na skupni življenjski poti

V četrtek sta se poročila

RADA SOSIČ

in

BRANKO LAKOVIČ

Košarkarska sekcija ŠD Breg in starši jima želijo obilo sreče na skupni življenjski poti.

DRUGE VESTI NA ZADNJI STRANI

ŠAHOVSKA PANORAMA

Z odigranjem prekinjenih partij 16. predzadnjega kola na medconskem turnirju v Manili je ta šahovska prireditev dobila skoraj dokončno lestvico. Brazilski velemojster Mecking vodi namreč s polovico točke nad Hortom in Polugajevskim in ima v zadnjem kolu razmeroma lahkega nasprotnika ter lahko računa na nadaljnjo točko.

Polugajevski bo imel v zadnji partiji proti Kavaleku bele figure in bi moral skupno s Hortom doseči kvalifikacijo.

Ljubojević je v zadnjih treh partijah zoral kar 2,5 točki, za njegovo uvrstitev med prve tri pa ostajajo skoraj samo teoretske možnosti. Ob njegovi predvideni zmagi proti Biyiassasu, bi morala Hort in Polugajevski izgubiti, Češkovski pa bi ne smel zmagati.

V 17. kolu bodo igrali naslednji pari: Biyiassas — Ljubojević, Pachamn — Češkovski, Polugajevski — Kavalek, Tan — Panno, Quinteros — Harandi, Gheorghiu — Mariotti, Mecking — Torre, Hort — Ribli, Browne — Spaski, Uhlmann — Balašov.

Danes komentiramo partijo prvega kola med bivšim svetovnim prvakom Spaskim in Uhlmannom. S teoretsko novostjo v otvoritvi je Spaski zabeležil že v prvem kolu pomembno zmago. V nadaljevanju pa sta tako on kot Jugoslovan Ljubojević pokazala bledo igro.

MANILA 1976

1. kolo

SPASKI — UHLMANN

Francoska obramba

1. e4 e6 2. d4 d5 3. Sc3 Lb4 4. e5 Se7 5. Dg4 c5

Nastala je ena najbolj kritičnih variant francoske obrambe, za katero je vzhodnonemški velemojster Uhlmann med najboljšimi poznavalci na svetu. Tokrat ga bivši svetovni prvak preseneti že v otvoritvi.

6. Sf3! cd4 7. Sd4: Dc7 8. Lb5÷!

To je teoretska novost mojstra Mureja, ki jo je Spaskemu izdal v pripravah ekipe RSFSR, v kateri nastopata oba šahista na ekipnem prvenstvu SZ.

8. ... Sbc6 9. O—O

Z igrano potezo beli žrtvuje kmeta in dobi napad na kralja v središču.

9. ... Lc3: 10. bc3 Ld7 11. Lc6:! bc6 12. La3!

Črni je v težavah in nima izbire, na 12. ... c5 sledi enostavno 13. Sb3.

12. ... De5: 13. Tfe1 h5

Bela dama se umika iz napada na kmeta g7.

14. Df3 Dc7

Slabše je 14. ... Df6, ker bi bela dama po 15. Dg3 zagospodarila po črnih poljih v nasprotnikovem taboru.

15. c4!

V cilju čim hitrejšega napada beli odpira centralne linije 15. ... dc4? Sb5!

15. ... Tb8 16. cd5 cd5 17. Le7: Ke7: 18. Sf5÷

Veliko močnejša poteza kot 18. Dd5:.

18. .. Kd8

Zelo slabo je 18. ... Kf8 19. Da3÷ Kg8 20. Se7÷ Kh7 21. Df3! z neubranljivimi matnimi grožnjami.

19. Sg7: Ke7 20. Sh5: Th6 21. Sf4 Lc6 22. Dg3 (grozi Sd5:÷) *22. ... Kd7 23. c4*

Poteza c4 sedaj že drugič napoveduje težke trenutke za črnega kralja.

23. ... dc4 24. Ted1÷

Tokrat Spaski ne igra najbolj točno. Bolj energično je 24. Tad1÷ Kc8 25. Dg7! Df4: 26. Df8÷ Kc7 27. De7÷ Kb6 28. Tb1÷ Lb5 29. g3 in črni ne more rešiti številnih problemov.

24. ... Ld5 25. Sd5: Dg3: 26. Sf4÷ Dd3 27. Sd3: cd3 28. Td3:÷ Ke7

Nastala je trdnjavska končnica v kateri ima beli poleg aktivnih trdnjav tudi prednost kmeta.

29. Tb3 Thh8 30. Tab1 Tb3÷ 31. Tb3: Tc8 32. Tb7÷ Kf6 33. g3 a5 34. Tb5 a4 35. Tb4 a3 36. Tb3 Ta8 37. Kg2

Z enostavnim manevrom je Spaski prisilil nasprotnika, da pasivizira trdnjavo za obrambo kmeta na liniji in tako lahko organizira prodor kmetov na kraljevem krilu, kjer je močnejši.

37. ... Ke5 38. Te3÷ Kd4 39. h4 e5 40. g4 Kd5

V tej poziciji je Spaski kuvertiral 41. potezo in v nadaljevanju dosegel hitro zmago, saj je njegova prednost na kraljevem krilu očitna.

Komentar: SILVO KOVAČ

NOGOMET

V Jugoslaviji bo danes na sporedu zadnje kolo nogometnega prvenstva prve zvezne lige. Hajduk in Partizan, ki vodita z istim številom 48 točk, bosta oba igrala na tujem. Partizan v Ljubljani proti Olimpiji, Hajduk pa v Beogradu proti istoimenski enajsterici.

Prognoze so v korist Splitčanov, ki naj bi v Beogradu zmagali, medtem ko bi morala v Ljubljani obe točki osvojiti Olimpija.

31. julija - 1. avgusta

prireditev

ob 10-letnici SOKOLA

VESLANJE

V avstralskem mestu Darwin poznajo verjetno najbolj originalno veslaško tekmovanje. Znano je pod imenom «Swan River Beer Regatta». Nastopajo lahko samo čolni, ki so zgrajeni iz... praznih škatlic piva.

Proga je dolga 5 kilometrov. Za en čoln je potrebnih najmanj 750 škatlic.

AVTOMOBILIZEM

NURBURGRING, 10. — Med poskusnimi vožnjami v Nurburgringu se je smrtno ponesrečil zahodnonemški pilot Ernst Raetz. Njegovo vozilo je izgubilo kolo in pilot ni mogel več obvladovati krmila. Raetz se je zaletel v zaščitno obrambo in se ubil.

V zamejstvu imamo trenutno le tri društva, ki se uradno ukvarjajo z atletiko: poleg tržaškega Bora in goriške Olympie je to tudi lonjerska Adria (ki sicer goji prvenstveno kolesarstvo). Med vidnejšimi lonjerskimi atleti je tudi Egon Renko (na sliki)

PLANINSTVO

MILAN, 10. — Odprava milanskih alpinistov bo v zadnjih julijskih dneh odpotovala v Peru, kjer bo skušala zavzeti več skoraj neznanih vrhov, južno od gorovja Cordillera di Huayuash. Skupno s plezalci bo odpotovalo tudi nekaj zdravnikov, vremenoslovcev in geologov. Vseh skupaj bo 21. Vodja bo Rusconi.

Širite PRIMORSKI DNEVNIK

ROD MODREGA VALA ● TRST

TABORNIŠKI KOTIČEK

GORICA ●

NARAVNI ZNANILCI VREMENA — VETER

Že od nekdaj je človek opazoval najbolj drobne značilnosti, ki so se pojavljale ob spremembah vremena, da bi lahko na ta način čim zanesljivejše predvideval vreme in se po predvidevanjih ravnal. Naši predniki so spremembe vremena napovedovali tudi po raznih ohranjenih rekih, ki niso bili kar iz trte zviti. Vedeti pa je treba, da so vsa naravna znamenja dobrega in slabega vremena povezana s spremembo zračnega pritiska, količino relativne vlage v zraku, vetrovi in drugimi dejavniki, ki vplivajo na obnašanje rastlin, živali in na druge naravne pojave.

Zanesljivo nam vreme napovedujejo vetrovi, saj ravno ti določajo kakšno bo. Kdaj in v kakšnih razmerah se vlaga nabere nad nekim krajem in prične nato v obliki padavin padati na zemljo, je odvisno od vetrov, ki jo prenašajo iz kraja v kraj ter vplivajo na izenačenje toplote in zračnega pritiska. Vetrovi včasih napovedujejo vreme prej, kot to mislimo. Pri vetru moramo opazovati kako močan je, od kod piha in na katero stran se suče. Odločilno je ravno, kako se veter vrti.

Kako pa to vrtenje opazujemo? Nekje na odprtem kraju se postavimo tako, da nam veter piha v obraz, v daljavi od koder piha pa si skušamo zapomniti točko. Na isti kraj se vrnemo uro ali dve kasneje in se obrnemo proti izbrani točki: če nam sedaj veter piha v desno oz. v levo lice pravimo, da se suče na desno oz. na levo. Velja si zapomniti, da veter, ki se vrti v levo le redkokdaj prinaša padavine, čeprav je nebo oblačno. Glede smeri lahko na kratko rečemo, da severnovzhodnik (to je veter, ki piha od severovzhoda) prinaša večinoma lepo vreme, jugozahodnik pa kaj rad prinese padavine.

Barometer in veter se lepo dopolnjujeta. Kadar barometer stoji nizko in se veter vrti proti jugozahodu bo obilo dežja. Če pa barometer stoji visoko, prineso jugozahodni vetrovi sicer dež, ki pa ga ne bo dosti in bo kmalu ponehal. Vetrovi, ki se vrtijo na levo, zanesljivo ne prinašajo padavin, če stoji barometer visoko; če stoji nizko pa ga vsekakor, kot je bilo že omenjeno, prinašajo malo.

Kadar veter naglo spremeni smer in piha zdaj z ene, zdaj z druge smeri, je pričakovati grmenje in plohe.

Čez koliko časa se bo napovedano vreme pojavilo pa ni mogoče natanko ugotoviti. Najverjetneje bodo spremembe prišle v šestih do dvanajstih urah, morda celo kasneje.

Nekaj preprostih pravil za napovedovanje vremena po vetru: obeta se lepo vreme

če piha veter v dopoldanskih urah proti soncu v popoldanskih pa obratno;

če po nočnem brezvetrju zjutraj zakrepi, proti večeru pa zopet poneha;

če na morski obali piha veter čez dan od morja k obali, ponoči pa z obale k morju;

če v gorah veter čez dan ob pobočjih navzgor, ponoči pa s planin v doline;

če imajo nižinski in višinski vetrovi isto smer (to lahko ugotovimo z opazovanjem gibanja oblakov ali dima nad dimniki).

Med visokimi gorami in v brezvetrnih krajih, kjer po vetrovih ne moremo ugotavljati vremena, lahko gibanje vetra opazujemo po oblakih in meglicah na nebu. Vsak kraj pa ima seveda svoje značilnosti, zato se pri domačinih pozanimajmo za posebne vremenoslovne znake tistega kraja.

Planika

Uredništvo, uprava, oglasni oddelek,
TRST, Ul. Montecchi 6 PP 559 — Tel. 79 38 08 79 46 38 79 58 23 76 14 70
Podružnica Gorica, Ul. 24 Maggio 1 — Tel. 83 3 82 - 57 23
Naročnina
Mesečno 2.100 lir — vnaprej plačano celoletna 20.500 lir. Letna naročnina za inozemstvo 31.000 lir, za naročnike brezplačno revija «DAN».
V SFRJ številka 2,50 din, ob nedeljah 3.— din, za zasebnike mesečno 30.— letno 300.— din, za organizacije in podjetja mesečno 40.—, letno 400.— din
Poštni tekoči račun za Italijo Založništvo tržaškega tiska, Trst 11-5374

PRIMORSKI DNEVNIK

Za SFRJ Žiro račun 50101-603-45361 «ADIT» - DZS - 61000 Ljubljana, Gradišče 10/II nad. telefon 22207
Oglasi Trgovski 1 modulus (širina 1 stolpec, višina 43 mm) ob delavnikih 13.000, ob praznikih 15.000.
Finančno-upravni 500, legalni 500, osmrtnice in sožalja 250 lir za mm višine v širini 1 stolpca. Mali oglasi 100 lir beseda. IVA 12%. Oglasi za tržaško in goriško pokrajino se naročajo pri oglasnem oddelku ali upravi. Iz vseh drugih pokrajin Italije pri SPI.
Odgovorni urednik Gorazd Vesel Izdaja in tiska ZTT - Trst

BOKS

SINOČI NA EVROPSKEM PRVENSTVU V BEOGRADU

Mate Parlov novi prvak poltežke kategorije
Polemike zaradi prenagljenega ukrepa sodnika

Tehnični k.o. v 11. krogu ob vodstvu Jugoslovana - Kritike padajo samo na sodnikovo odločitev

BEOGRAD, 10. — Mate Parlov je osvojil naslov evropskega prvaka poltežke kategorije z zmago s tehničnim k.o. v 11. krogu proti Italijanu Adinolfiju.

Zmaga Parlova je popolnoma zaslužena, zapustila pa bo dolgo serijo žolčnih polemik zaradi očitne napake sodnika Brimmela, ki je prenagljeno prekinil srečanje v 11. krogu potem ko je Parlov s serijo točnih udarcev spravil v krizo Italijana, ki pa je napad vzdržal ne da bi klecnil.

Možno je, da je sodnik ocenil položaj Adinolfija v tistem trenutku za izgubljenega in je smatral, da bi Parlov lahko že v istem krogu spravil Adinolfija na tla za celotno štetje.

Parlov je bil v jasnem vodstvu in bi po logiki lahko ohranil vodstvo do konca, možen pa je bil tudi k.o. Adinolfi je bil v glavnem že strt in je svoje upe prepuščal le slučajnemu udarcu, ki bi vrgel Jugoslovana na tla.

Potek dvoboja bi lahko razdelili na tri dele. V prvih štirih krogih sta nasprotnika taktizirala. Parlov je stalno dražil Adinolfija z desnico. Prvak, ki ima rad borbo od blizu se ni mogel približati in je postajal nervozen. Nekajkrat je udaril Parlova prenizko ne da bi sodnik posredoval. Posebno slaba sta bila tretji in četrti krog. Oba boksarja sta čakala, da bo iniciativo prevzel drugi.

Od peteka kroga dalje je Parlov povečal ritem in redno spravljal v težavo Adinolfija. Slednji je stalno iskal «prepir», Puljčan pa je ohranil mirno kri in ni nasedel provokacijam. Samo v devetem krogu je bil Adinolfi nekoliko nevaren in morda je bil ta edini krog, katerega je vsaj izenačil če že ne zmagal.

V desetem krogu je Parlov pritisnil. Posebno na koncu je z dvema močnima udarcema pošteno stresel evropskega prvaka.

In še usodni enajsti krog. Adinolfi se je nekajkrat divje zagnal nad Parlova ni pa uspel ga zadeti. V protinapadu ga je Parlov vedno srečal in ga spravil k pameti. Ob enem teh protinapadov je bil Parlov posebno točen in Adinolfija skoraj pribil. Sodnik je prekinil akcijo Parlova in mu dosodil zmago s tehničnim k.o.

Že po koncu srečanje so se začele polemike. Nad Parlova so se zagnali celo Adinolfijevi spremljevalci, morali pa so uiti, ker je Parlov odgovoril s pestmi.

Vsi so se razburjali predvsem s sodnikom. Tudi Nino Benvenuti je izjavil, da je sodnik pokvaril vse, ker bi Parlov itak zmagal in bi njegovemu uspehu nihče ne mogel oporekati. Parlov je potrdil, da je bil še zelo svež in je bil gotov uspeha. Hudoval se je samo Adinolfi.

KOLESARSTVO

TOUR DE FRANCE

Van Impe - etapa in majica

Tretji napor na Pirenejih odločil dirko

SAINT LARY SOULAN, 10. — Belgijec Van Impe se je ponovno vrnil na čelo skupne lestvice s suvereno zmago v 14. etapi, ki je bila izrazito gorska.

Proti njegovemu napadu ni našel nihče prave obrambe. Samo Zoetemelk je zmanjšal škodo, vsi drugi pa so dobesedno izginili. Stari Poulidor je prišel na cilj 10 minut za zmagovalcem, rumena majica Delisle 12 minut, Thevenet in Baronchelli pa četrt ure. Ker ima na razpolago še nekaj gorskih etap bo Van Impe skoraj gotovo držal v šahu tudi Zoetemelka in zmagal letošnji Tour.

Vrstni red 14. etape:

1. Van Impe (Bel.), ki je 139 km prevozil v 4.20'50" s p.h. 31,974 km na uro
2. Zoetemelk (Niz.) zaost. 3'12"
3. Riccomi (It.) 3'45"
4. Ocana (Šp.) 7'01"
5. Torres (Šp.) 7'01"
6. Pesarrodona (Šp.) 7'48"
7. Maertens (Bel.) 7'48"
8. Ovion (Fr.) 9'09"
9. Romero (Fr.) 9'58"
10. De Witte Bel.) 10'07"

Skupna lestvica:

1. Van Impe (Bel.) 76.48'24"
2. Zoetemelk (Niz.) zaost. 3'18"
3. Delisle (Fr.) 9'27"
4. Riccomi (It.) 11'22"
5. Poulidor (Fr.) 11'42"
6. Galdos (Šp.) 12'13"
7. Maertens (Bel.) 14'08"
8. Bertoglio (It.) 14'26"
9. Pesarrodona (Šp.) 14'45"
10. Ocana (Šp.) 14'49"

Jutri bo na sporedu 15. etapa od St. Lary Soulana do Paua, dolga 195 km. Etapa vsebuje slovita vzpona na Tourmalet (2115 m) in Aubisque (1709 m).

NOGOMET

TURNIR VETERANOV

S. Giovanni zmagovalec

S. Giovanni — Tabor 3:2 (1:1)
Koper — Primorje 5:4 (1:0, 1:1) po streljanju 11-metr.

ATLETIKA

Fuchs in Barišnikov rekordna

BERLIN, 10. — Vzhodna Nemka Ruth Fuchs je postavila neposredno pred odhodom v Montreal nov svetovni rekord v metu kopja. Orodje je vrgla 69,12 m daleč. Prejšnji rekord je znašal 67,22 m in je pripadal njej sami. Odličen je bil tudi Siebeck, ki je 110 m čez ovire pretekel v 13"33.

* * *

PARIZ, 10. — Sovjet Aleksander Barišnikov je postavil svetovni rekord v metu krogle z metom točno 22 m. Prejšnji rekord je z rezultatom 21,85 držal Američan Albritton.

Zadnje iz Montreala

«Kitajski» spor je bil rešen. Formoza bo lahko nastopila pod imenom «Taiwan - ROC». Kanadčani uradno ne bodo «vedeli», da ROC pomeni «Republic of China».

* * *

Včeraj so v olimpijskem naselju sprejeli jugoslovansko delegacijo.

BEZBOL

RIM, 10. — V ponedeljek bo prispela v Italijo bezbolska ekipa univerze iz Arizone, ki je najboljše visokošolsko moštvo v ZDA.

Američani bodo odigrali dve tekmi v Parmi, eno pa v Bologni.

NOGOMET

DÜSSELDORF, 10. — Zveza evropskih TV-reporterjev je ocenila Franza Beckenbauerja kot najboljšega nogometaša sezone 1975/76.

Nemški as je zbral 101 točko. Na drugo mesto so uvrstili Sovjeta Blohina (63), tretji pa je bil Nizozemec Resenbrick.

SMUČANJE

CERVINIA, 10. — Zaradi močnega vetra danes niso izvedli predvidene serije spustov hitrostnega smučanja «KL». Tekmovanje se bo na vsak način končalo jutri.

SPLOŠNA OPREMA
Korošič
od obrtniških izkušenj v trgovinsko dejavnost
— SERIJSKO POHIŠTVO
— POHIŠTVO PO MERI
— PREUREDITVE
— POHIŠTVO ZA TERASE IN VRTOVE
TRST, Ul. S. Cilino 38 (pri cerkvi sv. Ivana), tel. 54-390

HOTELSKO PODJETJE TRIGLAV KOPER
25 LET
HOTEL ŽUSTERNA - tel. 21-640
— bazen — savna — masaže
— mini golf
HOTEL TRIGLAV - tel. 21-650
— nočni bar
PENZION RIŽARNA
— postrvi na žaru

AUTORALLY PAHOR GIORGIO
Ulica Zonta 3/a, tel. 69-250
- Nadomestni deli za: fiat austin · renault · peugeot ford · wolkswagen · nsu opel
- Oprema za rally
- Gume: Michelin · Uniroyal · Kleber · Dunlop.
- Originalni nadomestni deli: Lucas · Marelli · Ferodo Abarth · VDO.

sveže pražena kava = prihranek
Sveže pražena kava pomeni prihranek, ker da več skodelic okusne in dišeče kave.
CREMCAFFÈ praži kavo vsak dan in jo sproti vsak dan dostavlja
CREMCAFFÈ Vam daje vedno vse najboljše
Cremcaffè PRIMO ROVIS
PRAŽARNA: UL. PIGAFETTA 6/1 - Tel. 820.747 - Industrijska cona PUNTO FRANCO VECCHIO Skladišče 10 - Tel. 29.210
DEGUSTACIJA: TRG CARLO GOLDONI 10 - Telefoni 793.735 - 750.575

Mali oglasi

«CITROEN» — mehanična delavnica Cavalli, tudi drugih avtomobilov v Ul. Rittmayer 4/a.

ŽELITE se poročiti? Informacije agencija «Conoscersi», Ul. Pellicerie 6 — Videm; odprto ob sredah, sobotah popoldan in ob nedeljah dopoldan. Tel 65-923.

PRODAMO stolice skoraj nove. Tel. št. 823-287.

C&F
STANOVANJA
veljajo več če so termično in zvočno zaščitena
ISOLSUGHERO
prirodna izolacija za življenje «stena ob steni»
G. M. Colombin & figlio SpA
Trst — Tel. (040) 820182/3

C&F
ISOLSUGHERO
STANOVANJE Z VSEM UDOBJEM!
Povsem mirno, termično izolirano in izolirano tudi proti slehernemu ropotu, zares odlično za življenje v intimnosti in relaksu, ker je zaščiteno z Isolsughero odlično prirodno izolacijo, ki je kot naročena za življenje «stena ob steni».

INFORMACIJE ZA MALE OGLASE PO TELEFONU 76 14 70

danes ob obali

KINO

KOPER: ob 18. ameriški: INŠPEKTOR BRANIGEN; ob 20.30 italijanski: PUSTOLOVCA V ZRAKU.
IZOLA: ob 18. ameriški: SPOPAD V JETNIŠNICI; ob 20.30 amer.: MODRI ANGELI.
ŠKOFIJE: ob 17. in 20. ameriški: ŽRELO.
PIRAN: ob 18. italijanski: RAZUZDANCI; ob 20.30 angleški: BITKA ZA BRITANIJO.
PORTOROŽ: ob 20.30 ameriški: ŠERIF, TO JE DEŽELA NASILJA.

TRGOVINE

Danes bodo dežurale med 8. in 11. uro v Piranu samopostrežba Nanos, Sadje in zelenjava in mesnica Agraria, vse tri na Zelenjavnem trgu. V Portorožu bodo dežurale Koloniale, Sadje in zelenjava KZ ter mesnica Emona, v Luciji market Nanos, v Izoli pa trgovina v Pittonijevi ulici, Nanos v Dantejevi ulici in KZ na Ljubljanski ulici.

ZDRAVNIŠKA DEŽURNA SLUŽBA

Danes bo v vseh treh obalnih mestih dnevna in nočna dežurna služba. Prav tako bodo dežurale tudi lekarne.

PRIREDITVE

Koper: ob 20. uri večerni zabavni program na sejmu Primorska razstavlja.
Dutovlje: praznik pršuta in terana.

ŠPORT

Koper: republiško veslaško prvenstvo.

beri PRIMORSKI DNEVNIK

ZERIAL SPA
TRST - TRADICIONALNO POHIŠTVO
TEL. 37-838
CORSO ITALIA
TRST - UL. S. LAZZARO 1 - TEL. 37-838
baby shop
dopust od 12. do 26. 7.

il negozietto
TREVIRA® 2000
ENOBARVNI JAQUARD
FANTAZIJA
TISKANINE IZ:
TREVIRA 2000
VOLNE
BOMBAŽA
MEŠANIH PREDIV
MESEC PRODAJE OSTANKOV
od 13. do 31. julija
TRST
Viale XX Settembre, 16 - Tel. 73.02.98

TRŽAŠKI DNEVNIK

Z REKORDNO UDELEŽBO

Dober začetek festivala znanstvene fantastike

Odprli so tudi tri likovne razstave na isto temo

Včeraj je bila otvoritev XIV. mednarodnega festivala znanstvenofantastičnega filma v Trstu. Lahko rečemo, da je bil začetek zadovoljiv, tako kar se tiče konkurence kot retrospektive.

V večernem prikazu filmov v konkurenci se je predvsem izkazal ameriški celovečerni film «Death Race 2000» (Smrtni tek 2000). Film bodo kmalu prikazali tudi v italijanski komercialni distribuciji z naslovom «Anno 2000 corsa della morte». Prišlo je pravzaprav do neprijetnega naključja, da so prav včeraj ta film začeli predvajati v večjih italijanskih mestih, tako da bo verjetno žirija prisiljena ga postaviti izven konkurence. Res škoda, ker je bil ta film resen kandidat za prvo nagrado.

Gre za proizvodnjo znanega ameriškega režiserja grozljivk Rogerja Cormana, režiser pa je v tem primeru Paul Bartel. Glavno vlogo nosi David Carradine, Johnov sin. Film smo sprejeli zelo pozitivno, ker gre za redek primer dela, v katerem je fantastični značaj v strukturi in v zamisli sami. Pripoveduje nam o čudni avtomobilski dirki, v kateri zmaga, kdor ubije z avtom največ ljudi. Ta «fantastična» ideja nudi vendar priložnost avtorjem za fantastično manipuliranje samih filmskih materialov, tako da gre tudi za ironično in zanimivo razmišljanje o vlogi množičnih posredovalnih sredstev v družbi, katere niso le odsev, a jo sami v prvi vrsti gradijo.

Pred celovečernim filmom smo gledali tudi tri kratke, in sicer dve risanki z dokumentarcem. Poljska risanka Krzysztofa Kiwerskega «Avaria» zaostaja za najboljšimi risankami iste narodnosti, madžarsko delo «Ugras a lehtetlembe» (Skok v nemogoče) Sandorja Reisenbüchlerja pa je na dobrem likovnem nivoju. Sovjetski dokumentarec Vitalija Aximova «V odin prekrasny večer 2000 goda» (Prekrasnega večera v letu 2000) poskuša marsikako izrazno modernizacijo, njegova zamisel pa ni manj konvencionalna od mnogih dokumentarcev iste narodnosti, ki smo jih gledali prejšnja leta.

Popoldne se je v kinu Excelsior začela tudi retrospektiva italijanskega fantastičnega filma med leti 1957 in 1966, ki sta jo z naslovom «Fant' Italia» pripravila sodelavca kluba La Cappella Underground Giuseppe Lippi in Lorenzo Codelli. Organizatorja sta tudi pripravila zelo lep katalog, ki je pravzaprav prava knjiga, z zanimivimi teksti in z lepo platnico. Prvi film na sporedu je bila komična varianta fantastike, Camilla Mastrocinqueja «Totò all'inferno» (1954), ki je uspel tako kot fantastično kot komično delo. Sledil je (namesto Fredovega «I vampiri», ki bo na sporedu v ponedeljek ob 16. uri, takoj potem pa se bo režiser srečal z novinarji) čisti znanstvenofantastični film, pravzaprav med najbolj uspelimi v Italiji na tem terenu: delo Antonia Margheritija «Spacemen» (1960).

Jutri ob 11. uri se bo v dvorani Cappelle začela še druga festivalska retrospektiva, o fantastiki v nemem filmu.

Včeraj so odprli kar tri likovne razstave: delo futurista Tullia Crali-ja v palači Costanzi, dela šestih mladih slikarjev fantastičnega navdiha v Avditoriju, predvsem pa razstavo ameriških znanstvenofantastičnih revij med leti 1926 in 1953 v samem Gradu sv. Justa. Pričakuje se nazadnje otvoritev filmske komercialne razstave v časnikarskem krožku, kjer bodo ob katerikoli uri na predlog ali na željo filmskih kupcev in prodajalcev prikazovali filmska dela fantastičnega argumenta.

S. G.

Celodnevna zaposlitev zdravnikov

Kritičen odnos komisije PSI

Zdravstvena komisija PSI je včeraj izdala noto, v kateri izraža svojo zaskrbljenost zaradi odnosa, ki ga je zavzela večina v upravnem svetu splošne bolnišnice v zvezi z vprašanjem celodnevne zaposlitve zdravnikov. Komisija ugotavlja, da se pri določevanju oddelkov, v katerih bo veljala celodnevna zaposlitev, niso upoštevali kriteriji, za katere je kazalo, da so se zavzele različne politične skupine. Po mnenju socialistov je seznam oddelkov s celodnevno zaposlitvijo zdravnikov nepopoln, saj bi vanj morali vključiti radiokemioterapijski in fiziopatološki oddelek, poleg tega pa tudi odontostomatološki, otorinolaringojatrični in okulistični sektor, saj ti slonijo predvsem na zasebnih ambulantah.

Nazadnje komisija PSI ugotavlja, da je odnos komunistične skupine, ki se je odločila, da glasuje skupno s KD, objektivno nazadnjaški. Za reformiranje javnega zdravstva pa je previdnost odveč.

Pri Miljah čelno trčenje

V čelnem trčenju pri Miljah se je sinoči teže poškodoval 32-letni mehanik Guerrino Secoli, doma iz Stramare di Muggia 19. Mož se je peljal z motornim kolesom po Lazaretski cesti proti Zindisu in na križišču, kjer cesta zavije proti Čamporam je prišlo do trčenja s fiatom 128, v katerem je bil 53-letni Giovanni Scherj, doma iz Ul. Sv. Frančiška 31. Secoli si je pri trčenju zlomil levo stegnenico in si hudo ranil levo koleno. Poškodbe je zadobil tudi na levi roki in na rami. V bolnišnici so ga sprejeli na ortopedski oddelek in sicer s prognozo okrevanja v treh mesecih.

Enotna manifestacija

(Nadaljevanje s 2. strani)

in preko izvoljenih predstavnikov naprednih političnih sil.

V zvezi s perečim problemom gradnje kaznilnice za mladoletnike v Padričah sta socialistična pokrajinska svetovalca Lucijan Volk in Gianfranco Carbone včeraj naslovila na predsednika pokrajinskega odbora Zanettija sledečo interpelacijo:

«Kljub nasprotovanju prizadetega prebivalstva in njegovih demokratičnih predstavništev in v prezir javno izražene volje občinskega sveta in samega tržaškega župana, so se zopet začela dela za preureditev bivšega begunskega taborišča na Padričah v zapor za mladoletne.

Danes so bili prebivalci prizadetega področja, predvsem iz Bazovice, s Padrič, iz Gropade in Trebč, prisiljeni javno manifestirati svoj protest proti nadaljnjemu posegu, ki bi še bolj izmaličili Kras, tako s teritorialnega kot socialnega gledišča in proti nezadostnemu posegu javnih izvoljenih ustanov, ki jim je dolžnost ščititi skupni in javni interes, da se ne umesti nepotrebna in škodljiva struktura, ki je v nasprotju s pravo prevzgojevalno vlogo in ji zato nasprotuje sodobna znanost, namesto da bi razpoložljive zgradbe namenili že dolgo in ponovno zahtevanim javnim, socialnim, kulturnim in športnim strukturam, ki jih prebivalstvo hudo pogreša.

Sklicujoč se na vprašanje, ki smo ga vam naslovili dne 9.4. t.l., ki je dobilo dne 14.4. le načelen odgovor, Vas interpeliramo, gospod predsednik, da bi izvedeli kakšne pobude je pokrajinska uprava konkretno izvedla, in njihov učinek, ki se v luči dejstev na žalost zdi razočaranja vreden, ter kakšne nadaljnje pobude mislite začeti za dokončno rešitev v smislu volje prizadete skupnosti in javnega interesa, ki ga upravičeno predstavljajo izvoljene uprave».

Identificirali utopljeno žensko

Agenti tržaške kvesture so včeraj identificirali žensko, ki je utonila v petek popoldan in ki so jo povlekli iz morja pri kopališču «Topolini» v Barkovljah. Gre za 73-letno neporočeno upokojenko Medeo Viezzoli, ki je stanovala v Ul. S. Bartolomeo 10 v Barkovljah. Žensko je pomagal identificirati sosed, ki se je zaradi njene odsotnosti zglasil na policijo.

Avtomobilist povozil 9-letnega fanta

Zaradi zloma leve noge so v otroško bolnišnico včeraj popoldan sprejeli 9-letnega Jugoslovana Nina Kratina. Fant je s starši pri Trgu Tommaseo prečkal cesto, ko je mimo s fiatom 127 pripeljal 50-letni Odorico Bartole, doma iz Ul. Baiamonti 47 in ga je podrl. Kratin bo okreval v enem mesecu.

podpiraj dijaško matico

«Primorska razstavlja»

(Nadaljevanje s 1. strani)

gostje iz zamejstva, med njimi jugoslovanski generalni konzul v Trstu Ivan Renko, predstavnik SKGZ Stanko Bole, predstavnik tržaške kmetijske zadruge Dušan Kodrič, predstavnik tržaške trgovinske zbornice Caidassi, miljski župan Gastone Millo in drugi.

Sejem je odprl predsednik medobčinskega odbora Gospodarske zbornice Slovenije za obalno kraško področje Alojz Rožman, ki je poudaril napredek, ki ga ta gospodarska manifestacija doživlja iz leta v leto. Pojavljajo se namreč zmeraj novi razstavljavci in tudi obisk je zmeraj večji. Seveda pa bo potrebno storiti vse, da se razširi pokriti razstavni prostor in da postane Primorska razstavlja specializirana sejemska prireditev s tremi osnovnimi usmeritvami: pospeševanje maloobmejnega prometa, navtika in salon igrač. V tem smislu naj bi sejem še bolj povezoval tri sosednje pokrajine — Slovensko Primorje, Hrvatsko Istro in Furlanijo - Julijsko krajino, kar pa seveda ne pomeni, da ne bi bil odprt tudi proti širšemu slovenskemu in jugoslovanskemu gospodarskemu prostoru.

Zatem je govoril še v italijanščini Bruno Giachin, nato pa so udeleženci z velikim odobravanjem sprejeli protestno pismo v zvezi z nedavnimi ukrepi proti slovenski in hrvatski manjšini v Avstriji.

Letošnjega sejma se udeležuje 87 podjetij, pretežno iz Slovenskega Primorja in Hrvatske Istre, nekaj pa je tudi podjetij iz zamejstva ter iz raznih področij Slovenije in Jugoslavije. Zastopane so predvsem motorna, pohištvena in prehrambna industrija ter drobna kmetijska mehanizacija in navtika. Veliko zanimanje je tudi za večerne atraktivne prireditve (od 20. ure dalje), saj bodo nastopili številni priznani domači in tuji ansambli in pevci, vsak večer pa bo tudi satirični kabaret v narečni interpretaciji tržaških igralcev, na sporedu bodo tudi modne revije, degustacije itd. Torej zabave bo več kot dovolj, pa tudi za nakupe bo ugodno, saj so vsa podjetja predvidela posebne sejemske popuste.

LJUBAN OMLADIČ